

HALKEVLERİ SOSYAL HAK İZLEME RAPORU

MAYIS 2010

HAZIRLAYAN:

İSTANBUL HALKEVİ SOSYAL HAK İZLEME BİRİMİ

Eğitim:

Hatice Allahverdi

Sağlık:

Erkut Güzel

Barınma ve Kent:

Başak Koramaz

Çalışma yaşamı:

Umar Karatepe

Tarım:

Fatma Genç

Ekoloji:

Fatma Genç

Enerji:

Umar Karatepe

Engelliler:

Nilgün Atıcı

ÖNSÖZ

Haziran ayı ortalarında çıkarmayı planladığımız Mayıs 2010 raporumuzu bir miktar gecikmeli olarak Haziran ayı sonunda yayınlıyoruz. Bu dördüncü raporumuzda, üçüncü raporda eksik bıraktığımız enerji alanını da dahil ettik. Bu alanda iki aydır sürmekte olan özelleştirme gündemi toplumsal muhalefetin ilgisini henüz yeterince çekmese de, özelleştirme ve ticarileştirmenin ölümcül sonuçları bu ayki raporumuzda yerini aldı.

Taşeronlaştırmanın ölümcül sonuçlarını ise Zonguldak'ta acı bir biçimde hep beraber gördük. Ve bu ölümcül çalıştırma biçimlerinin Başbakan tarafından "kader" olarak nasıl savunulduğunu görmek ise bu düzenin meşruiyet üretmek açısından fazlaca seçeneğinin kalmadığının göstergesi oldu.

Gerçek bir toplumsal alternatif için ise gözler 1 Mayıs'taydı. Bu sene 1 Mayıs'a "1 Mayıs alanı" damgasını vurdu, 1 Mayıs alanına ise güvencesiz işçiler... Güvencesiz işçilerin 1 Mayıs kürsüsüne ulaşan tepkilerinin, Mayıs ayı boyunca hem sermayede hem siyasi iktidarda hem de geleneksel sendikal merkezlerde tedirginlik yarattığı gözlenirken, bu tepkiler değişimin yolunu arayanlar açısından umut vericiydi.

HES'lere karşı mücadele Mayıs ayında da hem fiili hem de hukuki mücadele olarak hızlanarak sürerken, sermaye gruplarının halkın direnişiyle karşılaştığı kimi yerlerde geri çekildiği kimi yerlerde de yeni enerji yatırımlarına hız verdiği gözlemlendi.

Sermaye büyük bir kapatma hareketiyle doğayı, kentleri ve yaşamı sadece enerji yatırımlarıyla işgal etmiyor. Finans merkezi projeleri, inşaat yatırımları, turizm girişimleri, madencilik faaliyetleri, kıyıları, zeytinlikleri, ormanları, okulları hedef alıyor. Mayıs ayında siyasi iktidar sermaye için "dadı devlet" misyonuna uygun olarak tüm bu alanlara dair "kolaylaştırıcı" düzenlemeler ile meşguldü.

Mayıs ayında dikkat çekici bir başka gelişme de Kürt işçilere ve öğrencilere yönelik ırkçı-faşist eylemlerdeki artışı. Bu durum, ülkenin içinden geçtiği çatışmalı süreç de göz önüne alındığında, özellikle yaz aylarında mevsimlik tarım işçilerinin göçüyle beraber ırkçı uygulamalar ve eylemlerin tırmanabileceği endişesini doğuruyor.

Nisan ayı raporumuza dair de bir dizi, görüş, öneri ve değerlendirme aldık. Özellikle akademiden ve çeşitli sendikalardan dostlarımıza teşekkür ederiz. Halkevleri'nin Türkiye'nin dört bir yanına yayılan şubelerinden de rapora daha fazla katkı, eleştiri ve öneriler beklediğimizi de belirtmek isteriz.

EĞİTİM

Paralı eğitim ve fırsat eşitsizlikleri

- 11 Mayıs günü Maltepe'deki Dumlupınar İlköğretim Okulu anaokulu bölümü öğrencisi 6 yaşındaki Efe Boz ders arasında gittiği tuvalette lavabonun üzerine düşmesi sonucu hayatını kaybetti. Okul idaresinin lavaboya asılması sonucu kazanın gerçekleştiğini ileri sürmesine karşın anne Boz, “yerleri kaydırmaz malzemeyle yapsalardı bu facia yaşanmazdı. Okul yönetimi felakete gel demiş” diyerek olayın peşini bırakmayacaklarını söyledi.
- Eğitim dönemi başında yeni sınav sisteminin gelmesi ile birlikte katsayı farkı kaldırılmıştı. Danıştay’a yapılan itiraz sonrasında katsayı uygulaması yeniden gündeme geldi. Katsayılar 0,15 ve 0,13 olarak belirlendi. Ancak bu uygulamada Danıştay’dan döndü ve YÖK katsayıları 0,15 ve 0,12 olarak belirlemek zorunda kaldı. Sene başında “katsayı farkı yok” diye sevinen öğrenciler sene ortasında alan dışı tercih yaptıklarında ortalama 8-10 puan kaybedecek duruma geldiler. Üniversite sınavlarındaki tek sorun bu değildi. 13.11.2009 tarih ve 27405 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulu kararı ile Teknik Eğitim Fakülteleri kapatılmış ve Teknoloji Fakülteleri kurulmuştu. Ne var ki, teknoloji fakültelerinde hangi bölümlerin açılacağı belli değildi. Bu nedenle bir meslek lisesi öğrencisi hangi 4 yıllık bölümlere ek puanla geçiş yapacağını öğrenemedi. LYS başvuruları gündeme geldiğinde hala açıklama yapılmamıştı. Yeni sınav sistemini getiren YÖK, teknik eğitim fakültelerini yerlerine yeni fakülteyi açmadan kapatmakla bu sene sınava giren 500 bin meslek liseli öğrenciyi mağdur ediyor. Sene sonuna yaklaşılmasına rağmen hala meslek liseli öğrencilerin hangi dört yıllık bölümlere ek puanla gideceği belli değil.
- Samsun’da Yaşardoğu Kız Yetiştirme Yurdu’nda yangın çıktı. Yangından etkilenen Özlem Çakan’ın beyin ölümünün gerçekleşti. Olay sırasında 3. kattan atlayan Ayşegül Akbulut ise tedavisinin ardından taburcu edildi. Kız Yetiştirme yurdunda yangına karşı önlem olabilecek duman dedektörü ve kurtulmayı sağlayacak yangın merdiveninin olmadığı iddiası bulunuyor.

Eğitim emekçileri

- İşsiz ve Güvencesiz Eğitimciler Platformu Şanlıurfa’da KPSS sınavı için istenen 55 lira tutarındaki sınav harcını protesto etti. Platform üyesi 20 öğretmen 'AKP'ye işsizlerden başış' yazılı karton kumbaraya bozuk para attılar. Grup adına deli gömleği giyerek açıklamayı okuyan Süleyman Karadağ, işsiz ve güvencesiz öğretmenlerin içine düştüğü durumun tam bir deli saçması olduğunu belirterek, “Onca sene oku, sınavlara gir, başar. Ondan sonra, tam muradımıza erdik derken, önümüze KPSS denilen kepaze sınavı çıksın. Öğretmenler; kadrolu, sözleşmeli, vekil, ücretli diye apoletlere ayrılmış. Güvencesiz çalışma koşulları dayatılıyor. Bu gidiş gidiş değildir. Bizler biran önce maddi ve manevi doyuma ulaşmış bir eğitim hizmeti istiyoruz. 7-8 yıldır ihtiyaç olmasına rağmen atamalarımız yapılmıyor ve hem bizler, hem de halkımız mağdur ediliyor” dedi. Eylem 'Kadrolu atama istiyoruz', 'Başbakan sözünü yerine getir', 'Bu deli gömleğini giymeyeceğiz', 'Ücretli Başbakan istiyoruz', 'Yaşasın onurlu mücadelemiz', 'Eşit parasız bilimsel eğitim' sloganlarıyla bitirildi.

Eğitimde gericilik /şiddet/cinsiyetçilik/baskı

- İstanbul'da yaşayan bir ailenin, ilköğretim 4. sınıf öğrencisi çocuklarının zorunlu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinden muaf tutulması istemiyle Eyüp Kaymakamlığı aleyhine açtığı davada, İstanbul 8. İdare Mahkemesi öğrenci ve ailesi lehine yürütmeyi

durdurma kararı verdi. Eyüp'te yaşayan bir çift, dini inanca sahip olmadıklarını belirterek, ilçedeki bir ilköğretim okulunda öğrenim gören 4. sınıf öğrencisi oğullarının Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinden muaf tutulması amacıyla Eyüp Kaymakamlığı'na dilekçe verdi. Kaymakamlık, başvuruyu Anayasa'nın "Zorunlu din dersine yönelik hükmü gereğince" reddetti. A.K'nin ailesi de, Eyüp Kaymakamlığı'nın kararıyla ilgili işlemin yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle dava açtı. Davayı ele alan İstanbul 8. İdare Mahkemesi, oy birliğiyle Eyüp Kaymakamlığının işleminin yürütmesini durdurma kararı verdi. Karar gerekçesinde, gerek Türkiye Cumhuriyet Anayasası'nın 24. maddesi, gerekse İnsan Hakları Temel Özgürlüklerinin Korunmasına ilişkin sözleşmenin 9. maddesinde yer alan hükümlerle, herkesin dini inancının özgürlüğünün korunduğuna işaret eden mahkeme heyeti, Eğitim Öğretim Yüksek Kurulu Başkanlığının Hıristiyanlık ve Musevilik dinine mensup olanların yanı sıra, herhangi bir dine mensup olmayan kişilerin çocuklarının da bu muafiyet kapsamında değerlendirilmesine yönelik kararını hatırlattı. Mahkeme heyeti, tüm bu gerekçeler ve kararlar çerçevesinde, davalı idarenin işleminde hukuka uyarlık bulunmadığını belirterek, davacı ailenin çocuklarının zorunlu din dersinden muaf tutulmasına yönelik talebini kabul etti ve Eyüp Kaymakamlığının işleminin öğrenci ve ailesi lehine yürütmesinin durdurulmasını kararlaştırdı.

- Eğitim-Sen Genel Merkezi 'Ortaöğretimde Okutulan Türk Edebiyatı, Dil ve Anlatım Ders Kitaplarında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Araştırması'nı açıkladı.

Merkez Kadın Sekreteri Gülçin İsbert ve Merkez Kadın Komisyonu Üyesi Nurşen Yıldırım tarafından yapılan açıklamada Milli Eğitim Bakanlığınca öğrencilere dağıtılan, yine aynı bakanlık tarafından oluşturulan komisyonlarca yeni müfredata göre hazırlanan 9-12. sınıflarda okutulan dil anlatım ve Türk edebiyatı ders kitaplarının incelendiğini bildirdi. Sorulardaki metinler de dahil, altında yazar adı bulunan tüm metinlerin araştırıldığını anlatan Yıldırım, ders kitaplarının toplumsal cinsiyet eşitliği açısından, 'Kadın yazarların eserlerinin kullanımı', 'Kadınların konu edildiği metinlerin oranı', 'Metinlerin içeriğindeki cinsiyetçi söylem' ve 'Ders kitaplarının yazarları' başlıkları altında incelendiğini belirtti ve araştırma sonucunda şu bulgulara ulaşıldığını bildirdi:

-9. sınıf Türk edebiyatı kitabındaki 230 metinden 2'si,

-9. sınıf dil anlatım kitabındaki 57 metinden 5'i,

-10. sınıf Türk edebiyatı kitabındaki 140 metinden 1'i,

-10. sınıf dil anlatım kitabındaki 179 metinden 6'sı,

-11. sınıf Türk edebiyatı kitabındaki 85 metinden 3'ü,

-11. sınıf dil anlatım kitabındaki 51 metinden 2'si,

-12. sınıf dil anlatım kitabındaki 51 metinden 5'i kadın yazarlara ait.

-12. Sınıf Türk edebiyatı kitabında ise kadın yazara rastlanmadı.

Yıldırım, 12. sınıflar için önerilen "Okutulması gereken eserler listesi"ndeki 25 yazar arasında kadın yazar bulunmadığını, 11. sınıflar için önerilen 17 yazar arasında ise kadın yazar olarak yalnız Halide Edip Adıvar'ın adının bulunduğunu söyledi. Araştırmada metinlerin içeriğindeki cinsiyetçi söylemin de incelendiğini kaydeden Yıldırım, bazı metinlerde "kadınların toplumsal kalıp rolleri gereği, kendilerine biçilenlerin dışına çıkamadıkları", "Kaprisli ve idare eden insanlar oldukları", "Üvey anne imajının kötü olduğu, çocuklara iyi davranmadığı" mesajlarının verildiğini, "kadınların çaresizlik kapını içinde kendilerine biçilen role uymaları"nın öğütlendiğini söyledi.

"Sadece ders kitaplarında kullanılan metinler ve görseller açısından değil, aynı zamanda söz konusu ders kitaplarını yazanlar açısından da bir eşitsizliğin olduğu görülmektedir" görüşünü savunan Yıldırım, şu tespitlerde bulundu:

"9. sınıf dil ve anlatım kitabını yazan 11 yazardan 1'i,
-9. sınıf Türk edebiyatı kitabını yazan 14 yazardan 4'ü,
-10. sınıf dil ve anlatım kitabını yazan 11 yazardan 1'i,
-10. sınıf Türk edebiyatı kitabını yazan 14 yazardan 4'ü,
-11. sınıf dil ve anlatım kitabını yazan 7 yazardan 1'i,
-11. sınıf Türk edebiyatı kitabını yazan 7 yazardan 2'si,
-12. sınıf dil ve anlatım kitabını yazan 8 yazardan 1'i,
-12. sınıf Türk edebiyatı kitabını yazan 8 yazardan 1'i kadındır."

Eğitim-Sen Merkez Kadın Sekreteri Gülçin İsbert de raporla ilgili şu tespitlerini dile getirdi:

"-Ders kitaplarını yazanlar içinde kadın sayısı çok azdır.

-Öğrencilere okutulması önerilen kitaplar içinde yalnızca bir kadın yazar vardır.

-Metni okutulan yazarların arasındaki kadın yazar sayısının bu kadar az olması öğrencilerde kadınların hiçbir şey yazmadığı veya düşünmediği kanaatinin içselleştirilmesine neden olmaktadır.

-Kadınların konu olarak ele alındığı metin sayısı da yok denecek kadar azdır.

-Araştırma öncesinde kadın yazarların metinlerinin en çok bulunabileceğini düşündüğümüz 12. sınıf Türk edebiyatı kitabında, kadın yazarlara ait hiçbir metnin bulunmaması dikkat çekici bir eksiklik. Cumhuriyet Dönemi Edebiyatının konu edinildiği 12. sınıf müfredatında kadın yazarlara ait kullanılabilir çok fazla sayıda eser bulunmasına karşın, 210 sayfalık bir ders kitabında hiçbir kadın yazara yer verilmemesi Milli Eğitim'e egemen olan cinsiyetçi zihniyeti gözler önüne sermesi bakımından çarpıcıdır.

-Edebiyat ders kitapları incelendiğinde hayatın her alanında var olan ve edebiyatımızın da köşe taşlarını oluşturan kadınlar, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yok sayılmışlardır. Bu durumun açıklanmasını sayın Milli Eğitim Bakanımıza bırakıyoruz."

İsbert, okul öncesinden başlayarak eğitimin tüm kademelerinde, başta ders kitapları olmak üzere kullanılacak eğitim materyallerinin, toplumsal cinsiyet bakışı ile hazırlanması, eğitim fakültelerinde toplumsal cinsiyet eğitimi verilmesi, okullarda yöneticilerden başlamak üzere kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık yapılması, kitap inceleme komisyonlarında sendika ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri bulunması gerektiğini savundu.

- Geçtiğimiz ay Adana'nın Yumurtalık ilçesinde, bir ilköğretim okulu müdürünün makam odasında iki kadın öğretmeni taciz ettiği iddiasıyla hakkında adli ve idari soruşturma açılmıştı. 1 Nisan 2010 tarihinde, bir kadın öğretmenin Kaymakamlık ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne yaptığı şikayet üzerine, taciz iddiasıyla gözaltına alındıktan sonra serbest bırakılan ancak savcılık tarafından hazırlanan iddianameye dayanılarak Yumurtalık Sulh Ceza Mahkemesi'nde hakkında dava açılan H.E'nin (42) tutuksuz yargılaması devam ederken, Adli Tıp Kurumu Mayıs ayında raporunu tamamladı. Adli Tıp Kurumu'nun raporunda, okul müdürü H.E'nin makam odasındaki kağıt ve peçete parçalarında sperm örnekleri bulunduğu kaydedildi. Bu arada, konuyla ilgili okuldaki bazı öğrencilerin ifadesine başvurulduğu belirtildi. H.E hakkındaki iddialar, bir öğretmenin olayı şikayet etmesi üzerine ortaya çıkmış, daha sonra başka bir kadın öğretmen de cinsel taciz olayına maruz kaldığı gerekçesiyle dilekçe vermişti. H.E'nin TCK'nın 105/1 ve 105/2 maddelerine göre 2 aydan 2 yıla kadar hapis cezasıyla yargılandığı öğrenildi. Öte yandan, Milli Eğitim Bakanlığı müfettişlerinin de 1702 sayılı kanun gereğince 'iffetsizlik' olarak nitelenen suç için soruşturmasını sürdürdüğü kaydedildi.

- 11 Mayıs gecesi Muğla Üniversitesi'nde eğitim gören Kürt öğrencilere, faşistler Akyol Mahallesi'nde saldırdı. Polis burada kavgaya müdahale ederek Kürt öğrencileri evlerine yönlendirirken, yolda pusu kuran ülkücü grup yeniden saldırdı. Ülkücülerin saldırısı ardından bu kez polisler öğrencilere saldırdı. Bu sırada 21 yaşındaki Şerzan Kurt isimli Muğla Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi 2. sınıf öğrencisi açılan ateş sonucu ağır yaralanarak 24 Mayıs günü hayatını kaybetti. Olayları protesto etmek isteyen yüzlerce öğrenciye hastane bahçesinde ve şehir merkezindeki eylemlerine polis müdahale etti. Şerzan Kurt'u vuran kişinin, faşistlerin ilişkili olduğu "Gültekin Abi" olarak bilinen polis memuru olduğu Kürt öğrenciler tarafından defalarca açıklanması üzerine, 17 Mayıs günü Muğla Emniyeti güvenlik şube polisi Gültekin Şahin'in tutuklandığı açıklandı. Hastane önünde kısa bir açıklama yapan Şerzan Kurt'un babası yaptığı açıklamada, "Ben çocuğumu Muğla'ya farklı kültürleri tanıması için gönderdim ama oğlum kendi kimliğinden dolayı katledildi" dedi.
- Manisa'da Kürt üniversite öğrencilerine yönelik ırkçı-faşist saldırılar gerçekleşti. Sabah ekme almaya giden 2 Kürt öğrencinin yolu 6 ülkücü tarafından kesilip darp edildi. Saldırının ardından gruptakiler, Kürt öğrencilerin yolunu arabalarla keserek sözlü tacizde bulundular. Aynı gece öğrenciler evlerine gittikten kısa bir süre sonra evlerin camlarını kırarak içeri giren saldırgan grup öğrencileri darp etti, eşyalarını tahrip etti. Ev baskınlarında dört öğrenci yaralandı. Olaylar sırasında BDP Manisa İl Temsilcisi'nin ve BDP'lilerin ilçeye girmesi emniyet tarafından engellendi. Baskınların hemen ardından Kürt öğrenciler gözaltına alınarak ilçedeki spor salonuna götürüldü. Burada MHP'li Demirci Belediye Başkanı İhsan Temel ve Celal Bayar Üniversitesi Rektörü Semra Öncü öğrencilere konuştu. Rektör, faşistler tarafından saldırıya uğrayan öğrencilerin karşılık vermeleri ve olaylara karışmaları durumunda ceza alacaklarını belirtti. Belediye Başkanı İhsan Temel ise, olayları asker cenazeleri sebebiyle oluşan 'halkın hassasiyetine' bağladı. Belediye Başkanı Temel, 2 Mayıs ayında Gördes İlçesi'ndeki asker cenazesi için Demirci'den birçok otobüs kaldırmıştı.
- İstanbul Üniversitesi'nde polisin öğrencilere plastik mermiyle ateş açması sonucu, bir öğrenci çenesinden yaralandı. 24 Mayıs günü İstanbul Üniversitesi Beyazıt Kampüsü'nde rektörlük binasının arkasındaki Havuzlu Bahçe'de, öldürülen Şerzan Kurt'un resmini içeren pankart asan öğrencilere polis saldırdı. Yalnız bir ucu açık ve üç tarafı Hukuk Fakültesi ve rektörlük binaları ile kapalı olan alanda, kapılar polis tarafından kilitlenerek çıkacak yeri olmayan öğrencilere baş hizasında ateş açıldı. Yaralanan öğrenci; polisin can kaybı yaşatacak şekilde ateş açabilmesinin kabul edilemez olduğunu, olayın yaşandığı esnada bahçede sadece protesto eden öğrencilerin bulunmadığını belirtti.

DEĞERLENDİRME

Mayıs ayı başında İstanbul Maltepe'de ilköğretim anasınıfı bölümünde okuyan öğrencinin "kaza" sonucu ölümü, tüm dikkatleri bir kez daha devlet okullarındaki eğitim durumuna çekti. Milli Eğitim Bakanlığı yetkililerinin yaşanan olayla ilgili yaptığı açıklamalar ve ailenin iddiaları, yaşananların eğitime ayrılan yetersiz bütçenin sonuçlarından biri olabileceğini düşündürdü.

Dikkati çeken diğer olay, başta Muğla olmak üzere ülkenin batı şehirlerinde Kürt öğrencilere yönelik ırkçı-faşist saldırılar oldu. Üniversite öğrenci Şerzan Kutlu'nun yaşanan saldırılarda, üstelik polis kurşunuyla hayatını kaybetmesi bu saldırıların en ağır sonuçlarından biri oldu.

SAĞLIK

Hak İhlalleri

- Eskişehir’de hastanede rehin kalmalara bir yenisi eklendi. 51 yaşındaki Bayram Doruk, tedavi masrafları ödenmediği için Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (ESOGÜ) Hastanesi’nde rehin kaldı. Bayram Doruk’un 24 yaşındaki kızı Ayşe Doruk, “Babam hastanede rehin kaldı. Yaklaşık 20 bin TL’lik senede imza atarsak babamı hastaneden çıkarabileceğiz” dedi. Doruk açıklamasına şu sözlerle devam etti, “Babam hastanede 35 gün tedavi gördü. Doktorlar taburcu edilmesine karar verince hastane yetkilileri bizden 10 bin 280 TL istedi. Babam, Bağ-Kur’lu olduğu için kendisine yeşil kart çıkaramadık. Bağ-Kur da prim borçları nedeniyle babamın sağlık hizmetlerinden yararlanamayacağını belirtti. Valilik de masrafları üstlenmedi. Babam 25 gün rehin kaldıktan sonra ben senet imzalayıp babamı hastaneden çıkardım. İmzaladığım senedi valilikteki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı’na götürdüm. Onlar bu kadar fazla miktardaki parayı ödeyemeyeceklerini söyledi.” Hastane yetkililerinin yaklaşık 20 bin TL’lik tedavi masrafını ödemediği babasını çıkartmadıklarını belirten Doruk, “Babam 11 gündür hastanede rehin tutuluyor. Hastane yetkilileri bizden senet imzalamamızı istiyor. Zaten hastaneye 10 bin 280 TL borcumuz var. Yeniden senet imzalarsak bu parayı hiç ödeyemeyiz. Valiliğe ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı’na gittim, bir sonuç alamadım. Valilik ‘orası özerk, yetki sınırlarımız içinde değil, onlarla çözeceksiniz’ diyor” diye konuştu. ESOĞÜ Hastanesi yetkilileri, prosedür gereği hastane masraflarına karşılık senet imzalanması gerektiğini söyledi.
- İstanbul Bağcılar’da başıboş gezen bir sokak köpeği 4 kişiyi ısırıldı. Köpeğin kuduz olduğunun belirlenmesi üzerine Bağcılar Belediyesi, Bağcılar Emniyet Müdürlüğü, Bağcılar İlçe Sağlık Grup Başkanlığı ve İlçe Tarım Müdürlüğü’nün oluşturduğu komisyonun aldığı karar doğrultusunda, ilçedeki Fevzi Çakmak, Fatih ve Kemalpaşa mahallelerinin 6 ay boyunca karantina altına alındığı ilan edildi. Karantinanın duyurulması için mahalle girişlerine “Bu mahallede kuduz hastalığı çıktığından karantina altına alınmıştır” yazılı pankartlar asıldı. Yetkililer köpeğin ısırıldığı 4 mahalle sakinine irtibata geçerek kuduz aşısı olmalarını sağladı. Fakat Doğan Haber Ajansı muhabirlerinin görüştüğü mahalle sakinlerinin ne kuduzdan ne karantinadan haberi vardı, ne de pankartları gören olmuştu. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü’nün kendi internet sitesine göre; “bir yerde salgın hastalık çıktığını haber alan devlet veteriner hekimi en seri vasıta ile 24 saat içerisinde hastalık yerine göndermek zorundadır. Kuduz hastalığı görülen yerlerde köpek, kedi, at, merkep ve sığırlar için 6 ay, koyun, keçi ve kanatlılar için 3 ay süreyle karantina uygulanır. Bu süre içerisinde hayvan giriş ve çıkışları yasaklanır. Karantina altındaki halk mutlak suretle bilgilendirilir, kuduzla ilgili bilgi verilir.” Basına yansıdığı kadarıyla bu çalışmalar oldukça sınırlı yapılmış.

Düzenlemeler

- İkinci kez hayata geçirilen ilaç takip sistemi bir kez daha ertelendi. Uygulamaya geçen ve yine sıkıntıları beraberinde getiren "İlaç Takip Sistemi" Danıştay’ın yürütmeyi durdurma kararıyla 2011’e kadar ertelendi. İstanbul Eczacı Odası’nın açtığı dava sonucu alınan kararla bundan sonra hastalar, eczanelerden ilaç alırken karekodsuz ürünleri de sorunsuz temin edebilecek Alınan bu yürütmeyi durdurma kararıyla 24 bin eczanede bulunan milyonlarca lira değerindeki karekodsuz ilaç sağlık hizmetine sunulacak. Kararla hem eczanelerde yaşanan sıkıntı giderilmiş oldu, hem de karekodsuz ürünlerin 1 Ocak 2011 tarihine kadar eczanelerden hastaya verilmesine olanak tanınmış oldu. Yürütmeyi durdurma kararından önce, karekodsuz ilaçların

değiştirilmesi için verilen süre 01.06.2010 tarihinde dolmuştu. Eczaneler bu tarihten sonra karekodu bulunmayan ilaçları vatandaşa veremeyecek, eczanelerdeki ilaçların yaklaşık yüzde ellisini oluşturan karekodsuz ilaçların temin edilememesi mağduriyet yaratacaktı.

- Aile Hekimliği uygulaması Mersin’de de başlatılıyor. Konuyla ilgili konuşan Mersin Tabip Odası Başkanı Aytuğ Atıcı, sağlıkta dönüşüm ve aile hekimliği uygulamasının bir 'yıkım projesi' olduğunu belirtti. Atıcı, "Parası olanın daha iyi sağlık hizmetlerine ulaşacağı bir sağlık hizmeti ne ülkemize ne de sağlık çalışanlarına fayda getirmez" dedi. Sağlık Bakanlığı tarafından Türkiye’de ilk defa 2005 yılında Düzce’de uygulamaya konulan ve Türkiye genelinde yaygınlaştırılması hedeflenen 'Aile Hekimliği Uygulaması' ile ilgili değerlendirmelerde bulunan Atıcı, söz konusu uygulamanın 5 Temmuz 2010 tarihi itibariyle Mersin’de de hayata geçirileceğini hatırlattı. Sağlıklı olmanın ve sağlık hizmeti alabilmenin en temel insan haklarından biri olduğunu belirten Atıcı, doğası gereği sağlık hizmetlerine ne zaman ihtiyaç duyulacağını bilinmediği gibi ihtiyaç duyulduğunda da ertelenemez olduğunu ve yerine başka bir hizmet de verilemeyeceğini bildirdi. 2002 yılından bu yana Dünya Bankası ve IMF’nin isteğiyle ülkemizde sağlık hizmetlerinde bir dönüşüm yaşandığını anlatan Atıcı, şunları söyledi: “Bu dönüşümle devlet hastaneleri 'Kamu Hastane Birlikleri' adı altında özelleştirilmekte, sağlık ocakları kapatılarak ‘Aile Sağlığı Merkezleri’ne dönüştürülmektedir. Sağlık hizmetlerinden yararlanabilmek için herkesin prim ödeyerek Genel Sağlık Sigortası’na sahip olması ve ayrıca cebinden para ödemesi gerekiyor. Her geçen gün sağlık hizmetlerine ulaşmak için cepten ödenen katkı payları artarken bu miktar daha da artacağı benziyor.” Aile hekimliğini; sağlıkta dönüşümün bir parçası olarak yorumlayan Atıcı, ülkedeki birinci basamak sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi ve verilen sağlık hizmetinin kalitesinin artırılması adına yapılan çalışmaların görüldüğü gibi olmadığını, asıl niyetin birinci basamak sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi olduğunu belirtti. Sağlıkta dönüşüm projesi tamamlandığında ne hekimlerin yüksek ücret ne de vatandaşın serbest sağlık hizmeti alamayacağını anlatan Atıcı, “Bu dönüşüm, sağlık hizmetlerini kamu hizmeti olmaktan çıkaracak ve özelleştirecektir. Sağlık hizmetleri giderek daha pahalı olacak ve ulaşılması daha da zorlaşacak” dedi. "Parası olanın daha iyi sağlık hizmetlerine ulaşacağı bir sağlık hizmeti ne ülkemize ne de sağlık çalışanlarına fayda getirmez” diyen Atıcı bu dönüşümün bir an önce durdurularak hem birinci basamak hem de ikinci basamak sağlık kurumlarında finansmanı genel vergilerle sağlanan nitelikli kamu sağlık hizmeti verilmesini istedi.
- Kamu Hastane Birlikleri Yasa Tasarısı nisan ayında Meclis Plan ve Bütçe Komisyonu’nda kabul edildi. Tasarının yasalaşması bundan sonra meclisin çalışma temposuyla ilişkili. Bakanlık 2011 yılında düzenlemeye uygun hastanelerin tümünü ‘birlik’ haline getirmeyi düşünüyor. Bu yasayla sağlıkta dönüşümün son ayağı da tamamlanmış olacak. ‘Aile hekimliği’nin 2004 yılından beri pilot uygulamasına geçmişti. Gecikme olmaması halinde, 13 Aralık 2010 itibariyle bütün illerde aile hekimliğine geçilecek. Genel Sağlık Sigortası yasası 1 Ekim 2008 den beri yürürlükte. Dönüşümün emekçiler düzeyindeki ayağı olan ‘performansa göre ücretlendirme’ düzenlemesiyle, sözleşmeli istihdam da aile hekimliğiyle birlikte uygulamaya geçecek. Hastane birlikleri bu bakımdan da tamamlayıcı olacak. Yasanın getirdikleri şu şekilde özetlenebilir:
 - * Bir ildeki bütün hastaneler birlik halinde birleştiriliyor. Bir ilde hastane sayısına göre birden fazla birlik kurulabiliyor.
 - * Birliğin başına yönetim kurulu atanıyor, yönetim kurulu da bir genel sekreter belirliyor. Genel sekreter en üst yürütme erki olarak tanımlanıyor. Yönetim kurulunun

yapısı şöyle belirleniyor: a) İl genel meclisinin belirlediği bir hukukçu, b) il genel meclisinin belirlediği mali müşavir, c) valinin belirlediği bir üye, d) Bakanlığın belirlediği bir hekim, e) Bakanlığın belirlediği sağlık sektöründen bir üye, f) Ticaret ve Sanayi Odasının belirlediği bir üye, g) İl Sağlık Müdürü ya da yardımcılarında birisi. Üyelerin tümünde dört yıllık bir yüksek okul ya da fakülteyi bitirme koşulu aranıyor. Yönetim kurulunda yalnızca iki sağlıkçı (hekim olmak üzere) yer alıyor. Kısaca yönetim kurulunun yapısı hastanelerin şirket statüsüne dönüştürüldüğünü de gösteriyor.

* Hastaneler verdikleri hizmet ve alt yapı olanakları dikkate alınarak A-E arasında sınıflandırılıyor. Ağırlıklı ortalaması C ve üzerinde olanlar birliğe dönüştürülüyor-dahil ediliyor. E sınıfındaki hastaneler birliğe katılmıyor. D grubundakilere ise sınıf atlamaları için bir yıl süre tanınıyor. Bir hastanenin iki sınıf birden düşmesi ya da E sınıfına inmesi birlikten çıkarılmanın gerekçisini oluşturuyor. Hastanelerin bu şekilde sınıflandırılması ve yapılacak ödemelerde sınıf konumunun belirleyici olması, sağlık hizmetinin ve hastanelerden yararlanacak vatandaşların da sınıfsal olarak farklılaştırılması ve eşitsizliklerin yasallaştırılması anlamına geliyor.

* Yönetim Kurulu uygulamaya ve stratejik kararlara ilişkin çok geniş yetkilerle donatılıyor. Yalnızca şu kadarını belirtelim: Birliğin her tür araç, gereç, malzeme, taşınırları ile tapuda birlik üzerine kayıtlı taşınmazları, üzerindeki yapı ve tesisler ile birlikte satmak, kiralamak, kiraya vermek, devir ve takas işlemlerini yürütmek, hazineye ait ve birliğe ait taşınmazları üzerindeki yapı ve tesisler ile birlikte tahsis amacı doğrultusunda kiraya vermek, işletmek, işlettirmek görevleri, yönetim kurulunun görevleri olarak sıralanıyor.

* Mevcut hastane çalışanlarının bugünkü yasalarla belirlenmiş idari konumları ve iş güvenceleri korunuyor. Ayrıca, mevcut hastane çalışanlarının maaşlarının beş yıl süreyle bütçeden karşılanacağı belirtiliyor.

* Birliğin çalıştıracağı personel sayısı Bakanlık ve Yönetim Kurulu tarafından belirlenip-sınırlandırılıyor.

* Birlik özel ve kamu sosyal güvenlik kurumlarına ve hasta bireylere sattığı hizmetlerden gelir sağlıyor. Bakanlık bütçesinden aktarılabilecek kaynak "gerektiğinde" koşuluna bağlanıyor. Birlik personelinin her tür aylık ve ücret ödemeleri birlik gelirlerinden karşılanıyor. Birlikler, sağlık hizmeti üretimindeki her tür hizmet, malzeme, teknolojiyi de kendi bütçelerinden satın alıyorlar. Bu maddeyle ilk beş yıl süresince bütçeden mevcut çalışanların ücretleri için aktarılabilecek kaynak dışında, hastaneler bir şirkete dönüştürülmüş oluyor ve yeni alınacak bütün personel sözleşmeli statüyle işe başlatılıyor.

Şirketleşmenin ve bütçe katkısının beş yıl sonra kesilecek olması, GSS Kanununda belirtilen katkı paylarının artırılacağını düşündürüyor. Özel hastane sayısının hızla arttığı bir ortamda kendi kaderlerine terk edilen kamu hastanelerinin, ayakta kalabilmeleri başka türlü olanaklı görünmüyor. Böylece şirketleşme sağlık emekçilerine iş ve ücret güvencesizliği ile işsizlik, halka ise katkı payı olarak yansıyor.

Bu son taslak, daha önceki taslaklardaki kimi maddelerde çalışanlar lehine düzenlemeler getirdi. Çünkü daha önceki taslaklarda mevcut sağlık personelinin de, birlik statüsüne dönüşümle birlikte, sözleşmeli statüye geçirilmesi öngörülüyordu. Sağlık meslek örgütleri ve sendikalar bunun nedeninin ilgili bu maddenin Anayasa Mahkemesi'nden döneceğinin bilinmesiyle ilişkili olduğunu ifade ediyorlar.

Mücadele ve kazanımlar

- Danıştay, aile hekimliği muayenelerinde katılım payı alınmasına ilişkin düzenlemenin yürütmesini durdurdu. Muayene için aile hekimlerine gidenlerden 2 lira katkı payı alınmasına ilişkin düzenleme, ilk olarak 2008 yılı sağlık uygulama tebliğinde yer almıştı. Türk Tabipler Birliği'nin yargıya taşıdığı karar, 2010 için yenilenen Sağlık Uygulama Tebliği'nde yer buldu. Danıştay düzenlemenin yürürlüğünü durdurdu. Sosyal Güvenlik Kurumu da Danıştay'ın kararına uyarak 13 Mayıs'tan itibaren aile hekimliği muayenelerinden katılım payı alınmamasını istedi.
- Danıştay 12. Dairesi'ne açılan davada “sözleşmeli personele fazla çalışma karşılığı ek ücret ödenmemesine” ilişkin düzenlemeye ‘yürütmeyi durdurma’ kararı çıktı. Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurum ve kuruluşlarda 4/B maddesi kapsamında çalışan sözleşmeli işçiler için alınan ‘fazla mesai yapmaları durumunda personele herhangi bir ek ücret ödenmez’ hükmünün Danıştay 12. Dairesi tarafından yürütmesi durduruldu. Davada “Personel belirli bir sürede bitirilmesi gereken işler söz konusu olduğunda, normal çalışma saatleri dışında ve hafta tatili ve resmi tatillerde de çalışmak zorundadır” ve “Kurum, sözleşmeli personel ihtiyacının ortadan kalkması halinde sözleşmeyi feshedebilir” hükümleri için yapılan iptal başvurusu ise reddedildi. Dava sonucuna göre sözleşmeli işçiler fazla mesai için ek ücret talep edebilecek, ancak sözleşmeli işçilerin güvencesizlik durumu devam edecek. İşveren istediği zamanlarda ‘personel ihtiyacının ortadan kalktığını’ gerekçe göstererek sözleşmeli personeli işten çıkarabiliyor.
- DİSK’e Bağlı Tüm Emekliler Sendikası (Emekli-Sen) Genel Başkanı Veli Beysülen, ‘Devlet, emeklilere insanca yaşayabilecek ücreti vermek ve sağlık hakkından ücretsiz yararlanmasını sağlamakla görevlidir’ dedi. Beysülen, Gaziantep Balıklı Parkı'nda yaptığı basın açıklamasında, genç ve sağlıklı iken yıllarca çalışan ve vergi veren; SSK, Emekli Sandığı veya Bağ-Kur emeklilerinin, yaşlandıklarında emekli maaşı ve hastalandıklarında da sağlık hizmeti almayı hak ettiklerini ifade etti. Eylemde yapılan açıklamada emeklilerin yüzde 75'inin açlık sınırının altında maaş aldığı Türkiye'de emeklilerin kendi geçimlerine bile yetmeyen bu maaşlarla iş bulamayan çocuklarına, torunlarına da bakmak zorunda kaldığı belirtildi. Sosyal ve kültürel etkinliklerde bulunacakları alanlardan yoksun olan emeklilerin, kahvehanelerde ve parklarda zaman tükettikleri vurgulandı. Açıklamada, eğitim ve sağlıkta yaşanan özelleştirmeler nedeniyle emeklilerin çocuklarını okutamadığı, sağlık hizmetlerine ulaşmalarının da her geçen gün zorlaştığı belirtildi. Haberi olmadan yüz binlerce emeklinin maaşından dernek aidatı kesintileri yapıp, derneklerin kasasına aktırıldığı vurgulanarak, emeklilerin parasının gasp edildiği hatırlatıldı.
- Sağlığımıza Engel Olma Platformu'nun düzenlediği “Sağlık Haktır” konulu panel ve forum 29 Mayıs Cumartesi günü Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde yapıldı. Etkinlikte Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden Yrd.Doç.Dr.Cavit Işık Yavuz, “Sağlığın Ticarileştirilmesi ve Sonuçları”, Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden Doç.Dr.Mehmet Zincir “Halk Sağlığı Bakışıyla Sağlık Hakkı”, Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden Prof. Dr.Yasemin Özdek “Bir İnsan Hakkı Olarak Sağlık Hakkı” konulu bildirilerini sundular. Kot taşıma işçilerinin yaşadıkları sorunları konu edinen bir belgesel filmin izlenmesinin ardından katılımcıların söz aldığı forum bölümüne geçildi. Toplantının kapanış bildirisinin okunmasının ardından söz alan Dr. Süheyla Ekemen, Platformun bu etkinlikten aldığı güçle sağlık hakkı mücadelesini daha da güçlendirerek sürdüreceğini ve bir sonraki toplantıya bazı kazanımlarla birlikte geleceğine olan inancını dile getirerek etkinliği sonlandırdı. Çok sayıda izleyicinin olduğu etkinlikte Sağlık Hakkı Derneği, Kas Hastalıkları Derneği, ALS Hastaları Derneği, Okmeydanı Halkevi, Emekli-Sen, Engelli Hakları Atölyesi,

Devrimci Sağlık-İş Sendikası üyeleri, İşitme Engellileri Derneği, Toplumsal Hukuk ve Araştırmalar Derneği, Kot Taşlama İşçileri Komitesi, Tersane İşçileri Birliği, Sefaköy Halkevi, Sarıyer Halkevi, Sulukule Mahallesi adına birer temsilciyle Yeşil Kart mağduru bir vatandaş söz alarak düşüncelerini ifade etti. Konuşmalarda sağlık hakkı mücadelesinin, kapitalist sistem karşısında bir başka toplumsal düzen arayışını ifade eden toplumsal mücadelenin parçası olduğu vurgulandı. Toplantı sonuç bildirgesinde de şu ifadeler yer verildi: “Bir hak olarak sağlığı tartışmak bir sistem tartışmasıdır. Bu hakkın elde edilmesi aynı zamanda toplumsal bir yenilenme sürecinin mütevazı bir parçası olarak ele alınmalıdır. Kapitalist sisteme kazandırılmış bazı hakların kullanımı için yasaların uygulanmasını talep etme, bütçenin sorgulanması, yargıyı etkin olarak kullanma vb. mücadele yöntemlerinin yanında esas olarak herkesin parası kadar insan olduğu, herkesin parası kadar sağlık hizmetine ulaşabileceği anlayışından her vatandaşın doğuştan sahip olduğu ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan haklarına maddi gelir, statü veya başka hiçbir koşul aranmaksızın rahatlıkla ulaşabileceği ve yararlanabileceği bir sisteme ulaşmayı hedeflemek dolayısıyla sağlık hakkı mücadelesini toplumsal mücadelenin bir parçası haline getirmek amaçlanmalıdır. Sadece parasız sağlık hizmeti talebi yerine nasıl bir sağlık hizmeti istediğimizi bu talebin sahipleriyle birlikte örgütlediğimiz ve somut bir gerçeklik haline getireceğimiz bir mücadele sürecini öngörebilmeliyiz.”

- Sarıyer’de Sarıyer Halkevi, mahalle muhtarları, mahalle dernekleri, sendika ve demokratik kitle örgütleri tarafından oluşturulan ‘Sağlığımıza Engel Olma Platformu’, 16 Mayıs Pazar günü, bir süre önce başlatılan “tam donanımlı devlet hastanesi” kampanyasının ilk eylemini gerçekleştirdi. Sarıyer Sağlığımıza Engel Olma Platformu, tüm Sarıyerlileri sağlık hakkını kullanırken yaşadığı sorunların son bulması ve tam donanımlı devlet hastanesine biran önce kavuşmak için imza kampanyası başlattı. İstanbul Tabip Odası’nın da destek verdiği Sarıyer Sağlığımıza Engel Olma Platformu tarafından “tam donanımlı devlet hastanesi” talebiyle başlatılan imza kampanyası halktan yoğun ilgi görüyor. Sarıyerliler semt pazarlarında ve meydanlarında açılmaya başlanan stantlarda imza verirken hastane talebinin yakıcılığını dile getiriyor; çok sayıda Sarıyerli kampanyanın aktif örgütleyicisi olmaya başlıyor.

DEĞERLENDİRME

Türk Eczacılar Birliği’nin mücadelesi ilaç takip sisteminde ısrar eden Sağlık Bakanlığı’na geri adımı attırdı. Mahkeme kararıyla 2011 yılına ertelenen İlaç Takip Sistemi sorunlarıyla beraber yeniden gündeme gireceğe benzemektedir. Karekod sistemiyle başlayan süreçte mağdur olan yurttaş ve eczacıların zararları konusunda halen bir açıklama yapılmış değil. Diğer yandan ‘Kamu Hastane Birlikleri Yasa Tasarısı’, ‘Sağlıkta Dönüşüm Programı’nın önemli bir adımını teşkil etmektedir. Çeşitli emek ve meslek örgütlerinin bu tasarıya karşı daha atak davranması ve sonuçlarını halka açıklaması açık bir ihtiyaç. Parça parça tepkiler toplayan ‘Kamu Hastane Birlikleri Yasa Tasarısı’na karşı çeşitli tepkiler olsa da tasarının önemi göz önüne alındığında zayıf kalmaktalar. Halkın sağlık alanında muhalefetinin bir öznesi olmaya aday ‘Sağlığımıza Engel Olma Platformu’nun Sarıyer’e tam donanımlı devlet hastane talepli kampanyası ve sağlık hakkının tartışıldığı Forum ayın mücadele gündeminde öne çıkanlar idi.

BARINMA VE KENT

- Ağrı'da şiddetli yağmur nedeniyle Murat Nehri'nin taşması sonucu Fırat, 100'üncü Yıl, Kazımkarabekir ve Fatih mahallelerinde su baskınları gerçekleşti. Sele esir olan Ağrı'da dereler taşı, 3 bin ev sular altında kaldı. Selle birlikte bir toprak evin çökmesi sonucu bir çocuk öldü.
- Kars'ın Kağızman İlçesi'nin güneyinde bulunan Taşburun Köyü'nde yağışların ardından heyelan meydana geldi.
- Diyarbakır'da Kazım Karabekir İlköğretim Okulu 6'ncı sınıf öğrencisi Harun Akın DSİ'nin açık su kanalına düşerek hayatını kaybetti. Daha önce 3 kere daha kanala düşerek ölümler yaşanmasına rağmen halk hiçbir tedbir alınmadığından şikayetçi. Bu konuya tepki gösteren aile, DSİ'nin önlem alması gerektiğini belirtti.
- Bitlis'in Adilcevaz ilçesinde fırtına TOKİ evlerinin çatısını uçurdu. İlçedeki TOKİ konutlarının 2 bloğunun çatısı tamamen uçarken, diğer blokların çatıları zarar gördü. Konut sakinleri 'geçici kabul' sürecinde olan konutlarda yaşanan problemle ilgili girişimde bulunacaklarını bildirdiler.

Kentsel Dönüşüm

- TOKİ deprem tehlikesini öne sürerek kentsel dönüşümü hızlandıracak yeni bir düzenlemeye gidiyor. Düzenlemeye göre, deprem tehlikesi bulunan semtlerdeki evlerin yıkılması için apartman sakinlerinin yüzde 51'inin kararıyla ilgili konut yıkılabilecek. Projenin ilk uygulanacağı merkezlerin kentsel dönüşümün yoğun toplumsal muhalefete ve yargı kararlarına takıldığı semtlerden oluşması dikkat çekiyor. Kartal, Pendik, Zeytinburnu, Esenler, Ümraniye, Bahçelievler, Küçükçekmece, Üsküdar, Güngören, Fatih semtlerine öncelik verileceği belirtilen projeye, deprem konutları şehir dışında inşa edilecek. Boşalan arsalar satılacak veya yeşil alan ilan edilecek.
- TOKİ Ilısu barajının yapımıyla sular arasında kalacak Hasankeyf çevresindeki Ilısu Köyü'nü kentsel dönüşümle 'Yeni Ilısu' adı verilen yöreye taşıyor. Yapımı uluslararası tartışmalara neden olan Ilısu Barajı'nın, baraj gölü altında kalacak olan Ilısu Köyü'nün yeni yerine taşınmasına ilişkin inşaat çalışmaları tamamlandı. TOKİ, evleri baraj suları altında kalacak Ilısu Köylüleri için yaptığı yeni konutları, Haziran ayından itibaren sahiplerine teslim edecek.
- Sulukule kentsel dönüşüm projesinin temel atma töreninde bölgedeki tarih katliamı belgelendi. Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir, temel atma töreninde yaptığı açıklamada, projenin tüm aşamalarının Anıtlar Kurulu'ndan geçtiğini söyledi ve "kazılar arkeolog gözetiminde elle yapıldı" dedi. Fakat Şehir Planlamacılarından oluşan İmece isimli kuruluş, Sulukule'deki arkeolojik kazının, Sulukule Platformu'nun ve ilgili uzmanların girişimleri sayesinde kısa bir süre önce başladığını ve halen devam etmekte olduğunu belirtti. Yine aynı kuruluşun açıklamasına göre, Koruma Kurulu kararı hiçe sayılarak, temel atma töreni gerçekleştirildi. Koruma Kurulu'nun 18.2.2010 tarihli kararı, bölgede arkeolojik kalıntıların tespiti için Arkeoloji Müzesi denetiminde jeo-radar manyetik tarama yapılmasını, sonuçların ivedilikle Kurul'a iletilmesini öngörüyor ve sonuçlar Kurul tarafından değerlendirilinceye kadar "alanda yapılaşmaya yönelik herhangi bir fiziki müdahalede bulunulmamasına karar verilmiştir" deniyor.

- Yeni imar planına göre İzmir İnciraltı'nın yüzde 55'i yapılaşmaya açılacak. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın açıkladığı plan taslağına göre, 5 milyon 560 bin metrekarelik alanın yüzde 55'i yapılaşmaya açılacak.
- İstanbul'da 1 Mayıs Mahallesi'nde kentsel dönüşüm başlayacağı açıklandı. Bölgeye Ağaoğlu, Dumankaya ve Atapol gibi inşaat şirketlerinin yatırım yapacağı biliniyor.
- Ankara Mamak'ta kentsel dönüşümle 'tapusu olmayan' gecekondularda yaşayanların Kusunlar'daki TOKİ konutlarına yerleştirilmesi planlanıyor. Sadece enkaz bedelleri Büyükşehir Belediyesi tarafından ödenecek; gecekondu sahipleri kalan miktarı 15 yıl taksitle ödeyerek ev sahibi olabilecek.
- Özel şirketler İzmir Çeşme'de kentsel dönüşüm istiyor. Pektim Yönetim Kurulu Üyesi ve Socar-Turcas CEO'su Kenan Yavuz, Alsancak Limanı'nın turizm limanı haline getirilebileceğini, böylece kentin ve Çeşme'nin potansiyelinin kentsel dönüşüm ile birlikte destekleneceğini ifade etti. Özelleştirme sürecinde üç yılı geride bırakan İzmir Limanı'nda yaşanan belirsizliğin ardından değerlendirmede bulunan Yavuz, "İzmir Limanı'nın master bir plan dahilinde turizm limanına dönüşebileceğini", böylece kentin ve Çeşme'nin turizm potansiyelini kentsel dönüşüm ile birlikte destekleyecek bir yapılanmaya gidilebileceğini söyledi.

Kentte Hak İhlalleri ve Düzenlemeler

- Geçtiğimiz aylarda sel baskınlarıyla gündeme gelen İstanbul'daki Ayamama Havzasına otel, rezidans, alışveriş merkezi yapım izinleri verildi. İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi, "Yeşilköy Dünya Ticaret Merkezi" bölgesindeki 69 bin metrekarelik son boş alana "otel, rezidans, alışveriş merkezi ile akaryakıt istasyonu" yapılması için izin verdi. Söz konusu arazinin altında 20 milyon metreküplük su rezervi ve 20 su kuyusu bulunduğu, arazinin yüksek taşkın riski içinde yer aldığı uyarısında bulunan İSKİ'nin "Binalar, zemin ve bodrum katları taşkın afetine karşı kesinlikle sigortalanmalıdır. Aksi takdirde bu bant içinde oluşabilecek taşkın kayıp ve zararlarından mülkiyet sahipleri sorumlu olacaktır" uyarısı ise dikkat çekti. İSKİ arazi için "İdaremizce yapılan uyarılar dikkate alınmadan hazırlanan projeler sonucu oluşacak kayıp ve zarardan idaremiz sorumlu değildir" şerhi koydu. Deprem ve Zemin İnceleme Müdürlüğü'nce hazırlanan bir yazıda ise "Olası bir depremde orta ve yüksek derecede etkilenecek alanlar içinde kalmaktadır" denildi.
- İzmir Dikili'de bulunan Garip Ada tek bir şirkete satıldı. Ada tümüyle inşaat alanı haline gelecek. Fi Yapı şirketinden basına verilen bilgide adayı 35 milyon dolara satın alındığı belirtilerek, 5 yıldızlı otel inşa edileceği bildirildi. Bölgede kaplıcanın da bulunduğu biliniyor. Fi Yapı bu kaynağı 'sağlık turizmi' için kullanacaklarını bildirdi.
- İstanbul Üniversitesi Fakülteleri Silivri'ye taşınacak. Mayıs ayında İstanbul Üniversitesi ile Büyükçekmece Belediyesi arasında imzalanan protokolle bazı fakülte ve yüksek okulların Büyükçekmece'ye taşınması kararlaştırıldı. Fakültelerin taşınma gerekçeleri ve hangilerinin taşınacağı belirsizliğini koruyor.
- Etiler Otelcilik Turizm Meslek Lisesi TOKİ'ye satıldı. Buldukları yerlerin arazilerinin rantabl olması, okulların satışa konu edilmelerine ve başka yerlere taşınmasına neden oluyor. Belediyelerden yapılan resmi açıklama ise okulları şehir merkezlerinde bulunarak trafik sıkışıklığına yol açmaları nedeniyle satılıyor oldukları yönünde. İstanbul'da bu şekilde satılacak 45 okuldan 22 lise ve ilköğretim okulunun satılmasına yönelik çalışmaların sürdürüldüğü biliniyor.
- Van'da İl Özel İdaresi kararıyla okul binası yıkılarak yerine alışveriş merkezi yapılacak. Van merkezde İl Özel İdaresi'ne ait Şerefiye Mahallesi Cumhuriyet

Caddesi üzerinde yer alan 6 katlı bir bina ve Atatürk İlköğretim Okulu'nun bulunduğu taşınmazlar yıkılarak yerine alışveriş merkezi yapılacak.

- Tarihi binalar butik otellere dönüşüyor. BDC ve Nişantaşı Turizm'in Yönetim Kurulu Başkanı Ali Güreli, İstanbul'da Beyoğlu, Galata bölgesi, Boğaz ve Anadolu Yakası'ndaki tarihi binaları otele çevirmek için harekete geçtiğini açıkladı. Güreli, Galata'da iki ayrı binada projelerinin sürdüğünü en geç bir yıl içinde otelleri hizmete açmayı hedeflediklerini söyledi.
- Antalya'da mezarlığa zarar vermemek gerekçesiyle 100 adet ev yıkılacak. Batı Çevreyolu kavşak yapım planı mezarlığa zarar vermemek için Avni Tolunay Mahallesi'ne kaydırıldı. Düzenlemeye göre yaklaşık 100 ev yıkılacak. Mahalle sakinleri duruma itiraz ederek, gerekirse yasal yollara başvuracaklarını ifade etti.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kartal'daki alanları imara açmaya kararlı. İBB'nin Kartal'daki TEKEL arazisini (şehir parkı) imara açma girişiminde bulunurken, Soğanlık spor sahasını akaryakıt istasyonuna dönüştürülmesi, Yakacık spor sahasını ve Kartal Belediyesi'ne ait Seranın bulunduğu Belediye Hizmet Alanının 6,5 dönümünü imara açılması planlanıyor.
- İstanbul Esenyurt Kıraç İlçe Belediyesi, halkın yoğun olarak kullandığı yeşil alana 'yaşam merkezi' adı altında 6 adet kule yaptıracak. Çevre plancıları tarafından yapılan itirazlar sonucunda, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından verilen raporlarda ortaya konulduğuna göre, söz konusu plan ile çevre düzeni, donatı alanları ve yeşil alanlar tümüyle ortadan kaldırılacak. Kıraç halkı ise duruma itiraz ediyor: Yasin Toprakçı, Kıraç'taki herkes gibi hafta sonları ailesiyle birlikte yeşil alanda vakit geçirdiğini belirterek, "Yeşil alanın yerine 'Yaşam Merkezi' adı altında beton bloklar, alışveriş merkezleri yapacaklar. Ve buranın bizim için yapıldığını söylüyorlar. Ben buranın Kıraç'ta yaşayan insanlar için yapıldığına inanmıyorum. Bizler zaten zar zor geçinen insanlarız. Nasıl bu alışveriş merkezlerine girip bir şeyler alacağız? Onun için bizim için değil Bahçeşehir'de yaşayan zenginler için yapıldığını düşünüyorum. Seçimde kapanan belediyeye beraber çoğu hizmet Esenyurt'a kaydı. Hiç olmazsa burada ufak tefek işlerimizi hallediyorduk. Şimdi o da elimizden alınıyor" dedi.
- Beyoğlu'ndaki Yeni Rüya sineması kapandı. Kentsel dönüşüm karşıtları ve sinemaseverler ise eylemlerine devam ediyor. "Kapattırıyoruz, sahip çıkıyoruz" pankartı açılan eylemde "Emek bizim, İnci Pastanesi bizim, Yeni Rüya bizim yıktırıyoruz" sloganları atıldı.
- Bursa Yeniceabat Köyü Mahallesi'nde 1. derecede tarım alanına okul inşa edilmesi planlanıyor. Bursa Sanayi ve Ticaret Odası tarafından çalışmalarına başlatılan Mesleki Teknik Eğitim Kampusu'nun Bursa Ovası koruma planlarına aykırı olarak inşa edildiğini savunan Şehir Plancıları Odası Bursa Şube yöneticileri, konuyu İçişleri Bakanlığı'na taşıdı. Okul inşaatının 1. derecede tarım alanı olduğunu belirten Şehir Plancıları Odası Bursa Şubesi Başkanı Füsun Uyanık, daha önce kaçak yapı hakkında Osmangazi Belediyesi'nden zabıt tutulmasını istediklerini ancak, gerekli yasal işlemlerin yapılmadığını savundu. Uyanık yaptığı açıklamada, okul yapımının önemli olduğunu, fakat verimli tarım alanlarına okul yapmanın kolaycılık olduğunu belirtti.
- Parasını önceden ödemeyen su kullanamayacak. Afyonkarahisar'ın Bolvadin ilçesinde elektronik kartlı ön ödemeli su sayaçları kullanılmaya başladı. Bolvadin Belediyesi Su İşletmesi Müdürü Hasan Toker, belediyeye su borcu olanların çok olduğunu, bu yüzden de gelirlerle giderlerin karşılanamadığını dile getirerek, bu uygulamanın peşin ödemeli olduğu için belediyeye su tahsilatında büyük kolaylıklar getireceğini bildirdi.
- İDO özelleştiriliyor. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, belediye şirketlerinden biri olan İstanbul Deniz Otobüsleri'nin (İDO) özelleştirmesi için gerekli çalışmaları yaptıklarını söyledi. Topbaş, İDO'nun özelleştirilmesinde şehir hatlarının

dışarıda bırakılacağını, şehir hatlarının farklı bir şirkette belediye bünyesinde kalacağını belirtti. Topbaş, "Daha ileride, devir şartlarına hanel gelmeyecek şekilde şehir hatlarını kısmen halka açmayı düşünüyorum. İlerleyen zamanlarda, yasal prosedürde bir problem olmayacaksa şehir hatlarının da bir bölümünün halka arzını (sermaye piyasasında işlem görebilir, hisse senedi üretebilir hale getirme) gerçekleştirebileceğiz" diye açıklama yaptı. Belediye Şirketleri özel şirket statüsünde olmakla birlikte, belediyelerin denetimi altında çalıştıklarından dolayı, karar alma ve uygulama süreçlerinde bağımsız hareket edemiyorlar. Belediye şirketlerinin varlığı da özelleştirme sürecinin bir parçası olarak tartışılıyor. Fakat belediye şirketleri zarar ettikleri durumlarda belediyeden kaynak transfer edilebiliyorlar. Yani belediye şirketinin hala 'kamusal' bir yanı olduğu iddia edilebiliyor.

- 2B arazilerinin satış işlemlerinin Anayasa Mahkemesi kararına takılmaması için Bakanlık ve Milli Emlak Genel Müdürlüğü çalışmalarını hızlandırdı. Bu amaçla geçen ay Türkiye'deki tüm Milli Emlak müdürlerini Antalya'da bir seminerde bir araya getiren Maliye Bakanlığı'nın, çalışmaların hızlanması için kurumdaki 2B arazilerinin tespit edilmesi sürecinde emlak müdürlerinin vermesi gereken izin işlemlerini kaldırmaya çalıştığı iddia ediliyor. Antalya'daki seminere katılan bir il emlak müdürü, *"Dört gün boyunca Antalya'da seminere katıldık. Bize denilen, söz konusu yasa çıktığı gün 2B arazileri satışa hazır olacak. Yasa Anayasa Mahkemesi'nden dönebilir. Ama biz bu süreçte tüm hazırlığımızı yapıp, satışımızı yaparız. Mayıs ayında da Ankara'dan tüm illere yazı gönderilerek 2B tespitleri için izinler kaldırıldı. 29 kontrolör başımızda 2B için ne yapıp yapmadığımızı kontrol ediyor"* diye konuştu. Bunun yanında, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı kadastro çalışmalarını yürütürken Maliye Bakanlığı da 2B arazilerinde bedel takdirine başladı. Kanun çıkana kadar tüm altyapı çalışmaları tamamlanacak. Satışların yasama sürecinin ardından bir aylık gibi kısa bir sürede tamamlanması hedefleniyor. Düzenleme kapsamında yaklaşık 500 bin hektarlık arazinin satışı hedefleniyor. Milli Emlak Genel Müdürlüğü, orman vasfını kaybetmiş arazilerin yanı sıra kamu arazilerinin satışına da hız vermiş durumda. Bu çerçevede üç yıllık projeksiyon hazırlandı. Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün "performans kriterleri" her yıl yüzde 20 oranında artırılacak. 2010, 2011 ve 2012 yılı hedeflerine göre önümüzdeki üç yılda arazi satışı ve taşınmaz kira gelirinden yaklaşık 6,5 milyar lira hasılat elde edilecek. Satışların artırılması amacıyla her ilde en değerli ilk 10 ve ilk 100 taşınmaz tespit edilecek. Hazineye ait taşınmazları tarlalar, ormanlar, bağ ve bahçe, mera, bina, arsa ve araziler oluşturuyor.
- Kıyı alanlarının imar yetkisi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na geçiyor. AKP hükümeti tüm kıyı alanlarının imar yetkisini Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devretmek için girişimlere başladı. TBMM Bayındırlık ve İmar Alt Komisyonu'nda görüşülen tasarıya göre, anılan bölgelerde her tür ve ölçekteki arsa ile arazilerin imar planı, imar tadilatı, mevzi imar planı hazırlama yetkisi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na bırakılıyor. Bu birim tarafından hazırlanacak imar planlamaları Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun onayına sunulacak. Yerel yönetimler bu aşamada sadece plan doğrultusunda yapılan yapılara ruhsat ve diğer izinleri vermekle görevli olacaklar. Tasarı, kıyı alanlarında ve turizm teşviki almış bölgelerde imar planlaması yapma yetkisini elinde bulunduran Bayındırlık Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Denizcilik Müsteşarlığı ile yerel yönetimlerin sadece konuyla ilgili görüş belirtebileceğine hükmediyor. Tüm bunlara ek olarak, imar planlamaları, imar tadilatları ve mevzi imar planlamalarının, "Her tür ve her ölçek için" Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın yetki ve sorumluluğunda olacağı vurgulanıyor. Söz konusu tasarı, kruvaziyer gemilerin yaşayacağı limanlarla ilgili de hüküm getiriyor. Kıyı Yasası'na eklenen bir maddeyle kruvaziyer gemilerin yaşayacağı limanlara yönelik

yapılacak tesislerle ilgili imar düzenleme yetkisi de Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nda olacak.¹

- Hazineye ait taşınmazlar derneklerin ticari amaçla kullanımına açılacak. Hükümetin Meclis'e gönderdiği "Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nın 25. maddesi ile, Devlet İhale Yasası'nın "Kamu yararına çalışan derneklere taşınmaz malların satımı" başlıklı 72. maddesine şu yeni hüküm eklendi: "... satış tarihinden itibaren en az yirmi yıl geçen ve veriliş maksadına uygun olarak kullanılan taşınmazların kısmen veya tamamen ticari amaçlarla değerlendirilmesinin kuruluş gayelerine daha fazla hizmet edeceği hallerde, elde edilecek gelirin yüzde otuzunun Hazine'ye verilmesi koşuluyla taşınmazların satış dahil değerlendirilmesine Maliye Bakanlığı'nca belirlenecek usul ve esaslara göre izin verilebilir." Maliye Bakanlığı'nın Gelir Vergisi başlığı altında değişikliğe gittiği kanun tasarısındaki düzenlemeler de dikkat çekiciydi. Söz konusu düzenlemeyle Hazine'ye ait taşınmazlarda, 31 Aralık 2000 tarihi itibarıyla üzerinde yapılaşma olanlar, Hazine'ye tescil tarihine bakılmaksızın ilgili belediyelere bedelsiz olarak devredilecek.
- Tarım arazileri satışı kolaylaştırılıyor. Hazineye ait tarım arazileri, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanun'ndaki 'toprağın korunması' prensibine tabi olmadan satılabilecek. Tasarıda köy sınırları içinde yer alan Hazine'nin özel mülkiyetinde veya devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan tarım arazilerinin kiracılarından tahsil edilen kira gelirlerinin yüzde 10'u, köyün ihtiyaçları için kullanılacak. Tasarıda, "Elde edilen gelir 442 sayılı Köy Kanunu'nda belirlenen görevlerde kullanılmak kaydıyla, tahsilatı izleyen ay içinde bu gelirlerin elde edildiği köy tüzel kişiliği hesabına aktarılmak üzere emanet nitelikli hesaplara kaydedilecek" denildi. Söz konusu tasarıyla Hazine'ye ait tarım arazilerinin satışında 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunundaki toprağın korunması ve hisse kısıtlamasına dahil olmadan hissedarlarına satılacak.
- Finans merkezi tartışmaları: İstanbul Ataşehir'in finans merkezi olmasına yargı şimdilik yürütmeyi durdurma kararı verdi. Ataşehir'in finans merkezi hükümetçe ve bazı çevrelerce yoğun bir şekilde destekleniyor. TOKİ tarafından hazırlanan ve İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından 2008 senesinde askıya çıkartılan plan, Anadolu Otoyolu kuzeyinde yer alan konut alanının Finans Merkezi olarak değiştirilmesini öngörüyordu. Merkez Bankası, bankalar ve finans kuruluşlarının merkezlerinin Ataşehir'e taşınması planlanıyordu. TMMOB bu plana karşı yargı yoluna gitmişti. TMOBB'ın açtığı davada, İstanbul 3. İdare Mahkemesi konuya dair yürütmeyi durdurma kararı verdi. TMMOB konuya dair açıklanmasında, asıl işlevi Türkiye'deki konut talebinin planlı bir şekilde karşılanmasını sağlamak olan ve bu amaçla yetkilendirilen TOKİ'nin, "haddini aşan ve amacına uygun olmayan" icraatlarından birinin daha yargıya takıldığını ifade etti. Yer seçimi yapılırken Anadolu ve Avrupa yakaları arasındaki dengeyi gözetmek haricinde hiç bir bilimsel gerekçe öne sürülmediğini savunan TMMOB, TOKİ'yi "toplulu konut alanı olarak planlanmış ve gelişmiş bir çevrenin, kendi içerisindeki plan bütünlüğünü bozacak, yoğunluk ve donatı dengelerini ortadan kaldıracak bir plan değişikliğinin altına maalesef imzasını atmıştır" sözleriyle eleştirdi. TOKİ'nin plan yapma yetkisini çıkar gruplarına rant yaratmak için kullandığını vurgulayan TMMOB mahkeme kararının 'şehircilik ilkeleri, planlama esasları ve kamu yararı adına' önem teşkil ettiği işaret etti.

Mücadele ve Kazanımlar

¹ Tasarıyla ilgili haber 'Açık Gazete'den alınmıştır.

- Ayazmalılar kentsel dönüşüme karşı mücadeleye birleşerek devam ediyor. İstanbul İkitelli Ayazma mahallesinde yaşayan ‘kentsel dönüşüm’ mağduru 18 aile her hafta cumartesi ve pazar günü gerçekleştirdikleri oturma eylemine devam ediyor. Küçükçekmece Belediye Başkanı Aziz Yeniay yaklaşık iki yıl önce Ayazmalı ailelere peşinatsız ve uygun şartlarda konut sözü vermişti. Ancak bugün TOKİ ailelerden 10-15 bin peşinat istiyor. Aileler Ayazma’da 80-100 TL arası kiralar ile oturuyorlardı.
- 3. köprüye karşı mücadele devam ediyor. Şehir Plancıları Odası eski Başkanı Erhan Demirdizen’in yaptığı açıklamaya göre, 3. köprü yapımında harcanacak 6 milyar dolarla İstanbul’a 150 km uzunluğunda metro ağı yapılabilir. Demirdizen’e göre İstanbul’un ulaşım için ihtiyaç duyduğu metro ağı uzunluğu en az 500 kilometre.
- Tarlabası’ndaki kentsel dönüşüme karşı mücadele Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nde (AİHM) devam edecek. Tarlabası Mülk Sahipleri ve Kiracıları Kalkındırma ve Sosyal Yardımlaşma Derneği adı altında dernek kuran semtteki mülk sahipleri, avukat Barış Kaşka aracılığıyla kamulaştırma çalışmalarının acilen durdurulması istemiyle AİHM’e başvurdu. Kaşka, Beyoğlu Belediyesi’nin Tarlabası semtindeki, “5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkındaki Kanun”a dayanan uygulamalarının bölgedeki “eşsiz 209 tarihi binayı yok etme tehlikesiyle karşı karşıya bıraktığını”, mülk sahiplerini de mağdur ettiğini belirtti. Tarlabası Derneği Başkanı Ahmet Gün ise yaptığı açıklamada, sürekli olarak 'kamulaştırma' ile tehdit edildiklerini ve değerleri kabul edip mülklerini satmazlarsa, kendilerine yeni projeden, değerlendirme firmasınca tespit edilen değerler üzerinden, arka adalardan daire satılacağını bildirdiğini aktardı.
- Ataköylüler imara açılması planlanan sahiline sahip çıkıyor. Ataköy 2. Kısım parkında dün bir araya gelen “Sahiline ve Yeşiline Sahip Çık Platformu” üyesi yaklaşık 200 kişi, pankart ve dövizlerle yeşil alanın imara açılacak olmasına tepki gösterdi. Platform üyeleri adına konuşan Ataköy 1. Kısım Koruma ve Güzelleştirme Derneği Başkanı Ayfer Kaynar, İstanbul’un son doğal sahili olan Ataköy’ün, “rantsal dönüşüm”ün eşliğinde olduğunu söyledi.
- Sarıyer halkı, Sağlığıma Engel Olma Platformu’nda birleşerek Sarıyerlileri ilçede tam donanımlı bir devlet hastanesinin yapılması için hep birlikte harekete geçmeye çağırdı. Platform tarafından, Sarıyer-Kozdere bölgesinde bulunan Tekel arazisinin Sarıyer devlet hastanesi arazisi olarak tahsis edildiği, ancak arazinin, özel hastane arazisine dönüştürülmek istendiği bilgisi verildi.
- Esenler Çifteliler Mahallesi kentsel dönüşüme karşı bir arada durmak için dernek kurdu. Dernek açılışına mahalleden yaklaşık 200 kişi katıldı. Açılıшта, kentsel dönüşüme karşı bir arada durmanın önemi vurgulandı.
- İstanbul 9’uncu İdare Mahkemesi, Emek Sinemasının yıkımını öngören projeyi onaylayan kurul kararının yürütmesini durdurdu.
- Abant Tabiat Parkı’nın doğal ve kültürel zenginliklerini yok eden inşaat faaliyetlerine karşı imza kampanyası başlatıldı. İmzaya açılan ve daha önce yapılmış suç duyurusu dilekçesi de olan metinde Abant Tabiat Parkı’nın, tüm doğallığı ve peyzaj yapısı bozan uygulamaların Avrupa Peyzaj Sözleşmesi’ne aykırı olduğu vurgulandı.
- İstanbul’da Sarıyer Derbent Mahallesi’nde yıkımlara karşı mücadele sürüyor. 2006 senesinden bu yana, Derbent mahallesinin çevresinde oluşmaya başlayan lüks siteler nedeniyle, varolan konutlar yıkılmaya ve kentsel dönüşümün uygulanmaya çabalıyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sarıyer Derbent Mahallesi’nde 600’ü aşkın konut sahibine evlerini en kısa zamanda boşaltmaları yönünde tahliye kararı tebliğ etti. Elllerinde tapu tahsis belgesi olmasına rağmen bu tahliye kararlarının gelmesine mahalle halkı tepkili.

- Sakatlar Erişim Platformu engellilerin ihtiyaçlarına uygun ulaşım hizmeti için İstiklal Caddesi'nde yürüyüş yaptı. Eylemde görme ve duyma engelli yurttaşlar için sesli ve görsel uyarı sistemleri, ortopedik engelliler içinse rampa mekanizması olması gerektiği belirtildi.
- Ulaşım hakkı mücadelesi devam ediyor. Eskişehir'de Ulaşım Koordinasyon Merkezi toplantısında görüşülen zam ve aktarma ücretleri uygulamaya girdi. Eskişehir Halkevi de bir eylemle zamları protesto etti. Kızılay İş Merkezi önünde düzenlenen eylemde Eskişehir Halkevi Ulaşım Hakkı Komitesi adına açıklamayı okuyan İlhan Karataş, işçilerin, öğrencilerin, emeklilerin ve memurların en yoğun yaşadığı Eskişehir'de ulaşım yapılan bu zammı kabul etmediklerini söyledi. Ulaşımın halkın en temel haklardan olduğunu vurgulayan Karakaş ulaşım yapılan zamların derhal geri alınmasını, saat 06.00–09.00 ve 17.00–21.00 saatleri arasında ulaşımın ücretsiz olmasını istedi.

DEĞERLENDİRME

Bu ay İstanbul'un finans merkezi olması planları gündemdeydi. İlgili imar planı şimdilik yargı tarafından durdurulsa da, hükümetin ve Büyükşehir Belediyesi'nin uygulamakta ısrarcı olacağı kesin. Zira Merkez Bankası'nın İstanbul'a taşınması çerçevesinde İstanbul Ataşehir'in finans merkezi olması, uzun süredir farklı sermaye çevrelerinin de desteklediği bir değişim. İstanbul'un finans merkezi olmasını savunanlar, 'küresel ölçekte rekabet edebilir' bir şehir hedeflediklerini belirtiyorlar. İstanbul'un piyasa alanında, daha da ayrıntılı söylemek gerekirse finansal piyasalarda rekabet etmesinin istendiği, şehrin nazım imar planlarından ve Başbakan'ın açıklamalarından okunabiliyor. Bunun yansıması ise, üretim mekanlarının (sanayilerin) şehrin dışına taşınması (mümkünse Organize Sanayi Bölgelerine), değerlendirilen alanların sermaye düzeyinde el değiştirmesi oluyor. Avcılar, Bahçelievler, Bayrampaşa, Büyükçekmece, Gaziosmanpaşa, Kartal ilçelerindeki sanayi tesislerinin hemen hepsi taşınarak, ticaret ve alışveriş merkezi olarak kurgulanıyor. İstanbul dışından, Yalova Bilecik, Bursa, Kastamonu'ya kadar olan bölgenin sanayi havzası olması planlanıyor. Bu taşınmanın bedelleri ve bu şehirler üzerindeki etkisi ise henüz tartışılmıyor. İstanbul'dan ormanlık ve su havzalarının kenarlarına kurulduğu için taşınması gerektiği söylenen sanayinin söz konusu şehirlerde nerelere kurulacağı, çevresel ve sağlık koşullarını nasıl etkileyeceğinin ve hali hazırda mevcut sanayi tesislerinin sağlık koşullarının ve çevresel etkilerinin, karar alıcılar tarafından gözetildiğine dair fazlaca bir emare yok.

Bu ay okul arazilerinin satışıyla ilgili örnekler de yaşandı. Kent merkezlerindeki 'değerli' araziler üzerinde ve deniz kenarında bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okulların, arsa ve binalarının satışının yolunu açan düzenleme 2003 yılında meclisten geçmişti. TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası'ndan yapılan açıklamaya göre kamu arazilerinin satışı şu şekilde gerçekleşiyor. "Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 51.maddesine "Millî Eğitim Bakanlığına tahsisli Hazine mülkiyetindeki taşınmazlar ile Millî Eğitim Bakanlığı kullanımında bulunan mülkiyeti il özel idaresine veya köy tüzel kişiliğine ait taşınmazlardan gerekli görülenlerin, mülkiyetinin Hazineye bedelsiz devrinden sonra; Millî Eğitim Bakanlığı ile mutabık kalınarak tahsislerini kaldırmaya ve 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun 24 üncü maddesine bağlı olmaksızın satmaya Maliye Bakanı yetkilidir..." şeklinde bir ekleme yapıldı. 2006 yılı Ocak ayında yürürlüğe giren 5018 sayılı Kanun ile genel bütçe kapsamına alınan kamu kuruluşlarının taşınmazlarının Hazine'ye devredilmesi ile özelleştirme uygulamalarının kurumların itirazlarına yer vermeden tek elden yapılmasının önü açıldı. Diğer taraftan özelleştirme kapsamına alınan kamu kuruluşlarının arazileri üzerinde her tür ve ölçekte plan değişikliği yapma yetkisi 24/07/2008 tarihli düzenleme ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na verildi. Bu sürece şimdi de Milli Eğitim Bakanlığı'na ait taşınmazlar eklendi. Okulların satışının gerçekleştirilebilmesi için öncelikle mülkiyeti İl Özel İdaresi adına kayıtlı

okul arazilerinin hazine adına bedelsiz devri gerçekleştirilecek, ayrıca Mili Eğitim Bakanlığının kullanımında olan okul alanlarının tahsisleri kaldırılacak, bir sonraki adımda bu alanlar özelleştirme kapsamına alınacak ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından plan değişikliklerine gidilecek. TOKİ de süreçte yer alabiliyor. Önce arazileri satın alıyor, daha sonra ihaleyle özel sektöre satışı gerçekleştiriliyor. Kamu arazilerinin elden ele satışıyla aynı topraktan defalarca rant elde edilmeye çalışılması ve büyüme rakamlarının inşaat sektörüyle belirli seviyede tutulması neoliberalizmin geldiği acıklı hali ve halkın yaşamına olan duyarsızlığı gözler önüne seriyor.

Mayıs ayında, 2005 yılında ilk kez gündeme gelen kıyıların imar planlarını yapma yetkisinin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilmesi hakkındaki düzenleme TBMM Bayındırlık ve İmar Alt Komisyonu'nda görüşülmeye başlandı. Halihazırda kıyıların imar planını yapma yetkisi belediyeler, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Denizcilik Müsteşarlığı'nda bulunmaktaydı. Konuyla ilgili Şehir Plancılar Odası ve Mimarlar Odası'ndan uzmanlar, yapılmak istenen düzenlemenin kıyıların özelleştirilme ve imara açma sürecini hızlandırma hedefiyle kaleme alındığını belirtiyor. Geçtiğimiz aylarda da TOKİ'nin imar planı yapma, kentsel dönüşüm alanı belirleme alanlarında yetkilerinin artırılması ile de gördüğümüz tablo ortaya çıkıyor ki, Türkiye'de kamu arazilerinin özelleştirilmesi, 'büyüme' ve 'olumlu' bütçe rakamları oluşturabilmek adına kamu kaynaklarının talan edilmesi, şehirlerin adeta şirket gibi yönetilmesi sonucunu doğuruyor.

ÇALIŞMA YAŞAMI

32 yıl sonra Taksim’de

- Uzun yıllar süren zorlu mücadelelerin ardından 1 Mayıs için Taksim Meydanı’na akan emekçiler alana sığmadı. 32 yıl sonra ilk kez İstanbul’daki Taksim meydanında düzenlenen yüz binlerce emekçinin katıldığı mitingde katılımın çeşitliliği dikkat çekiciydi. Tekel işçilerinin direnişi başta olmak üzere son dönemde güvenceli iş ve insanca yaşam talebiyle yükselen mücadeleler alana damgasını vurdu.
- Eyleme damgasını vuran olaylardan biri de Tekel işçileri ve İstanbul Belediyesi’nde taşeronlaşmaya direnen itfaiye işçileri başta olmak üzere güvencesiz işçilerin, Tekel direnişindeki tavrı nedeniyle Türk-İş Genel Başkanı Mustafa Kumlu’nun konuşmasını engellemek için kürsüye çıkmaları oldu. Kumlu konuşmaya hazırlanırken alandan yükselen yuhalamalar ve bu eylem nedeniyle mitingde konuşamadı.
- 1 Mayıs 2010 kutlamalarını birlikte örgütleyen işçi ve kamu çalışanları konfederasyonları ise 11 Mayıs’ta Taksim’deki kutlamalar ile ilgili dün ortak bir açıklama yayınladı. Açıklamada Türk-İş başkanı Mustafa Kumlu’yu protesto ederek kürsüyü işgal eden işçilerin eylemleri de “kınanırken” bu tür yaklaşımların “teşhir ve tecrit” edileceği ifadesi de dikkat çekti.

Türkiye’de 1 Mayıs

- 1 Mayıs 2010 kutlamalarını birlikte örgütleyen işçi ve kamu çalışanları konfederasyonları 1 Mayıs tüm Türkiye’de kutlandı. Taksim coşkusu farklı kentlerde düzenlenen mitinglere de yansdı. Batman, Mersin gibi kentlerde yasaklı meydanlar mitingde açılırken mitinglere güvencesizliğe ve işsizliğe karşı mücadele damgasını vurdu. Karadeniz’deki mitinglerde bölgenin yakıcı sorunu olan HES’lere karşı mücadele kararlılığı yansdı.
- 1 Mayıs’la beraber 5 Uluslararası İşçi Filmleri Festivali de perdelerini açtı. İstanbul’daki festival açılışına, tarihi Emek Sineması’nın alışveriş merkezi inşaatı nedeniyle kapanmasına karşı tepkiler damgasını vurdu. Ankara’da ise V. Uluslararası İşçi Filmleri Festivali kapsamında 3-4 Mayıs tarihlerinde Laborcomm Uluslararası İşçi ve İletişim Konferansı düzenlendi. Festival kapsamında İstanbul, Ankara ve İzmir’de toplam 30 salonda 74 film gösterildi. Festival bu sene ilk defa Diyarbakır’da da düzenlendi.

Örgütlenme hakkı ihlalleri

Bilgi Üniversitesi çalışanları direniyor

- Mayıs ayında İstanbul Bilgi Üniversitesi’ndeki sendikalaşma faaliyeti ve buna karşı üniversite yönetiminin engelleme girişimleri hızlandı. DİSK Sosyal-İş bünyesinde bir süredir sendikalaşma faaliyeti yürüten üniversite emekçilerinden üçü 4 Mayıs 2010’da işten çıkarıldı.
- İşten çıkarmalar üzerine bir toplantı yapan Bilgi emekçileri, 5 Mayıs’ta Santral Kampüsü rektörlük binası önünde üniversite emekçilerinin, öğrencilerin ve sendikaların katılımıyla 300 kişinin katıldığı bir basın açıklaması yaptılar. Eylemciler, 4 Mayıs’ta işten çıkarılan Kadir Karabulak, Bülent Karaçeper ve Rıza Karaçeper’in ve 6 Nisan’da işten çıkarılan Prof Nevin Ateş’in işe alınmasını, işten çıkarmalara son verilmesini, örgütlenme özgürlüğüne yönelik baskıların son bulmasını istedi. Eyleme Dev Sağlık-İş Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu da katıldı.

Basın açıklamasının ardından akademisyenlerden Ahmet Tonak, Reyda Ergün, Chris Stephenson ve Murat Baker rektörlüğe girerken dışarıda kalanlar da rektörlük önünde oturma eylemi yaptı. Eylemde “Dolapdere, Santral, Kuştepe Bilgi eylemde”, “İşte sendika işte Bilgi”, “Örgütlü Bilgi'yi hiçbir kuvvet yenemez” sloganları atıldı. Sendika.Org'a konuşan işçilerden Kadir Karabulak sendikaya üye olduktan sonra üzerlerindeki baskının arttığını, sendika üyesi işçilerin işten çıkarılmakla tehdit edildiğini söyledi. Karabulak, üniversite yönetiminin, işçilerin sendikadan istifası için gerekli olan noter parasını da kendilerinin vereceğini duyurduğunu ifade etti. İşçiler 5 Mayıs tarihinden itibaren Bilgi Üniversitesi'nin Santral Kampusunda oturma eylemine başladılar.

- 8 Mayıs 2010'da da Taksim tramvay durağında buluşan yüzlerce emekçi, sendikalı oldukları için işten çıkarılan Bilgi Üniversitesi çalışanlarının derhal işe geri alınması için Galatasaray Meydanı'na yürüdü. Eyleme işçilerle birlikte Bilgi Üniversitesi öğrencileri de katıldı.
- İstanbul Bilgi Üniversitesi çalışanları, 18 Mayıs'ta “sendikalaşma hakkına saygı duyulması ve işten çıkarılanların işe iadesi” için üniversite içinde bir yürüyüş gerçekleştirerek rektörlüğe siyah çelenk bıraktı. Eylemde grup adına konuşma yapan Bilgi Üniversitesi öğretim görevlisi Murat Özbank, bugüne kadar yapılan müzakerelerin olumlu yönde gerçekleştiğini ama Bilgi Üniversitesi rektörü Rıfat Sarıcaoğlu'nun işten çıkartılan sendika üyesi üç arkadaşlarının dışarıdan iş gördürme biçiminde iki yıllık (1+1) sözleşme yapılması teklifinde bulunduğunu ve kendilerinin bu öneriyi istemediklerini belirtti.
- Bu eylemlerin yanında "Okul için değil, yaşam için öğrenin" sloganıyla, Bilgi çalışanlarının direnişte olduğu Santral kampusunda açık hava dersleri başlatıldı. Sendikalı oldukları için işten çıkarılan üç Bilgi çalışanının 4 Mayıs'tan beri çadır açıp direnişe geçtiği yeşillik alan 25 Mayıs'ta yapılacak ilk dersle birlikte "Çayır çimen kampusu" haline getirildi.
- Bilgi Üniversitesi'nde sendikalaşma faaliyetleri karşısında üniversite yönetiminin tutumu çeşitli üniversitelerden 168 akademisyenin imzaladığı bir deklarasyon metni ile protesto edildi. Sendikalaşma faaliyetleri nedeniyle işten çıkarılan Bilgi Üniversitesi çalışanlarının işe iade edilmesi istenilen deklarasyonda ayrıca sendikalaşma faaliyetleri önündeki engel, zorlama ve baskılara son verilmesi çağrısı yapıldı.

Sendikalı işçi kıyımı

- Dünya çapında 200'ün üzerinde ülkede faaliyet gösteren Amerikan kargo devi UPS Kargo'da çalışan işçiler TÜMTİS'e üye oldukları için işten atıldı. TÜMTİS başkanı Kenan Öztürk, Türkiye çapında beş bine yakın çalışanı bulunan UPS'de kölelik düzeninin hakim olduğunu belirtti. İşçilerin günde 10-12 saat, asgari ücretlerle çalıştığını vurgulayan Öztürk işçilerin yaşamlarının kurlsız, güvencesiz ve keyfi çalışma koşullarıyla cehenneme döndüğünü söyledi. Sendika, 33 sendikalı işçinin atılmasının ardından yükselen direniş ve uluslararası dayanışma nedeniyle 24 işçinin geri alındığını ancak 3 Mayıs ve sonrası İstanbul, İzmir ve Ankara'da 32 üyelerinin daha işten çıkarıldığını söyledi. Böylece toplamda 41 işçi sendikalı oldukları için işten atılmış oldu. UPS'deki işçi kıyımı 20 Mayıs'ta işçilerin eşlerinin ve çocuklarının da katıldığı kitlesel bir basın açıklamasıyla protesto edildi. Açıklamada, UPS'nin muvazaaya aykırı taşeron çalıştırarak suç işlediği ifade edilirken, UPS'deki sendikalı çalışanların işveren tarafından tehdit edilerek sendikadan istifaya zorlandığını belirtildi.

- Balıkesir'in Susurluk ilçesinde Kingtom markasıyla konserve üretimi yapan Assan Gıda, işçilerinden 22'sini Tek Gıda-İş sendikasında örgütlenmeleri nedeniyle işten çıkardı. Kurlsız çalışma koşullarına karşı sendikal mücadeleyi tercih eden işçiler, Assan Gıda'nın işten çıkarma saldırısına karşı direnişe başladılar. 17 Mayıs günü fabrika önünde eylem yapan işçilere Tek Gıda-İş yöneticilerinin yanı sıra Petrol-İş, Genel-İş, Eğitim-Sen yöneticileri ve üyeleri, Susurluk Belediyesi işçileri, daha önce sendikalaşma mücadelesi veren Yörsan işçileri ile, ÖDP, EMEP ve CHP yöneticileri ve üyeleri de destek verdi.
- Tuzla Vernikçiler ve Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulu Procast Metal Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nde işten çıkarılan 12 işçinin fabrika önündeki direnişi Mayıs ayında da sürdü. İşten çıkarılan işçiler, bir süredir işveren tarafından sendikadan istifa etmeleri için tehdit ediliyordu. DİSK/Birleşik Metal-İş üyesi 12 işçi sendikal oldukları için 29 Nisan günü işten çıkarıldı. Procast patronu, işten çıkardığı işçilerin yerine taşeron işçi almaya çalışıyor.
- İstanbul'un Pendik İlçesi Kurtköy bölgesinde bulunan Samka Metal fabrikasında Birleşik Metal-İş'te örgütlendikleri için işten çıkarılan işçiler 12 Mayıs günü direniş başlattılar. Samka patronunun sendikal işçileri istifa etmeye zorladığı ve sonuç alamayınca da 10 Mayıs'ta 11 işçiyi ardından da 3 işçiyi daha işten çıkardığı öğrenildi. Samka işçilerinin direnişe geçmesinin ardından bir basın açıklaması yayımlayan Birleşik Metal-İş sendikası, Samka patronunun işyerindeki sendikal örgütlenmeyi kırmak, işçilere gözdağı vermek için sendikal işçileri işten çıkardığını belirtti.

Greve çıktıkları için yargılanıyorlar

- 25 Kasım uyarı grevinde, 'kamu kurumunun çalışmasını engelledikleri' gerekçesi ile haklarında dava açılan 22 TCDD çalışanının ilk duruşması 8 Mayıs'ta Adana'da yapıldı. Adana 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yapılan duruşmaya haklarında dava açılan 22 TCDD çalışanı kamu emekçisi avukatları ile birlikte katılırken, çalışanlar raylarda oturarak Çukurova Mavi Treni'nin hareketini engellemekle suçlandı.

Mücadeleler

Tekel direnişi ve 26 Mayıs grevi

- Tekel işçilerinin Ankara'daki eylemleri sırasında 26 Mayıs'ta Türkiye genelinde hükümetin çalışma yaşamındaki uygulamalarına karşı genel eylem yapılması kararı alınmıştı. Ancak bu kararın uygulanma süreci işçi sınıfı hareketinde ciddi tartışmalara neden oldu. Her konfederasyonun eylemin şekline kendi karar vereceğini açıklaması "ortak ve genel eylem" kararının çiğnendiği tartışmalarının yükselmesine neden oldu. Zira DİSK, KESK, Türk-İş ve Kamu-Sen'in 22 Şubat'ta altına imza attığı açıklamada 4-C'nin kaldırılması, iş güvencesinin sağlanması, örgütlenme önündeki engellerin kaldırılması, kamu çalışanlarına grevli, toplu iş sözleşmeli sendika hakkı verilmesi gibi taleplerin gerçekleşmemesi durumunda 26 Mayıs'ta üretimden gelen gücün kullanılarak genel eylem gerçekleştirileceği açıklanmıştı.
- 26 Mayıs grevinde sendikalarının gereğini yapmadığını düşünen işçiler de ardı ardına Türk-İş binalarını işgal etmeye başladı. İlk işgal eylemi 24 Mayıs'ta İstanbul Gümüşsuyu'ndaki Türk-İş bölge temsilciliğinde yaşandı. Tekel işçileri ve Türk-İş İstanbul Şubeleri öncülüğünde Türk-İş İstanbul Temsilciliğini işgal eden işçiler, Türk-İş yönetimini genel eylem kararına uymaya çağırdı. İşçiler bir basın açıklaması yaparak 26 Mayıs'a kadar açlık grevine başladıklarını ve Türk-İş Temsilciliğini terk etmeyeceklerini ilan ettiler. İşçilerin eylemine direnişte olan Esenyurt Belediye

işçileri, İSKİ işçileri, ATV-Sabah grevcileri, itfaiye işçileri, 50/d'li akademisyenler, Bilgi Üniversitesi işçileri de katıldı.

- 25 Mayıs'ta da Tekel işçileri İzmir Alsancak'ta bulunan Türk-İş Bölge Temsilciliği'ni sabah saatlerinde işgal etti. Çoğunluğu kadınlardan oluşan 45 işçi, sabah 09.00'dan itibaren sendika binasına girerek binayı terk etmeme eylemine başladı. Sendika.Org'un telefonla ulaştığı eylemdeki işçilerden Arzu M., İstanbul'da gerçekleşen eylemi televizyonda izledikten sonra kendilerinin de birbirleriyle haberleşerek benzer bir eylem yapma kararı aldıklarını aktardı. Direnişte olan UPS işçileri de Türk-İş binasına geldi. İzmir'in çeşitli yerlerinden işçiler, açlık grevine başlayan işçileri ziyaret etmeye geliyor.
- Samsun ve Bafra Tekel işçileri Samsun Cumhuriyet Caddesi'ndeki Türk-İş 6. Bölge Temsilciliği'ni işgal edip açlık grevine başladılar. Eyleme Tek Gıda-İş Samsun Şube Başkanı Yakup Sandıkçı da katıldı.
- Adana'da yapılan eyleme ise polis müdahale etti. Yaşanan arbede sonrasında bölge temsilciliği binası önünde polis barikadı kuruldu. İşçiler ise yakında bulunan Tek Gıda-İş binasına giderek beklemeye başladı. İşçiler Sendika.Org'a yaptıkları açıklamada Türk-İş 4. Bölge Temsilcisi Edip Gülnar'ın çağırıldığını öğrendikleri polisin kendilerine sözlü hakarete bulunarak saldırdığını söylediler.
- İşçilere bir müdahale de Ankara'da yaşandı. 25 Mayıs'ta da Kızılay'daki Türk-İş Genel Merkez binasına giderek eylem yapmak isteyen Tekel işçileri polisin, Türk-İş Genel Merkez görevlilerinin ve özel güvenlik görevlilerin saldırısına uğradı. Eylemciler, Sendika.Org'a yaptıkları açıklamada, Genel Merkeze astıkları pankartlarının polis tarafından yırtıldığını, polisin işçileri gözaltına almaya çalıştığını ve bina önünde işçilerin buna uzun süre direndiğini aktardılar. İşçilerin direnişi sürerken polis iki erkek işçiyi gözaltına aldı ancak kadın polis olmadığı için kadın işçileri gözaltına alamadı. Bunun üzerine yan binadan kadın özel güvenlik görevlileri çağrılarak, hukuk dışı bir gözaltı gerçekleştirilmeye çalışıldı. Özel güvenliklerin gelmesi ile yeniden arbede çıktı. Saldırı sonucunda altı işçi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar arasında, Tekel işçilerine destek verdiği için TÜBİTAK'ta işten atılan Aynur Çamalan'ın da bulunduğu öğrenildi. Tüm işgal eylemlerinde tepkilerin odağında sendika yöneticilerinin yanı sıra iş cinayetleri karşısında hükümetin tavrı vardı.
- Greve hazırlık anlamında da genellikle KESK'e bağlı sendikaların nispeten daha hareketli olduğu görüldü. Grev öncesi yapılan nadir etkinliklerden biri de SES Hacettepe Üniversite Tıp Fakültesi İşyeri Temsilciliği tarafından gerçekleştirdi. SES üyeleri 26 Mayıs grevine kadar her çarşamba çeşitli taleplerle eylemler yaptılar.
- KESK 22 Şubat'ta alınan grev kararında değişiklik yapmayarak örgütlü olduğu işyerlerinde iş bırakma çağrısı yaparken, diğer sendikalar eylemi farklı biçimlerde uyguladılar da çoğunlukla 1 saat iş bırakma eylemi şeklinde eylemler gerçekleştirildi. Bir çok ilde merkezi kitle gösterileri de yapıldı.
- Tekel işçisine destek olmak ve güvenceli bir gelecek talebiyle gerçekleştirilen iş bırakma eyleminin ardından İstanbul Kartal'daki Koşuyolu Eğitim ve Yüksek İhtisas Hastanesi'nde çalışan Dev Sağlık-İş sendikasına üye dört işçiye eyleme katılarak iş bıraktıkları gerekçesiyle işten çıkarıldı.
- Başbakan Recep Tayyip Erdoğan şubat ayında yaptığı konuşmada, "TEKEL işçileri dediğiniz olay bakın 2 bine inmiştir. Şimdi birkaç gün içerisinde daha da iner merak etmeyin" demesine karşın Tek Gıda İş sendikası Genel Başkanı Mustafa Türkel, 8 bin 350 TEKEL işçisinden sadece 251'inin 4/C'ye geçtiğini açıkladı. İşçilerin iş kaybı tazminatı alma haklarındaki 8 aylık sürenin eylül ayında biteceğini dile getiren Türkel, "Eğer bu süre bitmeden hükümet bir adım atmazsa çok geniş mücadele başlayacağız. Çocuklarımızla, eşlerimizle birlikte kitlesel eyleme başlayacağız" diye konuştu.

- Dünyanın ikinci büyük tütün şirketi olan ve TEKEL'i alarak Türkiye'deki konumunu güçlendiren British American Tobacco (BAT), İzmir'in Tire İlçesi'ndeki tesislerini kapattı. BAT'ın, Tire'deki işçileri Samsun'daki fabrikaya getirdiği ve burada çalışan 140 Tekel işçisinin işine son verileceği öğrenildi. BAT'ın, Tire'deki işçilere Samsun'a gelmeleri için 35 biner TL para verdiği ve birçok işçinin de ailesiyle birlikte Samsun'a gelmeye başladığı kaydedildi. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın BAT'ı geçmeyerek devlette kalan işçiler için, "2 bin 500 TL maaşı teptiler" demişti.

Mersin Toros Hastanesi

- Mersin Toros Devlet Hastanesinde temizlik ihalesi sonrası 40 yaşını geçtikleri için işten atılan ve yargı kararı ile işlerine dönmelerine rağmen, 2 ay çalıştırılıp ücretleri de ödenmeden işten çıkartılan sağlık çalışanları basın açıklaması yaparak, 'sabırlarının taşıdığını ve sorumluları son kez uyardıklarını' kamuoyuna duyurdular. 31 Mart 2010'dan bu yana hastane bahçesinde sürdürdükleri eyleme rağmen Sağlık Bakanlığı başta olmak üzere ilgili tüm kurumların duyarsızlığına dikkat çekilen açıklamada Cumhuriyet Savcılığına yapılan suç duyurularından da sonuç alınmadığı belirtildi. Tüm bu gelişmelere ek olarak Mayıs ayı içerisinde 3 yeni çalışana işbaşı yaptırılmasının 'bardağı taşıran damla' olduğu, bundan sonra olacak tüm gelişmelerin sorumluluğunun yargı kararını uygulamayanlara ve bu duruma seyirci kalanlara ait olacağı belirtildi.

Belediyelerde toplu iş sözleşmeleri

- İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde çalışan Tüm Bel-Sen üyeleri Büyükşehir Belediye Başkanı'na Toplu İş Sözleşmesi çağrılarını yinelediler. Tüm Bel-Sen üyeleri 10 Mayıs 2010'da Büyükşehir Belediyesi önünde bir eylem yaptı. Sendika üyeleri, toplu sözleşme çağrısına yanıt verilmemesi durumunda; 12 Mayıs'ta saat 8.30-10.30 arasında belediyeye ait yerlerde hizmet vermeyeceklerini belirttiler. Amaçlarına yine ulaşamamaları durumunda 24 Mayıs' ta tekrar aynı yerde toplanacaklarını ve bunun sonucunda da 25-26 Mayıs' ta üretimi tamamen durduracaklarını söylediler. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde çalışan 2 bin 500 memur toplu sözleşme için yaptıkları referandum sonucunda 7 memur hariç tüm memurlar toplu sözleşme hakkını kullanmak istemişlerdi.
- Ankara'da Çankaya Belediyesi iştirakleri olan Çankaya Belde A.Ş. ve Çankaya İmar A.Ş. çalışanları sendikasızlaştırmaya, hak gasplarına, alacakların ödenmemesine, işyerinde psikolojik tacize ve baskılara karşı bir basın açıklaması gerçekleştirdi. 11 Mayıs 2010 tarihinde Çankaya Belediyesi önünde gerçekleştirilen basın açıklamasına yüzü aşkın sendika üyesi katıldı. Sosyal-İş'in örgütlü olduğu diğer işyerlerinden de üyeleri de basın açıklamasına katılarak, Çankaya Belde A.Ş ve Çankaya İmar A.Ş çalışanlarına desteklerini sundular. Çankaya Belediyesi kamu emekçileri arasında örgütlü bulunan Tüm Bel-Sen ile DİSK'e bağlı sendikalardan Emekli-Sen ve Genel-İş Sendikası yöneticileri de basın açıklamasına katılarak Belde A.Ş. ve İmar A.Ş. işçilerini yalnız bırakmadı.
- Çankaya Belediyesi'nde çalışan işçileri kapsayan toplu iş sözleşmesi Anadolu Gösteri Merkezi'nde imzalandı. Toplu iş sözleşmesiyle işçi ücretlerine birinci yıl yüzde 5 zam yapılacak, düşük ücretler ise ilave yüzde 1 artırılabilecek. İkinci yılda da ücretlere yüzde 10 artış yapılacak. Belediyede çalışan 300 kişiye aylık 180 lira yıpranma tazminatı ödenecek, tüm çalışanlara bin metre küp doğalgaz yardımında bulunulacak, temizlik işçilerinin yüzde 35 olan vardiya zammı yüzde 50'ye yükseltilecek. Sosyal yardımlar da yüzde 50 artırılabilecek.

- Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ile KESK/Tüm Bel-Sen arasındaki toplu iş sözleşmesi 17 Mayıs 2010'da imzalandı. Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir ise toplu iş sözleşmesini sendikal hakların vazgeçilmez bir unsuru olarak gördüklerini belirtti.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde (İBB) ve diğer ilçe belediyelerinde toplu iş sözleşmesi süresi dolan belediye işçileri eylem kararı aldı. Yeni sözleşme için yapılan görüşmelerin tıkandığını belirten işçilerinin eylem takvimi belli oldu. Toplu iş sözleşmesinin bitiminden beri 90 gün geçtiğini ifade eden belediye işçileri hala bir uzlaşma sağlanamadığının altını çizdiler ve eylem takvimini 20 Mayıs'ta İBB önünde yapacakları oturma eylemiyle birlikte açıkladılar. 25 Mayıs'ta iş çıkışlarında, toplu iş sözleşmeleri konusunda bildiri dağıtılan işçiler Haziran ayında bir dizi eylem yapmayı planlıyor.

THY'de adım adım greve

- Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı (THY A.O) ile Hava-İş sendikası arasında yürütülen 22. Dönem toplu iş sözleşmeleri 21 Nisan tarihinde uyuşmazlıkla sonuçlandı. Anlaşma sağlanamaması üzerine resmi arabulucu sürecine girildi. Resmi arabulucu raporunun verildiği 10 Mayıs'tan bu yana işveren yetkilileri ile Hava-İş yetkililerinin yaptığı görüşmeler neticesinde sendika üyelerinin taleplerini karşılayan bir yaklaşım oluşmayınca grev kararı 21 Mayıs'ta THY Genel Müdürlüğü'ne tebliğ edildi.

Fırınlarda toplu sözleşme

- Tek Gıda-İş Sendikası ile Tüm Ekmek Sanayi İşverenleri Sendikası arasında Ankara'da kurulu 140 fırında çalışan yaklaşık bin 200 kişiyi kapsayan Toplu-İş Sözleşmesi anlaşma ile sonuçlandı. Sözleşmeye göre; ücretlere birinci yıl yüzde 9, ikinci ve üçüncü yıllarda ise TÜİK tarafından açıklanan enflasyon oranında zam yapılması kararlaştırıldı. Aylık sosyal yardımlarda da artış sağlandı.

İşsizlik

- İzmir'in Yeni Şakran Beldesi'nde yapımına başlanan cezaevinde çalışan Kürt işçiler işten çıkartıldı. Cezaevi inşaatını üstlenen Kur İnşaat ve SMS Ortak Girişimi yetkilileri, 'Kürt işçi çalıştırmak istemiyoruz' diyerek, 10 kişiyi kapının önüne koydu. İşten çıkartılan işçilerden Samet Yıldırım, "Türkiye'deki cezaevlerinin yüzde 90'ı Kürtlerle dolu... Açıkça bize 'Kürtler ancak cezaevinde yatabilir ama cezaevi inşaatında çalışıp para kazanamazlar' diyorlar" şeklinde tepki gösterdi. Çalıştıkları 15 günlük süre içinde sorun yaşamadıklarını ancak daha sonra kendi aralarında Kürtçe konuşmalarının dikkat çektiğini ifade eden Yıldırım, "Ben oraya herhangi bir siyasi görüşü temsil ederek gitmedim, ekmek paramın peşindeyim. Biz kendi aramızda Kürtçe konuşunca 'siz Kürt müsünüz?' diye sordular. Biz de 'evet' dedik. Sonra ertesi gün ismi Erkan olan Şantiye Şefi bizi yanına çağırdı. 'Biz Kürtleri burada çalıştırmak istemiyoruz, ilişkinizi kesiyoruz. Yarın gelin paranızı alın' diyerek, bizi işten çıkarttı" diye konuştu. Cezaevi inşaatında çalışan toplam 10 Kürt işçinin aynı gün içinde kovulduğunu söyleyen Yıldırım, "İşe başlarken memleketlerimizi sormuşlardı. Ben Erzurumluyum demiştim. Diğer Kürt arkadaşlar da Yozgatlıydı. Bizim Kürt olduğumuzu düşünmemişler. O yüzden işe almışlar. Sonra biz Kürtçe konuşunca işimizden olduk" şeklinde konuştu.
- Diyarbakır'daki istihdam sorunu, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) açıklamalarında tüm çıplaklığıyla gözler önüne serildi. Diyarbakır SGK Müdürü Mehmet Şahin, Diyarbakır'ın 1 milyon 515 bin 11 nüfusa sahip olduğunu kaydederek

SGK kapsamındaki nüfusun toplam nüfusa oranının yüzde 52 olduğunu söyledi. Bu oranın, İstanbul'da yüzde 91, Ankara'da yüzde 85, İzmir'de yüzde 88 ve Bursa'da yüzde 93 olduğunu söyledi. Şahin, "Diyarbakır'ın istihdam problemi var. Aktif çalışanların nüfusa oranı yüzde 9.82'dir. Aktif çalışanların sayısı ise 148 bin 791 kişi" dedi.

- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Şubat ayı işgücü istatistiklerini duyurdu. Şubat ayında işsizlik yüzde 14,4 oldu. Bu verilere göre Türkiye'deki işsiz sayısı da 3 milyon 564 bin kişiye tekabül etti. Gençlerde işsizlik oranı yüzde 25,5 olarak hesaplandı. Ocak ayında işsizlik 14,5 olarak hesaplanmıştı.
- Urfa'da "İşsiz ve Güvencesiz Eğitimciler Platformu (İGEP) üyesi öğretmenler deli gömleği giyerek güvencesiz çalışma koşullarını ve yapılmayan atamaları protesto ettiler. Eğitim-Sen İl Temsilciliği önünde bir araya gelen öğretmenler "Kepaze bir sınav" dedikleri KPSS'de alınan 55 lirayı protesto etti. İGEP üyeleri, açıklamada, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli, vekil, ücretli diye apoletlere ayrıldığını ve öğretmenlere güvencesiz çalışmanın dayatıldığını söyledi.

Ücret ve sosyal hak gaspları

- Adana'nın Ceyhan ilçesine bağlı Mercimek beldesinde 14 aydır maaşlarını alamayan belediye işçileri 29 Mayıs'ta iş bıraktı. İşçiler, arabuluculuk yapmaya çalışan belde muhtarına da tepki gösterdi.
- Taraf gazetesinden Evrim Kepenek, bir yıl sonra neden hala stajyer olarak çalıştırıldığını sorunca gazeteyle ilişkisi kesildi. Kepenek, işveren hakkında Kadıköy İş Mahkemesi'nde tazminat davası açtı. Kepenek aylarca kadrosuz, sigortasız ve ücretsiz bir şekilde çalışmaya devam ettiğini anlattı. Gazete avukatları ise mahkemede "Hiç gazeteye gelmiyordu, sosyal çevre yapmak için gazeteye uğruyordu, yazıları çok kötüydü" şeklinde açıklamalar yaptılar.

Düzenlemeler-olası gelişmeler

- Genel-İş Sendikası, Başbakanlık'ın 21 Nisan 2010 tarihinde yayımladığı genelge ile kapatılan ya da birleştirilen belediyelerdeki yaklaşık 16 bin işçiyi 4/C'li yapmak istediğine dikkat çekti. Sendika bu kapsamda 4 Mayıs 2010 tarihinde Danıştay'a yürütmeyi durdurma ve iptal davası açtı. Danıştay'a yapılan başvuruda, dava konusu Başbakanlık genelgesi ile idarenin, yerel yönetimlerde çalışan işçilerin hak ve çıkarlarını hukuka aykırı hükümler getirerek ihlal ettiği, çalışanlarla ilgili yasa ve hukuka açıkça aykırı düzenlemeler yaptığı vurgulandı. Başvuru dilekçesinde Başbakanlık genelgesi ile yapılan düzenlemenin anayasaya aykırı olduğu belirtilirken, "genelgenin konusunu oluşturacak düzenlemelerin ancak TBMM tarafından düzenlenebileceği" vurgulanarak, düzenlemenin hukuka ve usule aykırı olduğu belirtildi. Başvuru dilekçesinde genelgenin 5747 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Yasa ile 4857 sayılı İş Yasası'na da aykırı olduğu kaydedildi. DİSK Genel-İş sendikası Genel Başkanı Erol Ekici konuya dair yaptığı açıklamada, "Hükümetin 2010 özelleştirme programına göre ise 170 bin işçinin daha 4/C'li yapılması hedefleniyor. Diğer sektörlerle birlikte toplam 200 bin işçi 4/C'li yapılacak. Yani 200 bin insan haklarını kaybedecek. Başbakan bir gün sanayiciye çatıyor, diğer gün TOBB'ye 'bir işçi çalıştıracaksınız' diyor ama diğer taraftan binlerce insanı haklarından mahrum ederek 4/C'li yapmak istiyor" dedi.
- Danıştay 4C'nin iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulundu. Gerekçede, sosyal güvenliğin, sosyal hukuk devletinin dayanaklarından biri olduğu kaydedildi.

4/C statüsünde çalışırken TÜİK'ten emekli olan bir çalışanın, kıdem tazminatını alamaması üzerine "Emekli olan 4C statüsündeki personele kıdem tazminat ödenmez" hükmü ile bunun dayanağı 14 Aralık 2007 tarihli bakanlar Kurulu kararının ilgili maddesinin yürütmesinin durdurulması" istemiyle Danıştay'da dava açmış, Danıştay 2 . Dairesi ise yürütmenin durdurulması istemini reddetmişti. Karara yapılan itiraz üzerine dosya, Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna geldi. Kurul, itirazı reddetti ancak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun geçici personel çalıştırılmasına ilişkin "4/C" maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna hükmederek, maddenin iptali için itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurma kararı almıştı.

Kurul'un, oy çokluğuyla aldığı başvuru kararında, kişinin yaşama hakkı, maddi ve manevi varlığını koruma hakkının, birbirleriyle sıkı bağlantıları olan, devredilmez, vazgeçilmez temel haklardan olduğu, bu haklara karşı olan her türlü engelin ortadan kaldırılmasının da devlete ödev olarak verildiği vurgulandı. Sosyal güvenliğin, sosyal hukuk devletinin dayanaklarından biri olduğu kaydedilen kararda, sosyal güvenlik hukuku alanında oluşturulacak tüm kuralların, özde, sosyal devlet kavramı anlayışına uygun olmasının zorunluluğuna işaret edildi.

Kararda, Sosyal Hukuk Devletinin, niteliğinin gereği olarak, sosyal güvenlik kavramını yaşama geçirerek somutlaştıracağı belirtildi.

Tehlikeyle karşılaşan ve yoksulluğa düşen bireye asgari bir güvence saklamanın, sosyal güvenliğin var oluş nedeni olduğu vurgulanan kararda, sosyal güvenliğin, bir mesleki, fizyolojik ya da sosyoekonomik riskten ötürü geliri sürekli ya da geçici olarak kesilen kimselerin geçinme ve yaşamı devam ettirme gereksinimlerini karşılamayı amaçlayan bir sistem olduğu kaydedildi.

Kararda, "Sosyal güvenlik, her şeyden önce, herhangi bir nedenle kısmen ya da tamamen çalışamayanlara ve bu nedenle gelir kaybına uğrayarak muhtaç duruma düşenlere, insan onuruna yaraşır asgari bir hayat sürmeleri için gerekli olan gelirin sağlanmasını öngörür. Sosyal güvenlik, ekonomik yönden güçsüzleri, insanca yaşamak için yeterli geliri olmayanları koruyup kollar" denildi.

Anayasada, yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce kullanılacağı ve devredilemeyeceğinin kurala bağlandığı, bu kural karşısında, Anayasa'da yasayla düzenlenmesi öngörülen konularda yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilmesinin olanaklı olmadığı vurgulanan kararda, temel kuralları koymadan, ölçüsünü belirlemeden ve sınırları çizmeden, yürütmeye düzenleme yetkisi veren bir kuralın. Anayasa'nın 7. maddesine aykırı olacağı kaydedildi.

Anayasa'nın 13. maddesinde yer alan çalışma hakkının varlığının, yeterli ölçüde iş güvencesi ve sosyal güvenlik hakkı tanınmasına bağlı olduğu vurgulanan kararda, "Haksız, keyfi işten çıkarmaya karşı hukuki korumayı ifade eden iş güvencesi ve sosyal güvenlik hakkını düzenlemeyen bir yasanın, çalışma hakkını koruduğundan söz etmeye olanak bulunmamaktadır" denildi. İş güvencesi ve sosyal güvenlik hakkını tanıyan, istihdam şekillerini yeterli biçimde tanımlayıp düzenleyen yasal düzenlemelerle çalışma hakkının korunabileceğine işaret edilen kararda, memur, sözleşmeli personel, işçi statüleri ve istihdam şekillerinin ayrıntılı biçimde yasalarla düzenlendiği, belirtilen statülerde çalışanlara iş güvencesi ve sosyal güvenlik haklarının tanındığı kaydedildi.

Kararda, 657 sayılı Yasa'nın 4.maddesinin C bendinde ise "geçici personel" adı altında, memur, sözleşmeli personel, işçi dışında bir başka statü, istihdam şeklinin kabul edildiği belirtildi. Dava konusu düzenlemede, sadece "geçici personel" adı verilen statüden 302 edilmekle yerinilip, bu istihdam şeklinin kapsamı, çalışanların

hak ve yükümlülükleri belirlenmeksizin. Bu konuda düzenleme yapma yetkisinin bütünüyle yürütme organına bırakıldığı ifade edildi.

Çalışma yaşamında kadınlar

- Ankara'da Ulucanlar Göz Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekim Yardımcısı, Sosyal Servis Sorumlusu ve 'İşyerinde Kadına Yönelik Şiddeti Önleme' çalışmalarından sorumlu başhekim yardımcısı Dr. Ömer Eyicil'in başhemşire Özlem Hoşnam'a uyguladığı şiddet tepkilere neden oldu. 28 Mayıs'ta Ulucanlar Caddesi'ni trafiğe kapatan SES, KESK ve Türk Hemşireler Derneği'nden kadınlar Hastane Başhekimi ve şiddet uygulayan başhekim yardımcısını istifaya çağıldılar.

İş kazaları

- 30 Mayıs'ta Artvin'in Yusufeli ilçesinde Çoruh Nehri üzerindeki barajların yol inşaatlarında çalışan işçileri taşıyan kamyonet, sürücünün direksiyon hâkimiyetini kaybetmesi sonucu 50 metrelik yükseklikten Barhal Çayı'na uçtu. Meydana gelen kazada trafik kazasında 2 kişi öldü, 3'ü ağır 6 kişi yaralandı.
- 29 Mayıs'ta İzmir Bornova'dan otopara giden, bir cips firmasında çalışan işçileri servis minibüsü kavşaktan dönerken, bir turizm şirketine ait yolcusu bulunmayan servis midibüsüyle çarpıştı. İki araç çarpışmanın etkisiyle devrilip yan yatarken, minibüsteki 7 işçi yaralandı.
- 29 Mayıs'ta Konya Ticaret Odası-Karatay Üniversitesi inşaatının dördüncü katından düşen işçi hayatını kaybetti. Yük asansöründen kum indirirken çatı katındaki montaj demirinin yerinden çıkması sonucu makaranın ucundaki demir kovanın sırtına çarpması ile dengesini kaybederek 4'üncü kattan aşağıya düşen inşaat işçisi 36 yaşındaki Hacı Ali Çelik hayatını kaybetti. Çelik'in kazadan 5 gün önce Adana'dan çalışmak için Konya'ya geldiği öğrenildi.
- Manisa'da işçileri taşıyan servis otobüsünün kırmızı ışıkta duran kamyonu arkadan çarpması sonucu meydana gelen trafik kazasında 12 kişi yaralandı.
- 27 Mayıs'ta Tuzla Tersaneler Bölgesinde, Selahattin Arslan Tersanesi'nde kızak kaldırma sırasında halatın kopması sonucu bir işçi hayatını kaybetti, bir işçi de yaralandı.
- Malatya'nın Hekimhan İlçesi'nde özel bir maden ocağında 25 Mayıs'ta meydana gelen göçük sonucu bir işçi hayatını kaybetti. Özel şirketin sahip olduğu krom madeninin önceden kamunun elinde olduğu öğrenildi.
- Siirt merkeze bağlı Emekçiler köyünde tarlada çalışan işçileri taşıyan araç, virajı alamayarak devrildi. Araçta bulunan 6 işçi yaralandı.
- 22 Mayıs'ta Gaziantep'te Şirinevler Mahallesi'nde bulunan bir inşaata kum taşıyan Şerif A. en üst katta yüksek gerilim hattına kapıldı. Vücudunda ağır yanıklar meydana gelen inşaat işçisi, arkadaşları tarafından inşaattan çıkarılıp hastaneye kaldırıldı.
- Malatya'da Abdulvahap Doğan adlı 29 yaşındaki işçi, inşaatta vinç halatının kopması sonucunda yere düştü. Yaralı olarak Devlet Hastanesi Beydağı Acil Servisi'ne kaldırılan işçi, kurtarılamayarak hayatını kaybetti.
- Giresun'un Güce ilçesi Tekkeköy köyünde şantiye sahasında, kamyon ile hafriyat boşaltıldığı esnada, yumuşak zeminli toprağın aşırı yağış nedeniyle kaymasından dolayı araç, 12 metrelik uçuruma devrildi. Kazada araç içinde sıkışan sürücü hayatını kaybetti.
- 21 Mayıs'ta Çanakkale'nin Biga İlçesi'nde tarım işçilerini taşıyan minibüsün kaza yapması sonucu 23 işçi yaralandı. Standartlarına göre 16 ile 18 kişilik minibüse en az 23 işçinin bindirilmiş olması da dikkatlerden kaçmadı.

- 20 Mayıs'ta Uşak'ta, işçi taşıyan iki servis aracının çarpışması sonucu meydana gelen trafik kazasında 17 kişi yaralandı. Alınan bilgiye göre, Uşak Tekstil Organize Sanayi Bölgesi'ndeki tekstil firmalarında mesaisi sona eren işçileri şehir merkezine taşıyan servis minibüsü, bir başka servis otobüsüne arkadan çarptı. Kazada iki servis aracında bulunan 17 kişi hafif şekilde yaralandı.
- Kütahya'nın Altıntaş ilçesinde bir inşaat işçisi, dış cephe boyama işinde çalıştığı 3 katlı binanın çatısından düşerek öldü.
- 18 Mayıs'ta Mersin'in Tarsus ilçesinde inşaat halindeki binanın 4. katından beton zemine düşen işçi hayatını kaybetti.
- İzmit'te özel bir şirketin çalışanlarını taşıyan minibüs, sürücüsünün yağışlı havanın da etkisi ile direksiyon hakimiyetini kaybetmesi sonucu kayarak yan yattı. Kazada 14 işçi yaralandı.
- 17 Mayıs'ta Muğla'nın Fethiye ilçesinde, çalıştığı inşaatın 3. katından düşen işçi, tedavi gördüğü hastanede öldü. Soylu'nun evli ve 3 çocuk babası olduğu belirtildi.
- Ankara'nın Şereflikoçhisar İlçesi'nde, Mersin'den Ankara'ya sebze taşıyan kamyon, ihtiyaç molası için yol kenarında duran ve mevsimlik işçi taşıyan minibüsün ilerlediğini zannederek arkadan çarptı. 2 işçi öldü, 14 işçi de yaralandı.
- 16 Mayıs'ta Yozgat'ın Sorgun ilçesi Araplı beldesinde kanalizasyon çalışmaları sırasında meydana gelen göçükte toprak altında kalan işçi öldü.
- Zonguldak'ın Ereğli ilçesine bağlı Kandilli beldesinde, Türkiye Taşkömürü Kurumu'nda çalışan İsmail Ünlü, kömür taşınan konveyöre kolunu kaptırdı. Ünlü'nün kolu bilek ve omuz bölgesinden koptu.
- 12 Mayıs'ta Kütahya'nın Tavşanlı ilçesi Yörgüç köyünde, "Üretim yapamaz" raporu verilen Tayla Madencilik'e ait maden ocağında meydana gelen göçükte iki işçi hayatını kaybetti. Göçükten sağ kurtulan Ahmet Faruk Durgun isimli işçi, 16.00 ile 24.00 saatleri arasındaki vardiyada çalıştıklarını ve 22.30 sıralarında aniden göçük oluştuğunu belirterek şunları anlattı: "İki arkadaşımız da bir hafta önce işe girmişti. 20 gün önce müfettiş gelip ocağa inceleme yaptı. Maaşlarımızı alamadığımız için geçen yıl 31 Aralık'ta grev yaptık. İki aylık maaşımızı alamadığımız için dava açtık. Grevden sonra birçok arkadaşımız gibi ben de işi bıraktım. Ancak başka iş bulamadığım için şubatta yeniden işe girdim." Bu arada göçüğün yaşandığı ocağa, bu yılbaşına kadar 115 kişinin çalıştığı, maaşlarını alamadıkları gerekçesiyle ayrılanlardan dolayı işçi sayısının beş ayda 30'a düştüğü öne sürüldü. Göçük oluşan maden ocağıyla ilgili İl Özel İdaresi Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü'nce geçen mart ayında hazırlanan raporda ise "Burada kömür üretimi yapılamayacağı, eksiklerin tamamlanmasından sonra faaliyetine devam edebileceği" kaydedildi. Buna karşın ocaktan kömür çıkarılmaya devam edildi ve eksikler de giderilmedi. Aynı ocakta 3 yıl önce de göçük olduğu ve 1 kişinin öldüğü ortaya çıktı. Olayın ardından şirket görevlisi 3 kişi tutuklandı.
- Osmaniye'nin Kadirli ilçesinde, işçi servisi ile otomobilin çarpışması sonucu 14'ü tekstil işçisi 16 kişi yaralandı.
- 12 Mayıs'ta Konya'nın Yunak ilçesinde tarım işçisi olarak çalışmaya gelen Urfalı işçileri taşıyan traktör kaza yaptı. 10 tarım işçisi yaralandı. Edinilen bilgiye göre Yunak ilçesi Yığar Köyü'ne Urfa'dan tarım işçisi olarak çalışmaya gelen işçiler işlerini bitirip çadırlarına dönmek üzere beklerlerken kendilerini götürecek olan aracın gelmemesi üzerine oradan geçmekte olan İsmail Mesken adlı kişinin kullandığı traktörünü durdurarak kendilerini götürmelerini istediler. Tarım işçilerini traktörünün römorkuna dolduran İsmail Mesken işçilerle birlikte Yunak ilçesine doğru hareket etti. Yunak-Yavaşlı yolunun 3. kilometresinde römork çekici piminin kopması sonucu direksiyon hakimiyetini kaybolan traktör kaza yaptı. Bu sırada traktörün römorku da devrildi. Devrilmenin etkisiyle römorkta bulunan çoğu çocuk ve kadınlardan oluşan

tarım işçileri yola ve şarampole savruldu. Kazada yaralanan 10 işçi ambulanslarla Yunak Devlet Hastanesi'ne sevk edildi.

- 6 Mayıs'ta Kastamonu'nun İğdir beldesinde faaliyet gösteren bir tekstil firmasının çalışanlarını Karabük'e bırakmaya gelen minibüs önünde seyreden kamyonete çarptı. Kazda 4 kişi yaralandı.
- Kocaeli'nde 6 Mayıs günü meydana gelen tren kazasında 32 kişi yaralandı. Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım, kazanın sebebi olarak sinyalizasyon hatası dedi. BTS Genel Başkanı ise kazanın sebebi olarak "taşeronlaştırma" dedi.
- 4 Mayıs'ta Siirt'ten Atayurt'a çilek toplama işinde çalışmak üzere giden işçileri taşıyan araç kaza yaptı. Minibüs yol kenarındaki kanala devrilirken minibüsün içinde bulunan 27 yolcu yaralandı.
- Burdur Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren tarım makineleri fabrikasında 3 Mayıs'ta yaşanan iş kazasında bir işçi hayatını kaybetti. Fabrikada 1 buçuk ay önce işe başlayan 23 yaşındaki Ali Aldemir'in, buğday ve arpa gibi tahılları sapından ayırmak için kullanılan ve yapımı tamamlanan patosu test ederken kayışının kopması sonucu yüzü parçalandı. Aldemir, fabrikadaki işçiler tarafından Burdur Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı ancak yapılan tüm müdahalelere karşın kurtarılamadı.
- Denizli'nin Sarayköy ilçesinde, çalıştıkları araziye sulama borusu döşeyen işçilerin çalışması sırasında toprak kaydı. Toprak altında kalan iki işçi hayatını kaybetti.
- Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde taşeron şirket bünyesinde çalışan temizlik işçisi Aytekin Körsülü resmi tatil olan 1 Mayıs günü hastanenin camını silerken aşağı düştü. Körsülü tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadı. Körsülü'nün hayatını kaybetmesinin ardından SES Ankara Şubesi, kazanın suçlusunun resmi tatil günü işçileri çalışmaya zorlayan taşeron şirket olduğunu belirtti.

Zonguldak...

- Zonguldak'ta, Türkiye Taşkömürü Kurumu Karadon Müessese Müdürlüğü maden ocağında 17 Mayıs saat 13.30'da bir grizu patlaması meydana geldi. 4 gün süren kurtarma çalışmaları neticesinde 30 madencinin cesedine ulaşılrken kazada 8 işçi de yaralandı.
- Hükümet olaydaki sorumluluğundan kurtulmaya çalıştı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer, madenin en son 2009 Ekim ayında kapsamlı bir denetimden geçmiş olduğunu ve ihmalin söz konusu olmadığını söyledi. Madenci yakınlarının protestolarıyla karşılanan Başbakan iş cinayeti için "*Zonguldak'ın kaderi*" dedi ve büyük tartışmalara yol açtı.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'nın "*ölenler güzel öldü*" şeklindeki yorumu ise emek örgütlerinin büyük tepkisine neden oldu ve istifa çağrıları yükselmeye başladı.
- Zonguldak'taki işçi katliamının ardından gözler yeniden taşeron sistemine çevrildi. Olayla ilgili açıklama yapan sendikalar, meslek odaları, demokratik kitle örgütleri ve siyasi partiler devlete ait bir ocakta asıl işin taşeron firmaya verilmesinin sonuçlarına dikkat çektiler. Maden mühendisleri ve sendikalar, taşeron sistemi kaldırılmadığı, madenlerdeki denetimlerin işçilerin kontrolünde olmadığı ve teknik nezaretçilerin işverene bağlı olduğu sürece bu tür kazaların önüne geçilemeyeceğini belirtti.
- Bu gelişmelerin ardından devletin taşeron sistemini aklama çalışmaları başladı. Eski TTK Genel Müdürü Ömer Yenal, özel sektörde bu tür kazalara çok az rastlandığını iddia etti ve iş cinayetinin sebebinin kar hırsı olarak gösterenleri "*insafsızlıkla*" nitelendirdi.
- Sendika.Org'un derlediği verilere göre madenlerde taşeron uygulamasının başladığı 2004 yılından bu yana meydana gelen kazalarda neredeyse yüzde yüze varan bir artış

var. Son 5 yılda meydana gelen maden kazalarının çok büyük bir kısmı özel şirkete ait madenlerde yaşanıyor. Kazalarda ölen ve yaralananlar taşeron bir firma çalışanı oluyor.

- Zonguldak'taki iş cinayeti sıcaklığını korurken Malatya Hekimhan'daki bir krom madeninde göçük oldu ve bir işçi yaşamını yitirdi. 14 Mayıs günü de Kütahya'da Tayla Madencilik'e ait bir kömür madeninde meydana gelen göçükte 2 işçi hayatını kaybetmişti. Bu maden için "Üretim yapılamaz" deniliyordu.
- Zonguldak'taki iş cinayeti Türkiye'nin dört bir yanındaki işçi eylemleriyle lanetlendi. Eylemlerde Başbakan'e ve Çalışma Bakanı'na tepkiler öne çıktı. Eylemler, bir grup güvencesiz eğitim emekçisi ve taşerona bağlı çalışan sağlık işçileri tarafından İstanbul'daki Başbakanlık çalışma ofisinin önüne kadar taşındı. Tekel işçilerinin 26 Mayıs eylemi öncesi çeşitli illerde gerçekleştirdikleri eylemlerde de iş cinayetlerine öfke öne çıktı. Maden işçileri 26 Mayıs'ta 2 saat iş bıraktılar.

DEĞERLENDİRME

Geçtiğimiz aylarda giderek hareketlenmeye başlayan güvencesiz işçilerin mücadeleleri Mayıs 2010'a damgasını vurdu. 1 Mayıs 2010'da kürsüye çıkan güvencesiz işçiler, artık hiç kimsenin "eskisi gibi" olamayacağını da mesajını verdi. Bu mesaj sadece sermaye kesimlerine ve devlete değil sendikalara da gitti. 1 Mayıs'ın ardından 26 Mayıs grevinin örgütlenmemesine dair tepkiler tüm Türkiye'yi sardı.

Mayıs ayı, örgütlenme hakkı ihlallerinin oldukça fazla yaşandığı bir ay oldu. Bunlardan bir tanesi bir üniversitede yaşandı. Bilgi Üniversitesi çalışanlarının örgütlenme girişimleri karşısında üniversite yönetimi işçi çıkarma yoluna gitti ve peşinden çalışanların işe dönmesi için "taşeronlaşma" önerdi. Ancak bu öneriler kabul edilmedi ve direniş sürüyor. Bilgi Üniversitesi'ndeki sendikalaşma deneyiminin kazanımla sonuçlanması çok önemli zira bu örgütlenme deneyimi Türkiye'deki onlarca özel üniversitede çalışan binlerce işçi için örnek olacak.

Mayıs ayı raporuna yansıyan işsizliğe dair veriler sorunun Türkiye'de vardığı boyutu gözler önüne sererken, önümüzdeki aylarda bu sorunun sermaye lehine "çözümü" adına girişimlerde bulunulması bekleniyor. İşsizlik sorununa dair getirilen çözümlerin ana ilkesinin güvencesiz çalıştırma biçimlerinin yaygınlaştırılması ve güvencesizliğin derinleştirilmesi olacağı şimdiden tahmin edilebilir. Bu ayki raporumuzda yer alan Diyarbakır'daki işsizlik oranları ve Kürt işçilere yönelik ayrımcılık önemli bir mücadele alanına işaret ediyor.

Ve bu ay yüreğimiz Zonguldak'ta yandı. Başbakan ve Çalışma Bakanı tarafından acının üzerine söylene sözler, sadece patavatsızlıkla açıklanamaz. "İşçiler madenlere bilerek indiler", "bu mesleğin kaderinde var", "güzel öldüler" gibi söylemler neoliberal güvencesizleştirmeyle, dinsel gericiliğin ideolojik öncüllerini oluşturduğu yeni bir "iş etiği" anlayışının yaygınlaştırılmasını hedefliyor. Bu tartışmayı ilerleyen raporlarda da sürdürmeyi hedefliyoruz.

TARIM

- Başbakan Yardımcısı ve Hükümet Sözcüsü Cemil Çiçek, tarım sektörü ile ilgili 4 yasa tasarısının imzaya açıldığını söyledi. Çiçek, bunlardan ilkinin Tarım ve Gıda Bakanlığı'nın Kurulması ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı olduğunu belirtti. Köy Hizmetleri'nin İl Özel İdareleri'ne devredilmesinden sonra Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın adının "Tarım ve Gıda Bakanlığı" olarak değiştirileceğini ve birçok birim ve kadronun kaldırılacağını söyledi. Bakanlığın hizmet yapısında da önemli değişiklikler yapıldığını kaydeden Çiçek, bakanlıktaki 5 müsteşar yardımcısının 2'ye düşürüldüğünü söyledi. 25 genel müdür yardımcılığı kadrosunun, 187 şube müdürlüğünün tamamının, 119 il müdür yardımcılığının ve 12 araştırma enstitüsü müdür yardımcılığının ortadan kaldırıldığını belirten Çiçek "Bu kanunun yürürlüğe girmesi halinde kariyer uzmanlığı sistemine geçilecek. Bakanlığın benzer ve birbirini tamamlayan hizmet üreten birimleri birleştiriliyor. Böylece büyük ölçüde kadro israfı önlenmiş oluyor. Bunun beraberinde getirdiği bir kısım harcamalar da ortadan kaldırılacak. Tarım Reformu Genel Müdürlüğü kaldırılıyor. Bakanlık Teftiş Kurulu kaldırılıyor, hizmet birimlerinde denetim grupları oluşturuluyor. Taşradaki araştırma enstitüleri ve araştırma laboratuvarlarının sayısının azaltılmakta ve yeniden yapılandırılmaktadır. Böylece daha dinamik bir Tarım ve Gıda Bakanlığı'nın kurulması imkanı getirilmiş olacaktır" dedi.
- Başta Amerika ve İngiltere olmak üzere birçok ülkede zararları kanıtlanmış olan, E952 kodlu yapay tatlandırıcı olarak kullanılan "siklamik asit"e ithalat izni verildi. Konuyla ilgili olarak Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın Yüksek Yoğunluklu Tatlandırıcıların İthaline İlişkin İthalat: (2010/4) Sayılı Tebliğde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ'i Resmi Gazete'de yayımlandı.
- Erzurum'un Kuzey ilçelerinde 24 Mayıs günü akşam saatlerinde etkili olan 10 dakikalık dolu yağışından ekili araziler büyük zarar gördü.
- Erzurum'un Pasinler ilçesinde, İl Tarım Bitki Koruma Şube Müdürlüğü'nce düzenlenen "Ticari Patatesin İzlenebilirliği" hakkındaki toplantıda çiftçilere izin almadan patates üretmemeleri konusunda uyarıda bulunuldu.
- Nevşehir Ziraat Odası Başkanı Recep Tunç, aracı kesimin çiftçiden aldığı ürünü pazarlarda en az 3 katı oranında değerlendirdiğine dikkati çekerek, 'çiftçilerin aracılar karşsı korunması için yasa çıkarılmalıdır' dedi. Tunç yaptığı açıklamada, "Çiftçi ürünün ekimini yapıyor, çapalıyor, büyük mücadeleler sonunda ürününü elde ediyor. Çiftçinin elinden ürününü alan aracı, çiftçinin ortaya koyduğu çabamın hiçbirine ortak olmadığı ve yetiştirilen ürüne alın terini dökmediği halde, gerçek gelirin en az 3 katı oranında bir gelirin sahibi oluyor" dedi.
- Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesinde hasat mevsiminin başlamasıyla birlikte hasar gören ürünler çiftçileri zor durumda bıraktı. Ziraat Odası başkanı Hikmet İpar, "Yaz sıcaklığının başlamasıyla birlikte ekinler aşırı ve dengesiz gelişip büyüyor. Kışın son aylarında yaşanan don olayında özellikle arpalarda büyük hasar görmüş. Yer yer ekinler sürülüp sulu arazilerde pamuk ekimi için tarla hazırlığı yapılmıştır. Kurumuş arpalarda yüzde 50 ile yüzde 70 arasında hasar oluştu. Buğdayda da rekolte düşüklüğü meydana geldi. Mercimek alanlarının bir kısmında verim düşüklüğü yaşanmışsa da genel anlamda her yıl alınan verim yakalanmıştır. Hasar gören ürünlerde çiftçi büyük bir mağduriyet yaşamış olup, keşif ve tutanak gereksinim duyulmaksızın çiftçilerin Ziraat Bankası'ndaki borçlarının ertelenmesi, bu yıl ödenecek hububat destek miktarının artırılması, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin devreye girip ürünü gerçek değerine alarak piyasada denge oluşturması gerekiyor. Özellikle çiftçi girdilerinden olan gübre, mazot gibi maliyetlerini ivedi bir şekilde ucuzlatılması gerekmektedir" dedi.

- Adana Ceyhan'da çiftçiler 2009 yılına ait yağlı tohum ve mısır destekleme primlerini gününde alamadıkları için zor durumdadır. Çiftçilerin borçlarını ödeyebilmek için yaklaşık 6 aydır destekleme primini beklediğini belirten Ziraat Odası Başkanı Yavuz Tezcan, "Çiftçilerimizin biriken gübre, mazot ve tohum borçları var. Bu primler Türkiye'nin tüm il ve ilçelerinde ödenmeye başlandı ama Ceyhan çiftçisinin dosyaları zamanında tamamlanmadığı için geçen yılın primlerini gününde alamadılar" diye açıklamada bulundu.
- Karacabey Ovası'nda üründen beklediği fiyatı alamayan çiftçiler, tarımdan kopacaklar. Salçalık domates, mısır, şeker pancarı, buğday ve birçok sulak tarım ürününün yetiştiği Karacabey Ovası'nda bu sene ağırlıklı olarak mısır ekildiğini kaydeden Ziraat Odası Başkanı Nuri Karaca, salçalık domatese verilen düşük fiyatın çiftçiye zor durumda bıraktığını kaydetti. Karaca, "Salçalık domatese fabrikaların düşük fiyat vermeleri yüzünden çiftçilerin dayanacak gücü kalmadı. Ekim alanlarında daralma söz konusu. Domatesin kilosuna verilen rakam oldukça gülünç. Bizim domatesten beklentimiz 25 kuruş iken, teklif edilen miktar 12 kuruş. Bu rakamlar 10 sene önce istediğimiz fiyattı. Bu sene çiftçilerin yüzde 70'i domates ekmek istemiyor. Karacabey'de toplam tarım alanı 400 bin dekar. Biz bunun yarısını mısır için kullanacağız. Mısırdaki da kilo başı 700 TL fiyat beklentimiz var. Borçsuz çiftçi yok. Ürünlere devlet iyi para vermezse, bazı çiftçilerimiz tarımdan elini çekecek. Açıkçası çiftçi traktörünü garajından çıkarmayacak. Bu yüzden tarlalarımız boş kalacak" diye açıklama yaptı.
- Domates fiyatlarının, ihracatta yaşanan sıkıntılar ve açıkta yetiştirilen domatesin piyasaya çıkmasıyla başlayan düşüşü devam ediyor. Üreticinin elinden kilosu 10 kuruşa çıkan domates, semt pazarlarında en düşük fiyat olarak 3 kilosu 1 liradan satılıyor.
- Çiftçiler adına sahte belge düzenleyerek çiftçi destekleme primlerini çektikleri iddiasıyla Şanlıurfa, Adana, Konya, Mersin, İstanbul, İzmir, Ankara illeri ile Hilvan, Siverek, Viranşehir ve Bozova ilçelerinde 16 Mayıs'ta yapılan operasyonlar sonucunda 56 kişi gözaltına alındı. Tarımsal ekipman alımında devletin uyguladığı hibe desteğinden yararlanmak isteyen çiftçiler kredi başvuru formlarını doldurdular. Doldurulan formlarla çiftçiler adına bu kişiler ekipman kredilerinin çok üstünde kredi çektiler. Çiftçiler borçlarını ödeyemeyince bankaların haciz işlemine başlaması ve tarlalarına el koymak istemesi sonucu ortaya çıkan olayların üstü, çiftçilerin tehdit edilmesiyle (başlarına silah dayama, çocuk ve eşlerinin kaçırılması ve öldürülmesi gibi) örtüldü. Bu zamana kadar mağdur edilen 211 çiftçiye ulaşıldı ve çiftçiler üzerinden 10 milyon TL'nin üzerinde para kazanıldığı ortaya çıktı.
- Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü Bedrettin Yıldırım, çiftçi borçlarıyla ilgili yeni bir af veya erteleme söz konusu olmadığını, ertelenen borçların 2008'de kuraklıktan etkilenen çiftçilerin geçen yıldan kalan ödemeleri olduğunu kaydetti. Yıldırım, " Sadece 2008 yılında meydana gelen kuraklıktan zarar gören ve kararnamenin yayımlandığı tarihte borcu bulunan Tarım Kredi Kooperatifi ortaklarının kredi borçları ertelendi. Geçen yıl meydana gelen kuraklıktan zarar gören Tarım Kredi Kooperatifi ortakları borçları, bir yıl süreyle yüzde 7 faiz oranı üzerinden ertelendi. Kuraklıktan zarar gören çiftçilerin Ziraat Bankası ile Tarım Kredi Kooperatiflerine olan tarımsal kredi borçlarının ertelenmesine ilişkin Bakanlar Kurulu kararları kapsamında 40 bin 515 çiftçinin bugüne kadar 300 milyon TL borcu ertelenmiştir" dedi.
- Konya Altınekin'de tarımsal sulama yapılan tesislerde elektrik voltajından kaynaklanan arıza yüzünden zarar gören çiftçiler zararlarının karşılanmasını istiyor. Çiftçi Hasan Topaloğlu, tarımsal elektrik tesislerinin panolarındaki voltaj

göstergelerinin 380 volt olması gerektiğini ama bazı tarımsal hatlarda 380 voltun altında, bazı hatlarda ise 380 voltun üzerinde olduğunu ve tarımsal sulama tesislerinin zarar gördüğünü bildirdi. Çiftçiler elektrik tüketicisi olarak mağdur olduklarını, zararlarının Meram Elektrik Dağıtım A.Ş. (MEDAŞ) tarafından karşılanmasını ve bundan sonra voltaj sapmasının önlenmesi için MEDAŞ yetkililerinden gerekli çalışmanın yapılmasını istedi.

- Kırşehir Ziraat Odası Başkanı Yusuf Ünlü, çiftçilerin çok zor durumda olduğunu belirterek, hükümetin çiftçilerin sorunlarına acil olarak el atması gerektiğini söyledi. Kırşehir'de nüfusun büyük çoğunluğunun geçimlerini tarımdan sağladıklarını hatırlatan Yusuf Ünlü, "Son olarak süne ve kıvılla mücadele konusunda devletin ilaç desteğini çekmesi bizleri çok zor durumda bıraktı. Sürekli zarar eden, ektiği ürünün karşılığını alamayan çiftçi şimdi ilacı nasıl alacak, hangi parayla alacak? Hükümet sorunlarımızı çözeceğine sırtımıza yeni sorunlar yüklüyor" diye açıklama yaptı.
- Türkiye genelinde tarımla uğraşan 4 milyon insanın son dönemde alınan kararlarla birlikte yaşam kavgası içine girdiğini belirten İzmir Ziraat Odası başkanı Köse, tarım kesiminin sesi olan ziraat odalarının da alınan kararlarla zayıflatılmak istendiğini söyledi. Tarım Bakanlığı'nın ziraat odaları tarafından verilen Çiftçi Belgeleri'ni iptal kararının 29 Mayıs Cuma günü uygulamaya girdiğini kaydeden Köse, bu kararın ziraat odalarının kapanması anlamına geldiğini söyledi. Köse, "Seçim öncesi tarım kesiminin hareket kabiliyeti kısıtlanıyor. Ziraat odalarını zayıflatmak çiftçinin örgütlenmesinin önüne geçilmek isteniyor. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın yayınladığı tebliğde ziraat odaları kayıtları esas alınırken, Tarım Bakanlığı'nın kararı ile ziraat odalarının güçlü bir meslek örgütü olmasının önüne geçiliyor. Böyle çarpık kararların alınmasının önüne ancak tarım kesiminin parlamentoda yer alması ile geçilir" dedi.
- AKP hükümeti şeker fabrikalarının özelleştirilmesinde ısrar ederken, Şeker-İş Ankara Şubesi başkanı ve şube yöneticileri, şeker fabrikalarının özelleştirilmesinden 10 milyon kişinin etkileneceğini söylediler. Sendikacılar, 26 Mayıs'ta da ellerinden geleni yapacaklarını belirtirken, iş güvencesinin önemine dikkat çektiler. Şeker-İş Etimesgut Şube İdari Sekreteri Çetin Yıldız, daha önce ihalesi tamamlanmış Kastamonu, Turhal, Çorum, Kırşehir ve Yozgat şeker fabrikalarının özelleştirilmeleri kararının Danıştay tarafından önce yürütmesinin durdurulduğunu, ardından iptal edildiğini söyledi. Yıldız, şeker fabrikalarının özelleştirilmesinin ülkenin gıda güvenliğini tehlikeye atacağını, onbinlerce insanın ise işinden olacağını belirtti. Cargill ve Ed&FMan gibi uluslararası gıda tekellerinin bu özelleştirme için girişimler yaptığının altını çizen Yıldız, satışın halkın değil uluslararası tekellerin çıkarlarına hizmet edeceğini belirtti. Sendikalarının özelleştirmelere karşı işçileri, taşıyıcıları, köylüleri ve esnafı bir araya getiren çalışmaları olduğunu da hatırlatan Yıldız, 2 yılda 17 miting düzenlediklerini söyledi.
- Don afeti nedeniyle 1 Ocak - 30 Nisan tarihleri arasında zarar gören 26 ildeki çiftçiler, 5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanunu Kapsamı dışında kalsalar da dekar başına 150 TL destek alacaklar. Ayrıca, Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı bulunan çiftçilerden sel afetine maruz kalan çiftçilerin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan tarımsal kredi borçları bir yıl süreyle ertelenecek. Ancak tüm bunlar için çiftçilerin *Çiftçi Kayıt Sistemi*'ne kayıtlı olmaları isteniyor.

Mevsimlik tarım işçileri...

- Pamuk çapalama dönemiyle birlikte çevre il ve ilçelerden Diyarbakır'ın Bismil İlçesi'ne gelmeye başlayan mevsimlik işçiler, yaşadıkları yerlerde istihdam alanlarının açılmasını istiyor. Çocuklarını okuldan almak zorunda kaldıklarını belirten işçiler, hayatlarının göç etmekle geçtiğini belirtiyor. İşçiler, kamyon kasalarında saatlerce

süren yolculuğun ardından ilçeye geliyor. Burada önceden hazırlanmış barakaları temizleyip yerleşen mevsimlik işçiler, zor şartlarda yaşama mücadelesi veriyor. Çocuklarını okutmak için buralara çalışmak için geldiğini belirten Songül Yıldırım ise, "Çocuklarımıza bakacak, onları geçindirebilecek bir işimiz olmadığı için buralara gelip kızgın güneşin altında sabahtan akşama kadar 15 TL için çapa sallıyoruz. Bölgede çalışılacak hiçbir iş ortamı yok. Bir fabrika yok. Ben burada hükümete sesleniyorum; bizim bölgemizde iş sahaları oluştursunlar. Fabrikalar açsınlar, ekonomik sıkıntılardan dolayı kendi memleketimizden göç etmek istemiyoruz" diye konuştu. Yıldırım, gittikleri yerlerde barınma sorunu yaşadıklarını vurgulayarak, "Olanak olmadığı için temiz ortamlarda kalamıyoruz. Bu da çeşitli hastalıklara neden oluyor" dedi.

- Manisa'nın Saruhanlı ilçesine turşuluk salatalık üretmek için gelen mevsimlik 50 tarım işçisine 'iflas' gerekçesiyle paraları verilmedi. Mardin'in Derik ilçesinden gelerek 6 ay boyunca ürettikleri turşuluk salatalıklarını sattıkları Çizgi Fabrikası'nın alacaklarını vermediğini anlatan işçiler, aradan geçen bir yıl içinde de ödeme yapılmadığını anlattılar. Borçlanarak tekrar aynı işlerde çalışmaya başlayan işçiler, sezon sonunda paralarını nasıl alacaklarını şimdiden kara kara düşünmeye başladı. Tüm ailesiyle birlikte turşu üretiminde çalışan İsmail Kantik (41), her yıl 50 kişiden oluşan 5 ailenin aynı işlerde çalışmak üzere Manisa'ya geldiklerini belirtti. 6 ayın sonunda kişi başına ancak 2 bin lira kazanç kaldığını ifade eden Kantik, "Geçen sene yine ürünlerimizi Çizgi Fabrikası'na sattık. Ancak aradan bir yıl geçmesine rağmen fabrika sahipleri, 'iflas ettiğini' gerekçe göstererek, alacağımız olan 50 bin TL'yi vermedi. Bizim gibi aynı fabrikanın mağdur ettiği yüzlerce işçi var. İşçilerin toplam en azından 500 bin TL bu fabrikadan alacağı var" dedi. Medine Karaca (53) da zor çalışma koşullarının yanı sıra insani ihtiyaçlarını giderecek hiç bir olanak olmadığını belirterek, "Barınma yerimiz yok, çadırlarda kalıyoruz. Ne su var, ne banyo ne de tuvalet. Çocuklarımız, yaşlılar ve kadınlar hastalıklarla karşı karşıyayız. Hastalandığımızda da gidecek bir sağlık ocağı bile yok" diye konuştu. Fabrika ortaklarından Orhan Kantarcı; fabrikanın iflas ettiğini, kendi işçilerinin dahi parasını veremediklerini belirterek, kendi çalışanlarının alacaklarını verdikten sonra dışarıdaki borçlarını ödemeye başlayacaklarını söyledi.
- Malatya Valiliği, kayısı toplamaya gelen mevsimlik gezici işçilerin günlük net ücretini 19 TL olarak açıkladı. Alınan kararlar ise şöyle: "Tarım işçileri için konaklama yerleri kayısı üreticilerince karşılanacaktır. Çalışma saatleri 06.00 ile akşam 18.00 arasında gerçekleştirilecektir. İşçilerin ulaşım giderleri; geliş ücreti işveren tarafından, gidiş ücreti işçi tarafından karşılanacaktır. İşçilik ücretleri iş bitiminden sonra nakden ödenecektir. İşçilerin ücreti 16 yaşından büyük işçiler dikkate alınarak aracı ücreti ve diğer tüm giderler dahil net günlük 19 TL'dir. Çalışan işçiler bunun dışında işverenlerden hiçbir hak iddia edemezler. İşverenler çalışanlarına ilave yardımlar konusunda serbesttir. İŞ-KUR'dan aracı belgesi almayan araçlara müsaade edilmeyecektir. Malatyalı kayısı işçileri de aynı şartlara tabidir."
- Antep ve Maraş'tan Konya'nın Seydişehir ilçesine gelen mevsimlik işçi aileleri, kurdukları 100 çadırla, bir köyün nüfusunu geride bırakıyor. Ancak kaldıkları yerde işçilerin ne elektrik, ne su, ne de tuvaletleri var. Konya Ovası'na gelen tarım işçisi ailelerinin bir kısmı, Seydişehir'e bağlı Aşağıkaraören köyü yakınlarında yerleşti. Çocukların da aralarında bulunduğu 100 aile, köyün girişinde buldukları boş bir alanda 100 ayrı çadır kurarak, burayı adeta bir köy haline getirdi. Ali Yılmaz isimli işçi çadırlarda yaklaşık 600 kişinin kaldığını belirterek, yerel yönetimlerce bir düzen kurulmadığı için ilkel şartlarda barındığını söyledi. Nohut, fasulye ve pancar tarlalarını çapalayarak para kazanmaya çalıştıklarını, ancak kendilerine hak ettikleri önemin

verilmediğini anlatan Yılmaz, “Yaz sonuna kadar kadın, çocuk ve yaşlılarla buradayız. Ancak ne elektrik, ne su, ne alışveriş yapacak yerimiz, ne de tuvaletimiz var” diye konuştu. En kötüsünün de, onlarca çocuğun eğitimlerini yarıda bırakıp buraya gelmesi olduğunu ifade eden Yılmaz, “Bizim yaşadığımız hayat belli. Çocuklarımızın bari okuyup ekmek parasını kazansın. Onların bu zor şartları yaşamamasını istemiyoruz. Gittiğimiz yerlerde de çocuklarımızın eğitim ihtiyacı karşılanmalı. Bu vatandaş olarak bizim hakkımız” diye konuştu. Yılmaz, burada ekili arazilerde bir dekarı 55 liraya çapa yaptıklarını, bir işçi ailesinin günlük yevmiyesinin yaklaşık 15 liraya geldiğini söyledi.

- Kürt illerinden Zonguldak’ın Alaplı İlçesi’ne gelen mevsimlik işçiler, hava şartlarına aldırılmaksızın ve 12 saat boyunca çalıştırılmalarına karşın günlük 20 TL kazanıyorlar. Antep’den gelen 43 yaşındaki Hüseyin Altındışli isimli mevsimlik işçi, ‘Buraya çalışmaya geldik ama, köle olarak gelmedik. Sigorta veya Bağ-Kur yok. Bu paraya nasıl geçinilebilir? Yağmurda, çamurda çadırlardayız. Bizim memlekette iş olsa hiç gelmezdim buraya. Günlük 15 lira kazanacağımı bilsem memlekette hiç gelmeme gerek yok buralara’ dedi. Urfa’nın Suruç ilçesinden gelen bir diğer mevsimlik işçi İsmail Kaynak ise, ‘Geçen yıl da 20 TL’ye çalıştık, bu yıl da aynı paraya çalışıyoruz. 3 yıldır bu yana buraya geliyoruz, yevmiye hep 20 TL. Memleketimde iş olsa buraya gelmem. 1200 kilometre yol yaptık. Banyo, tuvalet yok, çadırda yaşıyoruz. İyi, yemek de yok’ şeklinde sıkıntıları dile getirdi.

Hasat zamanı ‘mevsimlik’ ölümler...

- Manisanın Turgutlu ilçesine bağlı Çampınar köyü Alacalı mevkiinde tarım işçisi olarak çalışan 5’i çocuk 7 kişi, içtikleri damlama suyundan zehirlenerek hastanelik oldu. Salatalık tarlasında mevsimlik işçi olarak çalışan 1958 doğumlu Müslüm Gündüz, 1959 doğumlu Bozan Öztunç, 1998 doğumlu Dilek Gündüz, 2001 doğumlu Salih Gündüz, 2003 doğumlu Ayşe Gündüz, 2002 doğumlu Müslüm Can Öztunç ve 2004 doğumlu Evindar Öztunç, damlama suyunu içerek zehirlendi. Suya tarım ilacı atıldığından habersiz olan 7 kişi, fenalaşarak ilk olarak Turgutlu Devlet Hastanesi’ne kaldırıldı. 5 çocuk daha sonra İzmir Behcet Uz Çocuk Hastanesi’ne sevk edildi. Diğer 2 kişinin ise Turgutlu devlet hastanesinde tedavisi devam ediyor. Olayla ilgili soruşturma Turgutlu jandarma ekiplerince sürdürülüyor.
- Siirt’te mevsimlik işçileri taşıyan araç kaza yaptı: 6 işçi yaralandı. Siirt merkeze bağlı Emekçiler köyünde tarlada çalışan işçileri taşıyan Sabri Gökçe (42) yönetimindeki araç, virajı alamayarak devrildi. Araçta bulunan 6 işçi yaralandı. Yaralılar yoldan geçen vatandaşların yardımı ile Siirt Devlet Hastanesi’ne kaldırıldı.
- Çanakkale’de tarım işçilerini taşıyan minibüs kaza yaptı: 26 yaralı. Çanakkale’nin Biga İlçesi’nde tarım işçilerini taşıyan minibüsün kaza yapması sonucu 23 işçi yaralandı. Edinilen bilgiye göre, Biga İlçesi Kocagür Köyü’ne biber toplamaya giden tarım işçilerini taşıyan minibüs, aracın önüne çıkan başka bir araca çarpmamak için direksiyonu kırması sonucunda yoldan çıktı. Yoldan çıkan minibüs köyde kullanılmadığı belirtilen eski köy kahvehanesinin duvarına çarptı. Kazada, minibüste bulunan 26 kişi yaralanırken, yaralı işçiler Biga Devlet Hastanesine kaldırıldı. Yaralıların sağlık durumlarının iyi olduğu öğrenilirken, standartlarına göre 16 ile 18 kişilik minibüse en az 23 işçinin bindirilmiş olması da dikkatlerden kaçmadı.
- Ankara’da kamyon mola halindeki tarım işçilerinin minibüsüne çarptı 2 işçi öldü 14 işçi yaralandı. Ankara’nın Şereflikoçhisar İlçesi’nde, sebze yüklü kamyonun minibüse çarpması sonucu 2 işçi öldü, 14 işçi de yaralandı. Mersin’den Ankara’ya sebze taşıyan Mehmet Ali Bıyıklı(36) yönetimindeki kamyon, ihtiyaç molası için yol kenarında

duran ve mevsimlik işçi taşıyan Bekir Boy(33) yönetimindeki minibüse arkadan çarptı. Kazada, minibüsü kullanan Bekir Boy olay yerinde öldü. Kamyon sürücüsü Mehmet Ali Bıyıklı ile minibüste yolcularından Nuri İlhan, Hasan Köseoğlu, Ahmet Aslan, Osman Karakaya, Yusuf Çelik, Ahmet Gerekli, Mehmet Güneş, Mahmut Korkmaz, Ahmet Çelik, Seyit Karaca, Yaşar Solar, Ercan Solar, Yakup Kartal ve Bekir Emre yaralandı.

- Konya'nın Yunak ilçesinde tarım işçisi olarak çalışmaya gelen Urfalı işçileri taşıyan traktör kaza yaptı. 10 tarım işçisi yaralandı. Yunak ilçesi Yığar Köyü'ne Urfa'dan tarım işçisi olarak çalışmaya gelen işçiler işlerini bitirip çadırlarına dönmek üzere beklerlerken kendilerini götürecek olan aracın gelmemesi üzerine oradan geçmekte olan İsmail Mesken adlı kişinin kullandığı traktörünü durdurarak kendilerini götürmelerini istediler. Tarım işçilerini traktörünün römorkuna dolduran İsmail Mesken işçilerle birlikte Yunak ilçesine doğru hareket etti. Yunak-Yavaşlı yolunu 3. kilometresinde römork çekici piminin kopması sonucu direksiyon hakimiyetini kaybolan traktör kaza yaptı. Bu sırada traktörün römorku da devrildi. Devrilmenin etkisiyle römorkta bulunan çoğu çocuk ve kadınlardan oluşan tarım işçileri yola ve şarampole savruldu. Kazada yaralanan 10 işçi ambulanslarla Yunak Devlet Hastanesi'ne sevk edildi.
- Mersin'de mevsimlik işçileri taşıyan araç kaza yaptı 27 işçi yaralandı. Siirt'ten Atayurt'a çilek toplama işinde çalışmak üzere giden işçileri taşıyan araç kaza yaptı. Tarım işçilerini taşıyan minibüs, Arkum beldesi istikametinden Atayurt beldesi istikametine seyir halinde iken direksiyon hâkimiyetinin kaybedilmesi neticesinde yol kenarındaki kanala devrildi. Yan yatan minibüsün içinde bulunan 27 yolcu yaralandı.

Buğday Hasadı başladı, fiyatlar yok...

- Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) Adana Şubesi tarafından hazırlanan maliyet çizelgesine göre, 1 kilogram buğdayın maliyetini 56 kuruş olarak hesapladı. ZMO, hesaplanan bu rakama yüzde 20 üretici karını da ekleyerek, açıklanacak fiyatın en az 67 kuruş olmasını istedi. ZMO Adana Şube Başkanı Şahin Yeter, Adana'nın ülke buğday üretiminin yaklaşık yüzde 5-7'si gibi önemli bir miktarını tek başına karşıladığını belirtti. Yeter, "Çukurova gibi verimli ovada katma değeri daha yüksek ürünler üretilmesi gerekirken yanlış tarım politikaları nedeniyle çiftçi, finans ihtiyacı için arazisinin bir kısmına buğday ekmek zorunda kalıyor. Adana'da yılda yaklaşık 250-300 bin hektar alanda buğday ekimi yapılıyor. İlk hasadın Adana'da olması buğday piyasasına yön vermesi ve fiyat oluşturması açısından önemli" diye açıklama yaptı.
- Manisa'nın Saruhanlı İlçesi'nde 2010 yılı ürünü hububat hasadına başlanmasına rağmen, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) fiyat açıklaması yapmamasından dolayı hasat edilen ürünler satılamadı. TMO 17 Mayıs itibarıyla emanete alım yapacağını duyurdu. Emanete alım yapacak olan Ofis, fiyat belli olmadığı için çiftçiye para ödemeyecek. Çiftçi hasat ettiği ürünü ya tüccara satacak ya da ofise emanet edecek. Saruhanlı Ziraat Odası Başkanı Aydoğan Okur, İlçede 80 bin dekar alanda biçerdöverlerle arpa ve buğday hasadına başlandığını, bu yıl ürün rekoltesinin 50 bin tona yakın beklendiğini, ancak fiyatlardaki belirsizliğin üreticiyi karamsarlığa sevk ettiğini belirtti. İlçede hasat edilen ürünlerin, fiyatının belirsizliği nedeniyle satılmayıp depolandığını, tüccarın alım yaptığını ancak fiyatın düşük olması nedeniyle üreticinin ürününü satmaktan kaçındığını dile getiren Okur, üreticinin TMO'dan fiyat açıklaması beklediğini söyledi. Konuyla ilgili olarak Saruhanlı'nın Koldere Beldesi Çiftçi Malları Koruma Başkan Mehmet Alat, "TMO ürünün fiyatını açıklamadı. Üretici ürününü hasat ediyor ama fiyat belli olmadığı için satamıyor. Şu an Tüccar 30 kuruş'tan ürün

almaya başladı. Ancak bu fiyata kimse ürününü satmak istemiyor. TMO iyi bir fiyat açıklarsa tüccar da alım fiyatını biraz daha yukarıya çeker. Çifti bu yıl arpanın fiyatını 4.50 kuruş, buğdayın da 60 kuruş olmasını bekliyor” diye açıklama yaptı.

- Tekirdağ Ziraat Odası Başkanı Şerif Baykut, üretim girdilerinin son yıllarda yüzde 50 arttığını, buna karşılık ürüne uygulanan ücretlerin yerinde saydığını, hatta gerilediğini belirtti. Baykut şunları kaydetti; "TMO bu yıl alımlarda daha etkin olmalı, müdahalesi gerekli etkinliği sağlamalı. Fiyatlar açıklanırken Trakya buğdayının 65 kuruşun altına düşmemesine dikkat edilmeli. Bu fiyatın altına düşülürse ve peşin fiyat uygulaması yapılmazsa üretici yine zor durumda kalacaktır. Fiyatın peşin ödenmesi piyasada dengeyi sağlayacaktır. Bu yıl geçen yıla göre rekolte de düşme bekleniyor. Çünkü sonbahar ve kış aylarında gerçekleşen yağışlardan kaynaklanan olumsuzluklar nedeniyle üründe çeşitli hububat hastalıkları ortaya çıktı. Bu da verim düşüklüğüne yol açacağından rekoltenin düşmesine yol açacaktır."
- Mersin'in Tarsus İlçesi'nde çiftçiler buğday hasadına başlamasına rağmen, üretimin az olması ve hala taban fiyatlarının belirlenmemesinden dolayı endişeli bekleyişlerini sürdürüyor. Bu yıl fazla ve şiddetli şekilde yağın yağmurdan dolayı buğday başaklarının boş olduğunu söyleyen buğday üreticilerinden Adem Güvener, "Buğday hasadı başlamasına rağmen hala alım fiyatları belirlenmedi. Fiyatın ne kadar olacağını bilemediğimiz için endişeliyiz" diye görüşlerini belirtti. Tarsus Ziraat Odası Başkanı Ali Ergezer de, yağışlardan dolayı beklenen rekolteyi alamadıklarını bu yıl 180 ile 200 bin ton beklenen rekolteye 125-150 bin ton rekolte elde edildiğini ayrıca, buğday alımı için en az 60 kuruş fiyat beklediklerini belirtti.

Çay sezonu başladı...

- Ulusal Çay Konseyi ile Rize Ticaret Borsası (RTB) tarafından geçen yıl temmuz ayında başlatılan Çay Kanunu hazırlama çalışmalarının tamamlanarak, Haziran ayı içinde meclise gönderileceği açıklandı. Yaklaşık 800 kurum ile bir o kadar kişiye ulaştırdıkları taslak hakkında 120 civarında kişi, kurum ve kuruluşun kendilerine öneriler gönderdiğini bildiren Rize Ticaret Borsası başkanı Mehmet Erdoğan, "Bu öneriler doğrultusunda taslağı son şekline getirdik. Umuyorum ki bu taslak kısa süre içinde yasalaşacak ve bölgemizde 1 milyon insanın geçimini bağladığı çay sektörü değer kazanacaktır. Bu sayede yaş çaydan kuru çaya sektörünün bütün temsilcileri için belirsizlikler ortadan kalkacak ve çay üreticileri daha fazla gelir elde edecektir" diye açıklamada bulundu.
- Rize, Trabzon, Artvin ve Giresun'da 774 bin dekar alan üzerinde yapılan yaş çay tarımında sezon 1 Mayıs'ta açıldı. Yaş çay sezonunun başlamasıyla birlikte çay tarlalarında mevsimlik olarak çalışmaya gelen Gürcistan uyruklu işçiler de bölgeye giriş yapmaya başladı. Günde yaklaşık 4 bin kişinin giriş çıkış yaptığı Artvin'in Hopa İlçesi'ndeki Sarp Sınır Kapısı'nda son bir haftadır yaya trafiği büyük artış gösterdi. Gürcistan'ın başta Batum ve sınıra yakın diğer kentlerinden gelen işçilerin oluşturduğu yoğunluk nedeniyle giriş çıkışlarda yüzde 40 oranında artış oldu. Sabah erken saatlerde çoğunluğu yaya olarak sınırı geçen Gürcistan uyruklu işçiler, Artvin'in Hopa ve Arhavi ilçeleri ile Kemalpaşa Beldesi ve Rize'nin Fındıklı ile Ardeşen ilçelerindeki çay tarlalarında, ortalama 40 TL yevmiye ile çay topluyor. İşçilerin büyük çoğunluğu akşam yeniden sınırı geçerek ülkelerine geri dönerken, bazı işçiler ise çay sezonu boyunca Türkiye'de kalıyor. Rize Ziraat Odası Başkanı Nevzat Paliç ise kaçak işçi çalıştırmanın yasal olmadığını hatırlattı. Paliç, "Bölge insanımız kendi çayını topluyor ancak yevmiye ile bir başka yerde çalışmıyor. Çalışsa da 70 ile 80 TL istiyor. Gürcistanlı işçiler ise bunun yarı fiyatına çalıştığı için vatandaşlarımız onları tercih ediyor" dedi.

- Sezon öncesi yaş çayı, Çaykur'un alım fiyatı ile peşin alacaklarını açıklayan ancak Çaykur'un kontenjan uygulamaya başlamasıyla peşin ödemedi ve vazgeçip, üreticiye vadeli ve kuru çay olarak ödeme yapacağı öğrenilen Doğu Çay firması, ödeme planlarındaki değişikliği, üreticinin bahçeye erken girmemesine bağladı. "Müstahsil² bahçeye sokamadık" diyen Doğu Çay Muhasebe Müdürü Mustafa Çelik, "Müstahsil zamanında çayını toplamaya başlasaydı, şimdiki gibi izdiham olmayacaktı" dedi. Çaykur'un kontenjan uygulaması nedeniyle ödeme planlarını değiştirdiklerini ve müstahsile iki türlü seçenek sunduklarını kaydeden Çelik, "İsteyen müstahsilimize Çaykur'la aynı fiyattan olmak üzere Aralık-Ocak aylarında ödeme yapacağız. Müstahsillerimiz, dilerlerse alacaklarının yüzde 25'ini kuru çay olmak üzere kalan yüzde 75'ini Ağustos ayında alabilecekler" diye konuştu.
- Çaykur Genel Müdürü Ekrem Yüce, Hemşin'de başlayan organik üretimin; önce Rize genelinde, ardından da tüm çay bahçelerinde yaygınlaştırılacağını söyledi. Yüce, teşvik amacıyla organik çay üreticilerine birtakım destekler sağlanacağını da kaydederek, "Bahçelerinde organik çay üretimine geçen müstahsilimize 4 konuda destek sağladık. Organik üretim yapan üreticimiz, ürün bedelini diğer üreticilere göre daha erkenden alacak. Organik çay alımında üreticilerimize kota olmayacak. Ne kadar organik ürün getirirlerse alım yapılacaktır. Bu üreticilerin ürününün tamamını alma garantisini veriyoruz. Ayrıca yaş çay taban fiyat ve destekleme priminin dışında Çaykur olarak organik çay üreticilerimize dekar başına 375 lira ek destek vereceğiz. Böylece organik üretim yapan üreticilerimizi de desteklemiş olacağız" diye açıklama yaptı.
- Rize Ticaret Borsası üyesi çay sanayicileri, kuru çay satış fiyatının 5 TL 50 kuruş ile 6 TL 50 kuruş olarak belirledi ve bu rakamların altında çay satışı yapılmamasını kararlaştırdı. Borsa Başkanı Mehmet Erdoğan, "Kaliteyi ve fiyatları yükselteceğiz. Bundan hem müstahsil, hem sanayicimiz kazançlı çıkacak" diye konuştu.

Yaş çay taban fiyatı...

- Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker, 18 Mayıs 2010 tarihinde hükümet tarafından belirlenen 2010 yılı yaş çay alım fiyatını kilogram başına 88,5 kuruş olarak açıkladı. 11,5 kuruş destekleme primiyle beraber toplamda 1 TL fiyat belirlendi. Tarım Bakanı Mehdi Eker "Toplamda çiftçimizin cebine taban ve destekleme primi ile 1 TL girecek. Bunun dolar cent cinsinden karşılığı 65 centtir. 2002 yılında hükümeti devrildiğimizde bu 22 centti. Fiyatın üreticilerimiz adına hayırlı uğurlu olmasını diliyorum." dedi.
- 20 Mayıs'ta Hopa'nın Kemalpaşa Beldesi'nde Halkevciler kendilerini Çaykur fabrikasının girişine zincirleyerek 2010 yaş çay taban fiyatlarını protesto ettiler. 18 Mayıs'ta Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker tarafından destekleme primiyle toplam 1 TL açıklanan yaş çay alım fiyatlarının çay üreticilerinin açlığa mahkum edilmesi demek olduğunu belirten Halkevciler, "sadaka değil hakkımızı istiyoruz" dedi. Kendilerini Çaykur Fabrikası'nın girişine zincirleyen 4 Halkevci'ye etrafta bulunan üreticiler alkışlarla destekledi. Üreticiler adına bir açıklama yapan Kemalpaşa Cumhuriyet Mahallesi Muhtarı Şenol Çelik, Tarım Bakanı'nın hesap hileleri yaparak halkı kandırıldığını belirterek, yaş çay fiyatının insanca yaşam standartlarında belirlenmesini istedi. Bu esasa göre hesaplandığında yaş çay taban fiyatının 1.6 TL olması gerektiğini belirten Çelik, şu an belirlenen fiyatın üreticileri açlık sınırının altında yaşamaya mahkum ettiğini belirtti.
- Çay fiyatının açıklanmasının ardından görüşlerini açıklayan Çay Üreticileri Derneği Başkanı (ÇAYÜDAD) Mustafa Mavi, hiçbir üreticinin özel sektör fabrikalara 1

² Müstahsil üretici kelimesiyle eş anlamlı olarak kullanılmaktadır.

TL'den aşağıya çay satmamasını istedi. Daha yüksek bir fiyat beklediklerini ifade eden Mavi, “Bu fiyat üreticinin emeğini karşılamıyor. Günlük yevmiesi için bile yeterli değil. Yıllardır mağdur edilen üretici yine mağdur edilmiş oldu” diye konuştu.

- Rize Ziraat Odası Başkanı Nevzat Paliç, çay fiyatının beklentilerini karşılamadığını söyledi. Paliç, “Özellikle destekleme priminin hiç artırılmamasını yanlış buluyoruz. Beklentimiz en azından primin biraz daha yüksek tutulması yönünde idi” dedi.
- Rize Ticaret Borsası (RTB) Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Erdoğan, çay fiyatına dair beklentilerin daha yüksek olduğunu ifade ederek, “Ama ülkenin gerçeklerinin düşünülmesi lazım. Devlet bazı ürünlere destek veriyor, bazılarını vermiyor. Bazı güçlülere göğüs geriyor. Enflasyonun yüzde 10 olduğu düşünüldüğünde yüzde 12,3 artış iyi bir artış. Önemli olan bu fiyatın müstahsile zamanında ödenmesi, yaş çayı satan üreticinin en kısa sürede alın terinin karşılığını alması” diye konuştu.

Hayvancılık

- Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2009 yılı “Hayvansal Üretim İstatistiklerine” göre 2009'da, bir önceki yıla göre büyükbaş hayvan sayısı yüzde 1,2, küçükbaş hayvan sayısı yüzde 9,1 oranında azaldı. Buna göre, 2009 yılı sonu itibariyle toplam büyükbaş hayvan sayısı bir önceki yıla göre yüzde 1,2 azalarak 10 milyon 811 bin 165 baş olarak gerçekleşti. Büyükbaş hayvanlar arasında yer alan sığır sayısı yüzde 1,3 azaldı ve 10 milyon 723 bin 958 baş oldu. Koyun sayısı 2009 yılı sonu itibariyle bir önceki yıla göre yüzde 9,3 azalarak 21 milyon 749 bin 508 baş, keçi sayısı ise yüzde 8,3 azalarak 5 milyon 128 bin 285 başa geriledi. Geçen yıl kırmızı et üretimi bir önceki yıla göre azaldı, beyaz et ve süt üretimi ise arttı.
- Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehmet Mehdi Eker, kasaplık canlı hayvan ithalatı kararının açıklanmasının ardından kırmızı etin perakende fiyatlarında görülen yüzde 19'luk düşüşün tüketimi yüzde 25 artırdığını söyleyerek, insanların evlerine daha önce aldığından dörtte bir oranında daha fazla et almaya başladığını savundu. Eker, et fiyatları ve hayvancılıktaki gelişmeler hakkında şu açıklamayı yaptı: “Türkiye'de hayvancılık çok önemli gelişme gösteriyor. Türkiye'de besi ahırlarında 2 milyon 170 bin besi sığıru var. Yılda 1 milyon ton kırmızı ete tekabül eder. Bu kadar besi danası var, fiyatlar anormal yükseliyor. Üreticinin ahırından buzağı çıkarken kilosu 5, 6, 7 liradan çıkıyor ama kesime geldiğinde bir bakıyoruz 12, 13, 14, 15 lira. Biz dedik ki ‘Arkadaşlar burada durun, birileri bu işi speküle ediyor, üreticinin de aleyhine olacak bu, sonuçta sürdürülebilir bir şey değil.’ Daha önce hayvan üreticilerine 83 milyon lira destek veriliyordu. Bunu 2010 yılı itibariyle 1 milyar 250 milyon liraya çıkardık. Bu nakit destek ve yem, hayvan başı, süt primlerini kapsıyor. Toplam desteklerin yüzde 23'ünü hayvancılığa veriyoruz. 5 milyar 600 milyon liranın yüzde 22,3'ünü hayvancılık desteği oluşturuyor. Bu, 2002 yılına göre tam 15 katlık artıştır.”
- Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker, fiyatlar uygun olursa et ithalatı yapmayacaklarını söyleyerek şu açıklamada bulundu: “Türkiye'de 70 milyon tüketiciye karşılık 425 bin hayvan üreticisi bulunuyor. 70 milyon tüketici kıymayı, kuşbaşını çok yüksek bir fiyattan alıyorsa o zaman bu işte bir yanlışlık var. Bunu da bizim düzeltmemiz gerekiyor. O nedenle dedik ki, fiyatlar normal düzeye gelinceye kadar Et ve Balık Kurumu kasaplık canlı hayvan getirecek. Bunun maliyeti, istihdamı, katma değeri Türkiye'ye gelsin. Kafasından, derisinden, kemiğinden ve iç organlarından da Türkiye istifade etsin. Fiyatlar makul bir düzeye gelirse, biz o takdirde ithalata gerek görmeyeceğiz.”
- Samsun Tarım İl Müdürü Kadir İspirli, Samsun'da hayvancılığın “karlı” sektör olarak görüldüğünü ifade ederek, “İlimizde profesyonel anlamda et ve süt sektörüne yapılan yatırımlar yakın zaman içinde belirgin sayıda artmaya başladı” dedi. Samsun'da

büyükbaş hayvan varlığının 300 bin adet olduğunu belirten İspirli, son yıllarda Tarım ve Köyişleri Bakanlığı destekleriyle süt ve et hayvancılığını geliştirmek, karlı bir sektör haline getirebilmek ve üreticilere örnek olmak amacıyla Atakum ilçesinde 200, Kurupelit ve Terme ilçesinde 300 sağmal başlık süt üretim kooperatifleri kurulduğunu söyledi. AKSA Holding ve Yeşil Küre şirketleri Samsun'da bu alana yatırım yapan şirketlerden ikisi.

Kadın Çiftçiler

- İzmir'de "Çiftçi Kadınlar Güçbirliği" hareketi kurulması hedefleniyor. Bu hareketin oluşum sebebi, "tarım sektöründe büyük bir özveriyle çalışan üretici kadınlar arasında dayanışma, bilgi paylaşımı ve mesleki eğitim gibi konularda işbirliği çalışmalarını güçlendirecek; tarımsal üretim, ticaret, sanayi ve ihracatta verimliliği artıracak, kırsal kalkınmayı destekleyecek ve böylelikle çiftçi kadınların ekonomiye daha fazla katkı yapabilmeye imkanı ortaya çıkmış olacak" diye açıklandı.
- Burdur'da 2001 yılında oluşturulan kadın çiftçiler eğitim projesi 2010 yılında merkeze bağlı Günalan Köyü'nde uygulanmaya başladı. Günalan Köyü'nde tarım ve hayvancılıkla uğraşan 12 kadın çiftçi ile yürütülen projede verilecek eğitimlerin çiftçilerin talepleri doğrultusunda belirleneceği söyleniyor. Yapılan teknik ve uygulamalı eğitimler çerçevesinde çiftçiler tarafından yetiştirilmek üzere silajlık mısır ve Macar fiği tohumları dağıtıldı.

Tarımda iş kazaları

- Trabzon'un Akçabat İlçesi'nin Ağaçalı Köyü'nde Fadime Kahraman(62) ve eşi, teleferikle ot taşıırken, teleferiğin yük taşıyan kabini kontrolden çıktı. Yol kenarında ot yüklemek için bekleyen Fadime Kahraman, teleferiğin çarpması sonucu hayatını kaybetti.
- Rize'nin Ardeşen İlçesi'nde Ardeşen-Çamlıhemşin yolunun Çıracıklar köyü mevkiinde meydana gelen heyelan sonucunda, çay taşıyan kamyon çamura saplandı. Kamyonda bulunan araç şoförü Remzi Yağcı ile yolcular Selahattin Baban, Akif Baban, Müslüm Taşdemir ve Muhammet Aydemir araç içerisinde mahsur kalarak, uzun süre kurtarılmayı bekledi. Çamura saplanan araç, Karayolları ekiplerinin yardımıyla kurtarıldı.
- Muğla'nın Bayır beldesinde bir çiftçi, eşiyle Bayır beldesi Yumaklı Mahallesi'nde hayvan otlatırken yıldırım çarpması sonucu hayatını kaybetti.
- Rize'nin Çaykent Beldesi'ndeki ÇAYKUR'a ait fabrikada 15 yıldır çalışan memur Mehmet Kılınç, Kömürcüler köyündeki Geçitli alım yerini denetlemeye gittiğinde 5 metrelik yüksekten beton zemine düşerek ağır yaralandı.
- Giresun'un Güce ilçesinde Selma Yıldırım (23) isimli kadın, zirai ilaçtan zehirlenerek hayatını kaybetti. İlçenin Fındıklı köyünde, Sema Yıldırım, kendilerine ait fındık bahçesinde zirai ilaçlama yapıldığı sırada, kullanılan makineden çıkan ilaç tozunu teneffüs ederek zehirlendi. Akşam eve geldiğinde fenalaşan Yıldırım, kaldırıldığı Espiye Devlet Hastanesi'nde kurtarılamayarak hayatını kaybetti.

Eylemler

- AKP Sakarya İl Danışma Meclisi toplantısına katılan Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker, Yurtsever Cephesine üye bir grup öğrenci tarafından toplantı çıkışında protesto edildi.
- Muğla'nın Bodrum İlçesi'ne bağlı Bitez Beldesi'nde 27- 29 Mayıs tarihleri arasında düzenlenen Zeytinyağı Festivali kapsamında toplanan çevreciler, Adaboğazı'ndaki

Delice zeytin ağaçlarının yaşatılması için eylem yaptı. Bitez Belediyesi'nin düzenlediği festivalin son gününde, Bodrum ve Bitez iskelelerinden Adaboğazi'na hareket eden yaklaşık 200 eylemci, turistik tesis yapmak için zeytin ağaçlarının kesildiğini, Delice Zeytini'nin hızla yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakıldığını söyledi.

- Mersin Akkuyu'da merkeze bağlı Kazanlı, Karacailyas, Adanalıoğlu, Bahçeli ve Huzurkent beldeleri ve civar köylerde yaşayan yaş meyve ve sebze üreticileri, 14 Mayıs Cuma günü Dünya Çiftçiler Gününde eylem düzenledi. Yaklaşık 500 kişi, sebze halinde bulunan Türkiye Ziraat Odaları Birliği binasına kadar "Çitçiyiz Haklıyız Kazanacağız, Yaşasın Onurlu Mücadelemiz, Yaşasın Çiftçilerin Birliği" sloganları ile yürüdü. Tertip komitesi üyesi Hasan Biber, çiftçilerin yoksullaştırdığını savunarak "Bu darboğaz ancak çiftçinin örgütlü gücü ile aşılr" dedi. Ziraat Odası Başkanı Serdal Cengiz de ürettikleri ürünlerin hak ettiğinin altında pazarlandığını dile getirerek, üretim maliyetlerinin artmasına rağmen sebze fiyatlarının 10 yıl önceki fiyatlarda olduğunu söyledi. Biber, domates, salatalık gibi ürünleri 30-35 kuruşa sattıklarını ancak İstanbul, Ankara ve diğer illerdeki halkın pahalıya aldıklarını söyleyen Cengiz "En acil sürede Ziraat Odası'nın desteği ile çiftçi birlikleri kurmak zorundayız" dedi.

Düzenlemeler ve Olası Gelişmeler

- Tarım ve Köyişleri Mehdi Eker yaptığı açıklamada, küresel ekonomik krizde Türkiye'de genel ekonomi küçülürken tarımsal üretimin yüzde 3,6 büyüdüğünü, krizde Türkiye'nin istihdamının önemli bir kısmını Türk tarım sektörünün absorbe ettiğini söyleyerek 275 bin civarında kişinin yeniden tarım sektöründe işe başladığını belirtti. Eker Türkiye'nin tarımda ihracatın yükseldiğine de dikkat çekti. Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker, "araştırma enstitülerinden" Tarım Bakanlığı uzmanları dışında özel sektör ve üniversitelerin de yararlanabileceğini belirterek, "Kapıları açtık, altyapımızdan istifade edebilirsiniz, bütçemize para koyduk AR-GE desteği veriyoruz" diye açıklamada bulundu.
- Türkiye İşadamları ve Sanayiciler Konfederasyonu (TUSKON) ve Türkiye İhracat Meclisi (TİM) organizasyonu ile Astana'da düzenlenen Kazak-Türk İş Forumu sonucunda Türk işadamları, Kazak holdinglerle organik tarım, petrokimya, maden işleme ve sağlık sektörlerinde yatırım kararı aldı. Kayseri Şeker, Kazakistan'da -40 derecede pancar yetiştirerek büyük üretim tesisleri yapmayı planlıyor. Tiryaki Agro ise kiralayacağı arazilerde -20 derecede fasulye ve mercimek üretecek. Firma organik tarımda 1 milyar dolarlık işlem hacmine ulaşmayı planlıyor.
- İzmir Ticaret Borsası (İZTB), Türkiye'nin ilk lisanslı deposunu kuracak olan Ege Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk AŞ'ye pamuk sezonuna yetiştirmek üzere ortak olma kararı aldı. Buna göre 8 milyon lira sermayeyle kurulacak şirkette İZTB'nin yüzde 18,35 ile en büyük hisseye sahip olacağı, bu hisse karşılığı 1 milyon 468 bin lira ödeyeceği, diğer ortakların ise VOB A.Ş., Balıkesir, Şanlıurfa, Manisa, Denizli, Gaziantep, Ödemiş, Söke, Salihli, Turgutlu, Alaşehir ticaret borsaları, İzmir Ticaret Odası, İş Yatırım, Denizbank, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası, Takasbank A.Ş., Tarih Pamuk ve Yağlı Tohumlar Birliği, Tarih Üzüm Birliği, EDAKA A.Ş ve Ulusal Pamuk Konseyi olacağı belirtildi. İZTB Başkanı Işın Kestelli, ilk etapta pamukla başlayacak depoların daha sonra zeytinyağı ile devam edeceğini ifade etti.
- Sivas'ta, 8 bin hektar alanı kapsayan ve keşif bedeli 100 milyon lira olan Hafik Sulama Projesi ihalesinin bu yıl yaz mevsimi ortalarında yapılacağı açıklandı.
- Türkiye Ziraat Odaları Birliği Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, şehirdeki işsiz ve gelirsiz kalan bir kısım insanın, tarımdaki şartlar iyi olmasa bile tarım sektörünü güvenli sektör olarak görerek tarıma sığındığını bildirdi. Bayraktar, yaptığı yazılı

açıklamada, TÜİK tarafından açıklanan "Hanehalkı İşgücü Araştırması 2010 Şubat Dönemi" sonuçlarını değerlendirdi. Bayraktar, son açıklanan verilere göre 2010 Şubat döneminde tarım sektöründe çalışan sayısının 662 bin kişi arttığını vurguladı. Bayraktar, "Görüldüğü gibi sanayi istihdam edemiyor. Hizmet sektörü çözülüyor. Tüm işsizleri tarım absorbe ediyor. Bu durum, insanlarımızın tarımı daha güvenli bir sektör olarak görmelerinden kaynaklanmaktadır. Şehirlerde işsiz ve gelirsiz kalan bir kısım insanımız, tarımdaki şartlar iyi olmasa da tarıma sığınmaktadır" diyerek, tarım sektörüne yeteri kadar destek olunmadığı takdirde, tarımın bu yükü taşıyamayacağına işaret etti.

- Başbakan Erdoğan, "Dünya Çiftçiler Günü" dolayısıyla bir mesaj yayımladı. Erdoğan açıklamasında, "İç tüketimin karşılanmasının yanında uluslararası pazarları da hedefleyen bir tarımsal üretimin sağlanması, gerçekçi ve sürdürülebilir tarım politikalarıyla mümkündür. Tarım sektöründe üretim ve verimliliğin artırılması, üretici gelirlerinin istikrara kavuşturulması, *bu kesime yönelik teşviklerin rasyonel kullanılması* şarttır. Ayrıca, tarım ürünlerinin dünya pazarlarına arzının teşvik edilmesi ve tarım sektörü politikalarının istihdam ve sosyal politikalar içinde ele alınması, tarımsal kalkınmada büyük yol almamızı sağlayacaktır. Bu tarımsal kalkınma hedefleri çerçevesinde önemli adımlar attık" dedi.
- Türkiye ve İran arasında tarım alanında işbirliği sağlandığı açıklandı. Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker, "Tarımsal üretim ve tarımla ilgili ilişkiler tabiatı gereği sınır tanımayan ilişkililerdir" dedi. Tarım sektöründe ortak yatırımların teşvik edilmesi gerektiğini belirten Eker, üretimin yanında işleme, paketlenme, ambalajlama tesisleri ve soğuk taşımacılık sistemleri alanlarında da ortak yatırımların önemli olduğunu söyledi. Eker "tarımsal ticaretin geliştirilmesi ve önündeki engellerin kaldırılması"nın da önemli olduğunu savundu.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 'Organik Tarım Projesi'nin hedefleri arasında yer alan "İstanbul'a göçün önlenmesi" kapsamında memleketine geri dönerek organik tarıma başlayan her aileye 1.5 milyar lira prim desteği vereceğini açıkladı. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin şirketlerinden İstanbul Halk Ekmek'in uyguladığı 'Organik Tarım Projesi'nin hedefleri arasında İstanbul'a göçün önlenmesi ve geriye göçün sağlanması yer alıyor. Proje çerçevesinde ilk etapta 400 ailenin köyüne yeniden dönmek istediğini, ancak bu sayının ilerde çok daha fazla artacağını dile getiren Kadir Topbaş, organik tarım yapan üreticilerle 5 yıl alım garantili sözleşme yaptıklarını ve yüzde 15 de avans verdiklerini hatırlatarak, sözlerini şöyle sürdürdü: "Dünyadaki organik tarımdan biz de ciddi bir pay almayı hedefliyoruz. Tersine göçü sağlayacak yeni bir anlayışı ortaya koyuyoruz. İnsanlarımız İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak organik ürünlerin satılacağı 'Organik Noktalar' oluşturacağız. Bu noktalarda bakliyattan diğer bütün organik ürünlere kadar geniş bir ürün yelpazesini uygun fiyatla satışa sunacağız. Genel dağıtım merkezlerinden ihracata kadar büyük hedeflerimiz var. Dünyadaki organik tarımdan biz de ciddi bir pay almayı düşünüyoruz" dedi.
- Fransa'da tarım sektöründe faaliyet gösteren çeşitli kurum ve kuruluş temsilcisi Fransız Club Demeter üyesi 15 kişilik grup Türkiye'de tarım sektörünün durumunu incelemek üzere Ankara'nın Polatlı İlçesine geldi. Club Demeter üyeleri Fransız Heyet Polatlı'dan sonra Urfa ve Adana'da incelemelerde bulunacak.
- Konya'da, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın, Kırsal Kalkınma Altyapılarına Destek Projesi çerçevesinde verdiği 500 bin liralık mali desteğiyle, kent merkezinin güneyindeki dağ eteklerinde yer alan köylerde organik tarım üretimi denemeleri yaptıklarını, Son 2 yıldır da organik çilek üretimi yanında 4 dağ köyündeki çiftçilere organik patates ürettirmeye başladıklarını anlatan Meram Ziraat Odası Başkanı Ali Ataiyibiner, "Bu bölgeler tam bir organik üretim havzası özelliği taşıyor. Fenni gübre

ya da ilaç kullanılmadığı için toprak hiç bozulmamış. Burada ürettiğimiz organik çilekler, ihracata ve iç piyasaya gidiyor. Ürünlerimize o kadar yoğun talep oldu ki, geçen yıl ürettiğimiz 400 ton organik patates, kısa süre içinde tükendi. Bunu profesyonel tarım firmalarıyla olan ilişkilerimize borçluyuz” diye açıklamada bulundu. Atayibiner temel amaçlarını, bölgedeki “organik tarım potansiyelini” harekete geçirmek, Konya'nın dağlık kesimlerini Avrupa'nın üretim üssü haline getirmek ve organik ürün işleyecek fabrikaları kurmak olduğunu belirtiyor.

- Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehmet Mehdi Eker, tarım sektörüyle ilgili 2010-2014 Stratejik Planını açıkladı. Eker, üretilen, geliştirilen bitkisel ve hayvansal ürünlerin “ekonomi bilimine uygun olarak” *bir mala, hizmete dönüşmesi* ve bunların da sürdürülebilir olması gerektiğini söyledi. Eker, Türkiye'de temel sorunun pahalı üretim olduğunu ifade etti. Pahalı üretim nedeniyle dünya pazarları ile rekabet edilemediğini savunan Eker, "Neden bazı tarımsal ürünler bakımından rekabetçi değiliz, İşte biz bu soruların cevaplarını aradık, bulduk ve bunları hayata geçiriyoruz. İşte stratejik plan bu" dedi. İthalatla ilgili olarak "Türkiye'nin dünyada kendi kendine yeten 7 ülkeden birisidir" sözünün doğru olmadığını, hiçbir zaman da böyle olmadığını, çünkü Türkiye coğrafyasının buna müsait olmadığını ifade eden Eker, fakat her ithalatın da bağımlılık anlamına gelmediğini söyledi. Eker ithalatı şu sözlerle savundu: *"Türkiye ihtiyaçtan dolayı ithal etmiyor, ticaret için yapıyor. Birincisi Türkiye'nin tekstil sanayi gelişiyor, dolayısıyla pamuk ihtiyacı artıyor. İkincisi benim ülkemde hayat standardı yükseliyor, fakat makineleşme yeterli düzeyde değil. Dolayısıyla çiftçi pamuk ektiği zaman mısıra göre daha maliyetli oluyor, bu nedenle başka ürüne yöneliyor. Pamuktaki açığı da ticaretle kapatıyoruz."*
- Başbakan Erdoğan, Ulusa Sesleniş konuşmasında, tarım ve hayvancılık alanıyla ilgili açıklamalarda bulundu. Tarım ürünleri ihracatının 4 milyar dolardan 11.2 milyar dolara ulaştığını, çiftçi kredileri üzerindeki faiz yükünün yüzde 59'dan yüzde 13'lere kadar düşürüldüğünü savunan Erdoğan, hayvancılığa desteğin de arttığını iddia etti. Küresel kriz şartlarına rağmen çiftçiyi, üreticiyi korumak için her türlü imkanı seferber ettiklerini iddia eden Erdoğan, "Ne çiftçinin ne üreticinin ne de halkın spekülasyon hareketleri nedeniyle mağdur olmasına izin vermez. Gerektiği yerde, gerektiği zamanda önlemlerimizi alır, serbest piyasa koşullarında pazarın dengelenmesi için üzerimize düşeni yaparız" diye konuştu.

DEĞERLENDİRME

Mayıs ayında tarımsal girdilerin fiyatlarının artmasıyla birlikte ürünlerin fiyatlarının düşük olması ve çiftçilerin destekleme primlerinin geç ödenmesi sebebiyle çiftçilerin borçları giderek artmıştır. Birçok ilde ziraat odaları tarafından yapılan açıklamalarla çiftçilerin sorunlarına acil olarak el atılması talebinde bulunulmuştur.

Manisa, Adana, Tekirdağ ve Mersin'de buğday hasadına başlanmasına rağmen Toprak Mahsulleri Ofisi taban fiyatını açıklamadı. Fiyatın geç açıklanması ise piyasadan buğday alacak olanlara yarıyor. Fiyatın açıklanmaması üreticiyle alıcıyı baş başa bıraktığı için üretici düşük fiyatlara buğdayını satmak zorunda kalıyor. Fiyatın geç açıklanması TMO'nun müdahale gücünü de zayıflatıyor. En çok küçük çiftçi zor durumda kalıyor. Üretici, TMO'nun taban fiyatı açıklaması yapmamasından dolayı ürünlerini ya TMO'nun depolarında süresiz olarak bekletmekte ya da özel sektöre düşük fiyata satmak zorunda kalmıştır. Fiyatın açıklanmaması artan mahsulün gideceği yerin sanayici ve tüccar olacağını gösteriyor. Bu işten en çok onlar karlı çıkacak, kaybeden yine üretici olacak.

Yaş çay sezonunun açılmasıyla birlikte taban fiyatının destekleme primiyle birlikte 1 TL olarak açıklanması üreticilerin tepkilerine neden oldu. Fiyat daha açıklanmadan açıklama yapan Rize Ticaret Borsası Başkanı Mehmet Erdoğan, yaş çay taban fiyatının maliyet esasına

göre belirlenmesi gerekliliğine vurgu yaparak destekleme priminin yüksek tutulması, yaş çay fiyatının düşük tutulması talebinde bulundu. Yaş çay fiyatının düşük tutulması özel sektör açısından maliyetlerin düşük tutularak, üreticinin desteklenmesini devlete bırakmaktadır. Bunun üzerine açıklanan fiyat Borsanın rakamlarıyla aynıdır. Bu da yaş çay taban fiyatının özel sektör lehine belirlendiğini göstermektedir. Yaş çay taban fiyatının açıklanmasıyla birlikte özel sektör devletin verdiği fiyat olan 88.5 kuruştan 65 kuruşa kadar fiyatı indirerek çay alımları yapmıştır. Devletin uyguladığı kota ve kontenjan uygulamaları da üreticileri özel sektöre mecbur bırakmıştır. Bunun yanında Ulusal Çay Konseyi ve Rize Ticaret Borsası çay sektörünün yeniden düzenlenmesi adına hazırladığı Çay kanun tasarısıyla ilgili çalışmalarını tamamlamış ve Haziran ayı içerisinde tasarımı meclise göndereceğini açıklamıştır.

Bu ay birçok üründe hasat zamanının başlamasıyla birlikte yollara düşen mevsimlik işçilerin hakkında yeni bir düzenleme olmasına rağmen birçok yerde düşük ücretlere çalışmaya ve kötü koşullarda yaşamaya devam etmektedirler. Kamyon kasalarında çalışmak için gelen mevsimlik tarım işçileri çalışmaya bile gelemeden yollarda hayatlarını kaybetmektedir. Bu da mevsimlik tarım işçileriyle ilgili yapılan düzenlemelerin söylemde kaldığını, somut adımlarının atılmadığını göstermektedir.

Mayıs ayında tarımda ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadın çiftçilere yönelik düzenlemeler de olmuş ve kadınlara tarımsal alanda meslek edindirme kursları açılmıştır. Bu da kadınların ucuz hatta ücretsiz emeğinin kullanılmak istendiğini göstermektedir.

Tarımda yaşanan gelişmelere rağmen AKP hükümetinin hayvancılığa verdiği desteklerin arttığını söylemesi TÜİK'in rakamları dahi yalanlanmaktadır. TÜİK'in rakamlarına göre bir önceki yıla göre büyükbaş hayvan sayısı yüzde 1,2, küçükbaş hayvan sayısı yüzde 9,1 oranında azalmıştır. Hayvancılıkla ilgili alınan kararların üreticiyi bitirmek adına alınmış kararlar olduğu açıkça görülmektedir.

Tarım ve hayvancılıkla ilgili atılan somut adımlar açıkça göstermektedir ki; amaç, çiftçiyi desteklemek değil, tarıma dayalı sanayiye geliştirmektir. Süleyman Yaşar³'in işaret ettiği gibi artan gıda ihtiyacıyla birlikte Türkiye'de tarımsal üretimin değeri 50 milyar doları aşmıştır. Bu da Türkiye tarımının ciddi bir pazar olduğunu göstermektedir. Yaşar'ın örnek verdiği Brezilya tarımı endüstriyel tarıma geçmiş ve tarımsal üretimini tarımsal makineler ve genetik değişikliklerin kullanılmasıyla birlikte tarımsal üretimini yüzde dört yüz oranında arttırmıştır. Tarımsal üretimin değerinin artmasıyla birlikte, pek çok sermaye grubu tarım yatırımlarıyla ilgilenmektedir. Bu da pastanın ne kadar büyük olduğunu göstermektedir. Son dönemde tarımla ilgili yapılan düzenlemeler Huricihan İslamoğlu'nun belirttiği gibi⁴ tarımın yatırım alanı haline getirildiğini göstermektedir. Sadece piyasaya yönelik üretim yapan çiftçilerin desteklenmesi sektörün sermayenin taleplerine göre düzenlendiğinin bir işaretidir. Bir sonraki aylarda yaşanacak gelişmeler tarımsal alanda yaşanan değişimi daha görünür kılacaktır. Üzüm-Sen Başkanı Adnan Çobanoğlu'nun işaret ettiği gibi hükümetin küçük üreticiliği tasfiye etmeye yönelik adımları devam edecek ve süren uluslararası tekellerin gıda egemenliği çabalarına sahne olan bu süreç üretici mücadelelerini yükseltecek ve "21. yy. dünyada çiftçi mücadelelerinin tarihi olacak"tır...

EKOLOJİ

- Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, İstanbul'da yapılacak üçüncü köprü için 573 bin ağacın kesileceğini açıkladı.
- Zeytin alanlarını madencilerin kullanımına açan tasarı TBMM komisyonunda kabul edildi. Madencilik komisyonunda kabul edilen tasarı, TBMM Genel Kurulu'nda da onaylanması durumunda yasalaşacak. Tasarıya göre, zeytinlik alanlardaki maden faaliyetlerini düzenlemesi için "Zeytincilik Sahaları Koruma Kurulu" oluşturulacak. Zeytin sahalarında, alternatif alan bulunamaması ve kurulun uygun görmesi durumunda Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca madencilik yapılmasına izin verilebilecek. Bakanlık, bu yetkiyi gerektiğinde valiliklere devredebilecek. Zeytincilik Sahaları Koruma Kurulu, ilgili bakanlıklar ve sektör temsilcilerinden oluşacak.
- İstanbul'un en önemli su kaynaklarından biri olan Küçükçekmece Gölü'nde çevre felaketi kapıda. İstanbul'da şimdiye kadar en fazla kirletilen alan olan göl, dördüncü sınıf kalitesiyle İstanbul'un en kalitesiz suyu olma özelliğini taşıyor. Konuyla ilgili konuşan İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi'nden öğretim üyesi Prof. Dr. Meriç Albay, "Çevresindeki yanlış yapılanma ve sanayi tesislerinden kaynaklanan kirleticiler nedeniyle göl suyu şu anda hiç bir amaç için kullanılmayacak seviyeye geldi" dedi.
- Enerji Bakanı Taner Yıldız, Karadeniz'de Brezilyalı şirket Petrobras'la aranan petrolle ilgili bilgi vererek aramaların Doğu Karadeniz'de de yapılacağını söyledi. Yıldız "Ağustos ayının sonunda şu anda çalışılan kuyudan petrol çıkıp çıkmadığı belli olacak. Ümitlerle oynamak istemiyorum, ama petrol buradan çıkmayabilir. Çıkmazsa aramaya başka kuyularda devam edeceğiz. Şu anda Orta ve Batı Karadeniz'de arama yapıyoruz. Önümüzdeki dönemde Doğu Karadeniz'de de petrol arama çalışmaları yapılacak" dedi. Yıldız her bir kuyu çalışmasının da 200 milyon dolara mal olduğu bilgisini de verdi.

HES'ler

- Trabzon'da, Araklı-Karadere havzasında inşa edilen Erikli-Akocak regülatörleri ile 81 MW kurulu güce sahip Akocak Hidroelektrik Santrali'nin Ağustos'da devreye alınmasının planladığını açıkladı.
- Adana'nın Seyhan Nehri havzası üzerinde EnerjiSA⁵ tarafından inşaatı süren Menge Barajı ve Hidro Elektrik Santrali'nin gövde inşaatına başlandığı bildirildi. Kozan ilçesinde yapımına devam edilen Menge Barajı ve Hidro Elektrik Santrali'nin (HES) derivasyon tüneli inşaatı tamamlandı. 68 metre yüksekliğindeki baraj gövde inşaatına başlanmasına olanak sağlayan 400 metre uzunluğunda ve 8 metre genişliğindeki derivasyon tünelinin tamamlanmasıyla Göksu Nehri'nin sularının tünelden akışı sağlandı. Sıkıştırma beton sistemi ile yapımına başlanan gövde inşaatının gelecek yıl tamamlanarak mart-nisan ayında su tutulmasına başlanması hedefleniyor.
- Mimar Mühendisler Grubu Yerbilimleri Komisyon Başkanı Kadem Ekşi, "EPDK'dan lisans alınan bin 700 dolayında küçüklü büyüklü hidroelektrik santral (HES) projesinin neredeyse tümüne dava açıldı ve tümüne yakını için yürütmeyi durdurma ya da iptal kararı çıktı" diye açıklama yaptı.

⁵ EnerjiSA : Enerji sektörüne yaptığı yatırımlarla 2015 yılında minimum yüzde 10 pazar payı ile yaklaşık 5000 megavatlık (MW) kurulu güce ulaşmayı hedefleyen Sabancı ve Verbund ortaklığındaki bir şirket. **EnerjiSA'nın Seyhan Nehri ve kolu Göksu üzerinde toplam 4 hidroelektrik santrali projesi bulunuyor.**

- Gümüşhane, mevcut su kaynakları bakımından Türkiye'nin önde gelen bölgelerinden birisi olarak, son yıllarda birbiri ardına yapılmaya başlanan HES'lerle önemi giderek artmakta. Gümüşhane bölgesinde yaklaşık 40 tane HES projesi için izin alındı ve bunlardan 3 tanesinin inşaat çalışmaları başladı.
- Giresun Çanakçı'da Düzköy ve Deregözü köylülükleri, köylerinde HES projesi istemedikleri için HES şirketinin çalışanları tarafından saldırıya uğradı ve kaymakam tarafından tehdit edildiler. HES şantiyesinde çalışan işçiler ile köylüler arasında çıkan olay sonucunda 3 köylü yaralandı. Köylülerin dava açmasından sonra bölgedeki inşaat çalışmalarına başlayarak, çalışmalarına hız veren firma yetkilileri yine köylülerin engellemesi ve tepkileriyle karşılaştı. Köylüler son olarak 9 Mayıs Pazar günü Düzköy köyünde şantiye çalışması yapan firma çalışanları ile iş makinelerinin önünü keserek, çalışma yapılmasını engelledi. Şantiye çalışanları ile köylüler arasında kısa süreli tartışmalar yaşanırken, firma çalışanları daha sonra bölgeden ayrıldı. Köylülerin tepkilerine karşın 11 Mayıs Salı günü sabah saatlerinde yine bölgeye gelen HES çalışanları bu kez yine kadınlı çocuklu Düzköy köylülerinin tepkisi ile karşılaştı. Köylülerin, 'Derelerimizi yok etmenize izin vermeyeceğiz', 'Sularımızı kurutamazsınız' şeklindeki tepkilerine karşı taşlı sopalı saldırıda buldukları ileri sürülen HES çalışanları, köylülerden, biri ağır 3 kişinin yaralanmasına neden oldu.
- Giresun'un Çanakçı İlçesi'nde köylüler vadilerinde yapılmak istenen HES'leri protesto etti. Derelerin Kardeşliği Platformu, Halkevleri, Ziraatçılar Derneği ve Tüm Köy-Sen adına birer temsilcinin katıldığı yürüyüşte HES çalışmalarının durdurulması istendi. Köy içerisinden HES şantiyesine kadar yürüyüş düzenleyerek şantiyenin bir an önce kaldırılmasını istediler. Yürüyüş boyunca sık sık "HES'çi şirket köyümüzü terk et", "Dereler özgür olacak" gibi sloganları atıldı. Halkevleri ve Derelerin Kardeşliği Platformu temsilcileri HES'lere karşı direnen köylülere desteklerini sundular. Köylü kadınlar ve yaşlılar da satılık dereleri olmadığını dile getirdiler.
- Giresun'un Çanakçı ilçesinde 11 Mayıs'ta HES şirketi çalışanları tarafından saldırıya uğrayan köylüler, Giresun ve Trabzon Halkevleri üyelerinin oluşturduğu heyet tarafından ziyaret edildi. Heyetin köylüleri ziyareti, kaymakamın düzenlediği köy muhtarlarını ikna toplantısına denk geldi. Köylülerine HES yaptırmamak için direnen Deregözü ve Düzköy köylülerinin muhtarları ve ileri gelenleri kaymakam tarafından ikna için makamına çağrıldı. İkna toplantısında, kaymakamla birlikte, Görele emniyet müdürü ve jandarma komutanı da hazır bulundu. Muhtarların kararlı duruşlarını bozmamaları üzerine, ikna çabalarının yerini baskı ve tehditler almaya başladı. Kaymakam önce Düzköy muhtarına istifa etmesini önerdi. Bununla da yetinmeyen kaymakam, köylüleri yeşil kartlarını iptal etmekle tehdit etti. Gerekirse köy yolunun belirli bir süreliğine kesilerek inşaatın sürdürüleceğini söyleyen kaymakam köylülerden "sorun çıkarmamalarını" istedi. Köylüler bütün baskılar karşısında satılık derelerinin olmadığını söyleyerek toplantıyı terk ettiler. Düzköy ve Deregözü halkı şimdi, HES şirketinin tekrar köye gelme ihtimaline karşı bekleyişini sürdürüyor.
- Rize Güneysu'daki Adacami Köyü'nde yaklaşık 2 aydır inşaatı süren 32 megavatlık Adacami Santrali'nin, 70 haneli ve 250 nüfuslu Zincirliköprü Köyü Güneli Mahallesi'nde açılan su iletim tünellerinde dinamitle yapılan patlatmalar yakındaki evlere zarar verdi, mezarları yıktı. HES tünelinin yakınında şirket tarafından satın alınıp boşaltılan evlerin yanı sıra Adem Çolak'ın evindeki kolonlar da hasar gördü. Çolak'ın baba ve ağabeyinin mezarlarının taşları kırıldı, mezarlarda çökmeler oldu. Mahalle sakinleri şirket aleyhine Rize Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Şirket ise tünel inşaatı girişine 'Çevreye verdiğimiz rahatsızlıktan dolayı özür dileriz' tabelasını astı.

- Rize’de Senoz Vadisi’ndeki Çataldere Köyü’nde 2006 yılında Karadeniz Elektrik Üretim A.Ş. tarafından yapımına başlanan Uzundere-1 Hidroelektrik Santrali’ne karşı çıkan yöre halkı, Rize İdare Mahkemesi’ne dava açmıştı. Mahkeme, 2008 yılını Aralık ayında santral inşaatının yürütmesini durdurdu, 2009 yılının Mart ayında ise Çevre ve Orman Bakanlığı’nın verdiği ‘ÇED gerekli değildir’ kararını iptal etti ve santral inşaatı durdu. Jandarma, enerji şirketi hakkında, ‘durdurulan santral inşaatında gizlice çalışma yürüttüğü’ gerekçesiyle iki kez tutanak tuttu. Projede değişiklik yaparak yeniden Bakanlığa başvuran enerji şirketi, geçen ay ‘ÇED olumlu’ kararı alıp çalışmalara yeniden başladı. Yöre halkı da bunun üzerine, bakanlığın verdiği ‘ÇED olumlu’ raporunun yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle yeniden dava açtı. Ancak bu sürede inşaat tamamlanarak santral enerji üretimine hazır hale getirildi. Konuyla ilgili uyarıda bulunan Rize Valiliği, 24 Mayıs’tan itibaren 154 bin voltluk elektrik enerjisinin iletim hattına verileceği gerekçesiyle, santralin Çataldere Köyü’ndeki trafo merkezi ile yüksek gerilim şalt sahasına can güvenliği açısından yaklaşılmamasını istedi. Halk ise gelişmeye tepki gösterdi.
- Düzce sınırlarındaki Sağlamsu ve Emeksiz mevkisinden başlayıp, Sakarya’nın Hendek ilçesine bağlı köyleri dolaşan ve yine Düzce’nin Gölyaka ilçesindeki Efteni Gölü’ne dökülen Aksu Deresi’nin üzerine yapılması düşünülen HES’e karşı çıkan 28 köy halkını temsilen yaklaşık 200 kişilik grup, Valilik binası önünde açıklama yaptı. Grup adına konuşan elektrik mühendisi Ali Aşbay şunları söyledi: *"Bugün Çevre ve Orman Bakanlığına Bilgi Edinme Kanunu çerçevesinde 28 köy olarak başvurumuzu yapıyoruz. Aksu Deresi üzerinde yürütülen ve düşünülen herhangi bir proje varsa, hayat bütünlüğümüzün dikkate alıp alınmadığını, hangi aşamada olduğunu, hangi bilimsel ölçüm ve deneylere dayandığını bilmek istiyoruz. Onlarca yıldır hayatımızı sürdürdüğümüz bu kıymetli coğrafyanın korunmasını sadece biz yaşayanlar değil, tüm ülkenin sahip olduğu bir değer olduğunu düşünüyoruz. Aksu’dan vazgeçmeyeceğiz. Toprağımızdan ve hayatımızdan vazgeçmeyeceğiz."*
- Fethiye’nin Karacaören köyündeki Kızıldere kanyonunda projelendirilen iki adet hidroelektrik santrali (HES) yöre halkının tepkisine neden oldu. Kızıldere Vadisi dünyada doğal olarak yalnızca bu bölgede yetişen sığla ağaçlarıyla kaplı. Kızıldere’deki HES projesine karşı çıkan köylüler, Fethiye’deki demokratik kitle örgütleriyle birlikte hukuki mücadele başlatma kararı aldılar. Erikoğlu Holding tarafından hazırlandığı öğrenilen HES projesinin uygulanacağı alanın, 1999 yılında Karacaören Köyü tüzel kişiliği adına Fethiye Orman İşletme Müdürlüğü’nden 5 yıllığına kiralandığını anlatan köylüler, ‘ormanın zarar görmesini önlemek’ amacıyla kiralama süresi uzatılmayan mesire alanının, ormana zarar vermeği kaçınılmaz olan HES için tahsis edildiğini belirterek duruma tepki gösterdiler.
- Artvin’in Erenler Köyünde, Röper Yapı Endüstri Ltd. Şti. taşeronluğunda inşası tamamlanarak deneme üretimine geçen 45 megavat kurulu gücündeki Erenler HES’inin su iletim kanallarında çökme meydana geldi. Erenler Vadisi’ndeki ormanlık alanlar ve tarım arazileri zarar görürken, kısmen de heyelanlar meydana geldi. Mayıs 2008’de başlayan söz konusu HES inşaatının ‘ruhsatsız’ olarak başlatıldığı ve köylülerin, HES çalışmalarının bölgeye verdiği zararlar nedeniyle defalarca suç duyurusunda bulunduğu ortaya çıktı. Söz konusu HES inşaatı sırasında Çevre ve Orman Müdürlüğü tarafından, ilgili yönetmeliklere uymadığı gerekçesi ile HES yapımçı firmaya 2 kez ceza kesildiği, Artvin İl Özel İdaresi tarafından da bir kez çalışmaların durdurularak inşaat mühürlendiği öğrenildi.
- Ordu Temiz Enerji Platformu üyeleri Ordu’nun Kardeşler Köyünde yaptıkları toplantıda HES’lerle ilgili bilgi verdi. Elektrik Mühendisi Coşkun Türkeli, “Santral yapılırsa deremiz yine böyle olacak mı?” sorusuna karşılık olarak "Hayır, ne yazık ki

akmayacak. Balık tuttuğunuz, çocukken yüzdüğünüz, kıyılarında piknik yaptığınız bu dere artık su olmayacak. Çünkü santral için buraların suları, tünellerle borularla bir araya toplanacak. Burada su olmayınca yeşillik de olmayacak, yeşillik ve su olmayınca buharlaşma da olmayacağı için yöremize daha az yağış düşecek. Bu durum başta tarım olmak üzere her şeyimizi etkileyecek. Söylenenin aksine buradan göç daha da artacak" sözleriyle yanıt verdi. Platform üyeleri HES'lerle ilgili bilgilendirme toplantılarına devam edeceklerini söylediler.

- Antalya-Manavgat'taki Köprülü Kanyon, HES projeleriyle gündemde. Dünyaca ünlü kanyonu da bünyesinde barındıran Köprüçay'da yapımı planlanan hidroelektrik santrallerin, büyük bölümü milli park olan bölgenin biyolojik zenginliğini ve turizmi olumsuz etkileyeceği belirtildi. Köprüçay'ın çıkış kaynağı olan Isparta- Aksu bölgesinde de, Kartoz I. ve Kartoz II. olmak üzere iki ayrı HES yapılmakta ve bu projelerden birinin tamamlandığı, diğerinin de tamamlanmak üzere olduğu biliniyor. Köprüçay'da yapılacak HES'lerden etkilenecek olan Çataltepe köyünün yüzde 98'i, Değirmenözü'nün ise üçte biri milli park sınırları içinde yer almakta.
- Derelerin Kardeşliği Platformu'nun Trabzon, Giresun, Rize ve Artvin temsilcileri, Trabzon Gazeteciler Cemiyeti'nde bir basın toplantısı düzenledi. Derelerin Kardeşliği Platformu Derneği Başkanı Remzi Kazmaz, HES Projesi yapma lisansı verilen şirketlerin arkasındaki kişilerin araştırılması gerektiğini belirtti. Bugüne kadar bir çok HES Projesi'nin iptali için dava açtıklarını da söyleyen Kazmaz, "Bunların önemli bir çoğunluğunu da kazandık. Bizim satılık derelerimiz yok. Derelerimizin özgür akması için hukuk mücadelemizi vereceğiz. Yetkililere son bir söz, 'Ayağını denk alın.' Hukuk tanımaz şirketlerinizi ve can suyunu denetleyin. Bir vadi üzerine 17 tane HES kurulmaz" dedi. Toplantıda konuşan Ömer Şan, ellerindeki verilere göre, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde, işletmede bulunan, inşa ve proje aşamasında olan ve de yapılması planlanan HES sayısının 700'ü bulunduğunu belirtti. Bunlardan 169'u Trabzon'da, 90'ı Rize'de, 138'i Artvin'de, 82'si Giresun'da. Diğer HES projeleri ise Erzurum'un Doğu Karadeniz'e yakın İspir ve Tortum gibi ilçeleri ile Gümüşhane, Bayburt, Ordu, Samsun, Amasya, Tokat, Sinop ve Çorum'da bulunmakta. DSİ verilerine göre, inşa halindeki 138 HES'ten 41'i Trabzon'da, 25'i Artvin'de 23'ü Rize'de, 12'si ise Giresun'da bulunuyor.
- Malatya'nın Darende ilçesinde, Tohma Çayı üzerine kurulan Güdül 1 Hidro Elektrik Santrali (HES), 15 Mayıs 2010 günü test üretimine geçti. 2 tribünü bulunan 2.8 megawatt'lık Güdül 1 HES'inin yılda 13 milyon kilowatt saat enerji üretmesi planlanıyor.

Termik Santraller

- Kastamonu'nun Taşköprü Beldesinde 27.05.2010 günü saat: 22.00 sıralarında Aksa Akriklik Fabrikası içerisinde inşaatı devam eden termik santral inşaatında işçi olarak çalışan H.K., 1,5 metre yükseklikten aşağı düşmesi sonucu yaralandı.
- Bolu'nun Seben İlçesinde yapılması düşünülen termik santral için çalışmalara hız verildi. Sıcak su aramaları için bölgeye Avrupa'da üretilen yeni sondaj makinelerinin getirileceği ve sondaj makinelerinin kurulması için gerekli altyapının tamamlanarak, ardından makinelerin yerleştirileceği belirtildi.
- Maraş'ın Afşin Elbistan A Termik Santrali yakınında bulunan Çoğulhan beldesi, 1983 yılından beri santralin bacasından çıkan külle mücadele ediyor. 1983 yılında hizmete açılan A termik santrali ve o tarihte yapılan ÇED raporunda baca filtresi yapılması gerekli ibaresinin bulunduğu halde 27 yıldır bölge halkı külle mücadele ediyor. Termik santral yapılmadan önce belde nüfusunun 12 bin civarında iken gerek çevre sorunları, gerekse diğer sorunlar nedeniyle 5 bin kişi bölgeden göç etmek zorunda

kalmış. Adem Yıldız, beldede yaşayan insanların mecburiyetten kaldığını belirterek, şunları kaydetti: "Külle yaşamaya alıştık artık, ama hem sosyal, hem de sağlık açısından kendimizi feda etmek zorunda kaldık. İstedığımız çok şey değil aslında. Sadece baca filtresi istiyoruz, ama sesimizi bir türlü duyuramıyoruz. Bakınız burası çok verimli bir ova. Üzülerek ifade etmem gerekir ki bu küller nedeniyle çiçekli ürünlerin hiçbirinin üretimi yapılamıyor. Nohudumuz vardı gitti, fasulyemiz vardı gitti, ayçiçeğimiz vardı, şimdi o da yok. Peki, bu insanlar nasıl geçinecek? Bunu düşünen yok mu?"

- Enerji Bakanı Taner Yıldız, Türkiye ile Rusya arasında Mersin Akkuyu'da inşa edilecek nükleer santral anlaşmasının imzalanmasının ardından Sinop'ta nükleer santral yapılması konusunda çalıştıklarını söyledi. Sinop ile ilgili çalışma gruplarının, kısa bir sürede bu anlaşmayı belli bir olgunluk seviyesine getirmeye çalışacaklarını anlatan Bakan Yıldız, mutabık kalınması, ortak bir nokta bulunması, bir hedef fiyat uygulamasına ulaşılması halinde Güney Kore ile anlaşma yapacaklarını kaydetti.
- Kıyı Ege Belediyeler Birliği'nin Narlıdere Belediyesi'nde yapılan meclis toplantısında termik santral sorunu tartışıldı. Toplantıda Aliağa'da yapılması planlanan termik santralin çevre felaketine neden olacağı belirtilerek, "Termik santrali istemiyoruz" kararı alındı.
- Yalova'da AKSA fabrikasının kurmak istediği termik santral konusunda gelinen son aşama hakkında Taşköprü Belediye Başkanı Şaban Ertan bir açıklama yaptı. Kazan inşaatının mühürlendiği 03.12.2009 tarihinden bu güne kadar AKSA fabrikasının gerekli evrakları tamamlamasının beklendiğini söyleyen Ertan, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'ndan istenen görüşün 14.04.2010 tarihinde olumlu olarak çıktığını, daha önce mühürlenmiş kazan inşaatının eksik evraklarının tamamlandığını açıkladı. Ertan, bu gelişmelerin neticesinde söz konusu kazan inşaatına Taşköprü Belediyesi tarafından 11.05.2010 Salı günü inşaat ruhsatı verildiğini duyurdu.
- Zonguldak Çatalağzı Termik Santrali'nden denize boşaltılan küller Amasra açıklarına kadar ulaştı. Denizin üzerini kaplayan küller poyrazın etkisi ile kıyıya vurdu. Denizde yaşanan kirliliğe tepki gösteren çevre halkı, "Çatalağzı Termik Santrali'nin külleri Amasra'ya kadar geliyor. Bu santralden daha büyüğünün Amasra'ya kurulacağı söyleniyor. Kilometrelerce uzaktan termik santral küllerin Amasra'ya kadar geldiğini gördük. Buraya santral kurulursa olacakları düşünmek dahi ürkütücü. Yıllardır aralıklarla bu çevre kirliliği yaşanıyor" dedi. Santral yetkilileri ise külün denize bırakılmaması için kül barajı inşaatının devam ettiğini söyledi.

Kazanımlar

- Rize'de Salarha Vadisi'ndeki Ambarlık 1 ve 2 Regülatörleri ve HES projesi için Çevre ve Orman Bakanlığı'nın "Çevre Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporu gerekli değildir" kararının yürütmesi durduruldu. Şehir merkeziyle birlikte 10 belediye ve 25 ayrı köyün su ihtiyacını karşılayan Andon İçme Suyu Tesisleri'nin yer aldığı Salarha Vadisi üzerinde yer alan ve REDAŞ Elektrik tarafından yapılan proje için Çevre ve Orman Bakanlığı'nca 15 Ekim 2009'da "ÇED gerekli değildir" kararı verilmişti. Derelerin Kardeşliği Platformu'nun desteklediği Küçükçayır köylüleri, bu olurun iptali ve yürütmesinin durdurulması için Rize İdare Mahkemesi'nde dava açmıştı. Mahkeme, 20 Nisan 2010'da, "ÇED gerekli değildir" kararının uygulanması halinde telafisi imkânsız zararlar doğabileceğinden oybirliğiyle yürütülmenin durdurulmasına hükmetti.
- Çayeli'nin Senoz Vadisi'ndeki HES inşaatının yarattığı tahribat sonrası köylülerin "Senoz, Doğal SİT ilan edilsin" başvurusuna Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıkları Kurulu'nca verilen "Çok geç" kararı da yargıdan döndü. Senozlu 12 köy muhtarından

11'i bu vadinin doğal SİT alanı ilan edilmesi için 26 Haziran 2008'de Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'na başvurmuştu. Kurul, kararını 17 ay sonra, 18 Kasım 2009'da açıkladı. Ve kararda, "Taş ocakları ve HES çalışmalarının vadiyi olumsuz etkilediği için doğal SİT gerektiren özelliklerini yitirdiği" belirtildi. Kurul, HES'lerin çevreye verdiği tahribatı saptamakla yetiniyor ve 'müdahale' için geç kalındığını savunuyordu. Derelerin Kardeşliği Platformu, kararın iptali için Rize İdare Mahkemesi'nde dava açtı. Mahkeme, 30 Mart 2010'da, Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu kararının yürütmesini durdururken gerekçede şöyle dedi: "Görevin hassasiyeti ölçüsünde yeterli araştırma ve incelemeye dayanmadan kararların alınması, özellik arz eden ve bozulmadan yaşatılması önemli olan tabii ve kültürel değerler üzerinde geri dönülmez ve telafisi mümkün olmayan zararlar yaratacağından, bu kararları alan karar vericiler hakkında da hukuki ve cezai sorumluluklar doğuracaktır."

- 14 Mayıs'ta Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a yakınlığı ile bilinen Çalık Grubu'na ait Damlapınar Enerji Şirketi tarafından Güneysu Belediye Başkanı Ahmet Minder ve köylülerin katılımı ile birlikte bilgilendirme toplantısı yapıldı. Toplantı sırasında HES istemeyen köylülerle Belediye Başkanı Minder arasında tartışma yaşandı ve köylüler toplantıyı protesto ederek, sloganlarla salonu terk etti. Köyde yaşanan bu gelişmeler ışığında Belediye Başkanı Ahmet Minder'in Başbakan Erdoğan ile görüşmek üzere Ankara'ya gittiği ve yaşanan gelişmeler ışığında Çalık Grubu'nun Dumankaya HES projesinden vazgeçtiği iddia edildi. Karadeniz İsyandadır Platformu tarafından yapılan açıklamada, "Yaşam savunucularının, köylülerine, topraklarına, suyuna ve kültürüne kararlı bir şekilde sahip çıkması geçtiğimiz günlerde Yuvarlakçay'dan Akfen'in, şimdi de Güneysu'dan Çalık Grubu'nun çekilmesini sağlamıştır. Başbakan'a yakınlığı ile bilinen Çalık Grubu'nun HES planından vazgeçmesi düşündürücüdür. Karadeniz'de sadece Başbakan'ın ilçesinde katliam yapılmamaktadır. Bütün vadilerimiz tehlike altındadır. Karadeniz halkının kararlı direnişi bütün vadileri kurtarana kadar devam edecektir" diye açıklama yaptı.
- Rize İdare Mahkemesi, Güneysu'da Gürgen Vadisi Üzerinde Yapımı Planlanan Alicik 1-2 HES Projesi'nin 'ÇED Olumlu Raporu' için yürütmeyi durdurma kararı verdi. Rize İdare Mahkemesi'nin söz konusu ÇED Olumlu Raporu için 31.05.2010 tarihinde vermiş olduğu 'Yürütmeyi Durdurma' kararında, "...inşaat faaliyetlerinin devam etmesi, bu durumun çevreye etkileri ve projenin kapsamı dikkate alındığında telafisi güç ve imkansız zararların oluşmasını önlemek amacıyla..." ibaresi yer aldı. Güneysu Gürgen Vadisi üzerinde Asa Enerji firması tarafından yapımı tamamlanarak deneme üretimi aşamasına gelen 9,75 megavat kurulu gücündeki Kale HES projesi nedeniyle Gürgen Deresi kuruma aşamasına gelmiş hatta dere yatağındaki suyun azalması nedeniyle söz konusu proje üretime geçememe durumu ile karşı karşıya kalmıştı. Bu durum ortadayken, aynı vadi üzerinde birbirinden farklı projelerin yaşama geçirilmek istenmekte. Derelerin Kardeşliği Platformu Dönem Sözcüsü Ömer Şan ile Güneysu Çevre Platformu sözcüsü Ceyhun Kalender'in açıklaması şöyle: "Derelerin Kardeşliği Platformu olarak, başta bölgemizde yapımı planlanan ve yapım aşamasında olan HES projelerine karşı yürütmüş olduğumuz demokratik ve hukuksal mücadelemiz her geçen gün daha da artarak, güç birliği ve dayanışma içerisinde devam etmektedir. Çayeli Senoz'da yürütülen demokratik mücadele ile son olarak Uzundere-2 HES için Çukurluhoca Köyü'nde yapılmak istenen ÇED toplantısı, köylülerimizce protesto edilerek yapılmadı. Tonya'da HES'çileri 'geldikleri gibi' geri gönderen Tonyalılar, 'HES'lere Hayır' mitingi ile bir kere daha HES direnişindeki kararlılıklarını gösterdi. Ardanuç'un Bulanık Köyü'nde Ardanuç 1-2 Regülatörleri ve HES projesi için yapılmak istenen ÇED toplantısı yine köylülerimizin protestosu ile yapılmadı.

Bölgedeki hukuksal mücadelelerimiz doğrultusunda çeşitli HES projeleri için mahkeme süreci devam ederken, Bilirkişi Heyetlerinin yaptığı incelemeler dışında önce Senoz Vadisi'ndeki Uzundere-1 HES için, ardından Güneysu Gürgen Vadisi'ndeki Tepe 1-2 Regülatörleri ve HES projesi için 'Yürütmeyi Durdurma' kararları geldi. Son olarak ise yine 14 Mayıs 2010 tarihinde, Platformumuz bileşenlerinden olan Güneysu Çevre Platformu öncülüğünde gönüllü avukatımız Remzi Kazmaz'ın açmış olduğu dava sonucunda, Güneysu Gürgen Vadisi üzerindeki Kaledere ve Çak Deresinde Baro Enerji firması tarafından yapımı planlanan Alicik 1-2 Regülatörü ve HES projesi için 'Yürütmeyi Durdurma' kararı verildi".

- Sinop Gerze'de Anadolu Grubu'nun düzenlediği Termik Santrali yapmak için zorunlu olan Halkın Katılımı Toplantısında halk, toplantı daha başlamadan sandalyeleri ters çevirerek termik santral yapacak olan Anadolu Grubu'nu protesto etti. Bu sırada protestocular "Termikçi şirket, Gerze'yi terket", "Gerze Sahipsiz değildir" sloganlarını attı. Buna rağmen toplantının başlaması sonucunda toplantı karıştı ve polis biber gazıyla müdahale etti. Olaylar esnasında 1 kişinin ayağı kırıldı. Buna rağmen toplantının sonuç tutanağında, Termik santral istemeyen Gerzeliler'in talep ettiği gibi toplantının yapılamadığı tespiti yer aldı.

Eylemler

- Rize'nin Çayeli İlçesine bağlı Çukurcahoca köyü sakinleri, köylerinde Kaçkar firması tarafından yapılmak istenen Çiğdemli HES ve Regülatörü protesto ederek, santralin yapılması halinde köylerini boşaltıp köyün anahtarını Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu'na teslim edeceklerini açıkladılar. Köy sakinleri, Rize Çevre ve Orman Müdürlüğü tarafından düzenlenen Çevre Etkileşim Değerlendirme (ÇED) Halkı Bilgilendirme Toplantısı'na katılmadı. Köy sakinleri toplantıya katılmadığı için Rize Çevre ve Orman Müdürlüğü yetkilileri ile firma temsilcileri, toplantıya katılım gerçekleşmediği yönündeki bir tutanakla köyden ayrıldı.
- Trabzon'un Köprübaşı İlçesi'nde köylüler, Manohoz Deresi üzerinde yapılacak HES inşaatını durdurmaları yönünde yetkilileri son kez uyardıklarını belirterek, "Derelerimize kazma vurdurmayacağımızı şimdiden beyan ediyoruz. Manohoz Deresi'ne kurulacak HES'e izin vermeyeceğiz" diye açıklama yaptılar.
- Rize'nin Güneysu İlçesi Dumankaya köyünde Katarahat Gölü'nün bulunduğu dere üzerinde Damlapınar Enerji firması tarafından inşaatına başlanılan Dumankaya Hidroelektrik Santrali (HES) ve Regülatör inşası ilçede gerginliğe yol açtı. Köyde yapımına başlanılan HES ve Regülatör inşasıyla ilgili Güneysu Belediye Başkanı Ahmet Minder tarafından Güneysu Öğretmen Evi'nde bilgilendirme toplantısı düzenlendi. Toplantıya firma yetkilileri ve köy sakinleri katıldı. Toplantının açılış konuşmasını yapan Güneysu Belediye Başkanı Ahmet Minder, dere üzerinde yapılacak çalışmalar hakkında bilgi verirken, çevreci Sinan Akçal, Minder'e seslenerek "Başkan sen HES'lerin sözcülüğüne mi soyundun" diye bağırdı. Minder, bunun üzerine Akçal'a kim olduğunu ve nereden geldiğini sordu. Akçal Çayeli ilçesinden geldiğini söyleyince Minder, Akçal'a çıkışarak "Sen Çayeli'den Güneysu'ya gelip Güneysu'nun hakkını savunamazsın. Güneysu'yu biz savunuruz. Senin buna hakkın yok" dedi. Bunun üzerine köylülerden HES kurulmasını istemeyen kalabalık bir grup ayağa kalkarak salonu terk etti. Bu sırada bir kişi ise Akçal'ın üzerine yürüdü.
- Zeytin alanlarını madencilerin kullanımına sunan tasarıya karşı İzmir - Çanakkale hattındaki halk bir araya geldi. Yasa tasarısını 'yıkım yasası' olarak nitelendiren halk, 30 Mayıs günü saat 13.00'da Burhaniye'de seslerini duyurdu.

- Kastamonu Cide ve Artvin Hopa Loç Vadisi'nde santrale hayır diyen yöre halkı, santral inşaatını yapan şirketi yumurta ve boru yağmuruna tuttu, Karadeniz halkı, bölgede 450-500 hidroelektrik santral yapmak isteyen AKP Hükümetine karşı el ele vererek 29 Mayıs'ta yaşam alanlarına santral yapılmasına karşı eylem yaptı. Kabataş Vapur İskelesi'nde başlayan yürüyüş Cide'de HES yapımı ihalesini alan Orya Elektrik'in Tophane'deki genel merkezinin önünde sona erdi. Santral karşıtları, "Loç Vadisi'nde bizim borumuz öter", "Sarı yazma isyanda", "Karadeniz isyanda" yazılı açtı. Yürüyüş sırasında sık sık, "Santral yapma boşuna, yıkacağız başına", "Loç vadisi darda, sarı yazma isyanda", "Devlet Su İşleri, bırak bu işleri", "Topraklar, nehirler, sermaye zahirler" sloganları atıldı.
- Gümüşhane'de Harşit Çayı üzerinde, GAE Enerji Üretim Şirketince yapılması planlanan "Derya 1 Regülatörü ve Hidroelektrik Santrali (HES), Kıрма-Elleme Tesisi ve Beton Santrali Projesi" ile ilgili olarak, "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süresince halkın katılımı toplantısı" yöre halkının tepkisi üzerine yapılamadı.
- Rize'nin Fındıklı ilçesindeki Arılı ve Çağlayan Vadilerinde yapılmak istenen 20 hidroelektrik santrali (HES) projesine karşı "Fındıklı Derelerini Koruma Platformu" öncülüğünde direnen Fındıklılılar teyakkuza elden bırakmıyor. Yayılacılar köyü halkı, Arılı Vadisi'nde yapılmak istenen ÇATAK HES projesinin fizibilite ve harita çalışmalarını yapmak için sabaha karşı gizlice bölgeye gelen Akfen Enerji ve Zeki Enerji çalışanlarını SİT alanında gizlice ve kaçak çalışma yaparken suçüstü yakaladı. Yöre halkı şirket adına gizlice çalışanlara tepki gösterdi. Kaçak HES'çileri yakalayıp jandarmaya teslim eden köylüler şu bilgileri verdi: "Çatak HES projesinin sahibi Zeki Enerji olmasına rağmen, bölgede HES şirketi elemanları Akfen Enerji adına geldiklerini ifade ettiler. Yuvarlakçay'da halkın haklı ve meşru mücadelesi sonucu geri adım atmak zorunda olan AKFEN Enerji bu kez Fındıklı'da karşımıza çıktı. Çevre, su ve yaşam hakkını vadilerinde nöbet tutarak korumaya çalışan bizler elbette Akfen'e Fındıklı'da yaşam hakkı tanımayacağız."
- Fındıklı ilçesinin Çağlayan ve Arılı dereleri üzerinde yap-işlet-devret yöntemiyle yaptırılması planlanan 19 adet HES için Çevrebilimsel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporu alınmadan çalışmalara başlanması ilçe halkını kızdırdı. Fındıklılılar, enerji alanında faaliyet gösteren iki firma hakkında gerekli rapor alınmadan çalışmalara başlanıldığı gerekçesiyle Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne suç duyurusunda bulunarak dava açarken, 27 Mayıs'ta Fındıklı Derelerini Kurtarma Platformu tarafından organize edilen bir gösteriyle HES'leri protesto etti. Yaklaşık 500 kişi, ilçe merkezinde pankart açıp sloganlar atarak yürüyüş yaptı. Fındıklı Derelerini Kurtarma Platformu Sözcüsü Hüseyin Acar yaptığı konuşmada, yapılmak istenenlerin kanunsuz olduğunu ileri sürerek şunları söyledi: "Anayasanın 56. maddesine göre çevremizi koruma ve geliştirme hakkımız var. Sularımızı kullanma hakkı bizdedir. ÇED raporu açıklanmadan DSİ ve Enerji Piyasası Denetleme Kurulu enerji alanında faaliyet gösteren şirketlere 19 adet HES santrali için yangından mal kaçırırçasına 49 yıllığına su kullanım izni verdi. Bu hukuk dışıdır. Sizlerle dalga geçmektir. Şirketler su kullanımını için izin alabilirler. Ama suyun asıl sahipleri olan biz buna izin vermeyeceğiz."
- TEMA Vakfı Fethiye Temsilcisi Okyay Tirli, geçtiğimiz haftalarda Söğütlüdere Köyü Muhtarlığı'nın daveti üzerine köylülerle toplantı yaptı. Muhtarlık odasında yapılan toplantıda köylüler, tarlalarını suladıkları köy çayı üzerine AKFEN Holding tarafından HES yapılacağını ve şirket yetkililerinin orada ölçüm yaptıklarını, ancak projeyi kimsenin görmediğini söylediler. Tirli, "Köy halkının son derece yoksul olduğunu, hane başına zaten 2 dönüm arazileri olduğunu, bu arazilerin de susuz kalması durumunda orada yaşayamayacaklarını ilettiler" diye açıklama yaptı.

- Erzurum'da 130 dere üzerine kurulması planlanan Hidro Elektrik Santralleri (HES), Tortum'un Serdarlı beldesinde 3 Mayıs'ta 26 sivil toplum örgütünün ortaklaşa düzenlediği mitingle protesto edildi. Ödük Vadisi üzerinde HES kurulması halinde soyu tükenecek kırmızı benekli alabalık bir kavanoza konularak yörede yetiştirilen 60'ı aşkın ürünle birlikte sergilendi.
- Yalova Motosiklet ve Motor Sporları Kulübü (YMSK), Aksa Fabrikası tarafından kurulacak termik santrale tepkilerini toplu sürüş yaparak gösterdi. Daha önce düzenledikleri festival ve Türkiye rekoru kıran toplu sürüşlerle kendini tüm Türkiye'ye tanıtan YMSK üyeleri, 15 Mayıs Cumartesi günü Yalova kent merkezinde toplanarak motosikletlerini Taşköprü'de bulunan Aksa fabrikasına sürerek "Termik Santrale Hayır" mesajı verdiler.
- Yalova Çevre Platformu (YAÇEP), Akkök Şirketler Grubuna bağlı AKSA tarafından Çiftlikköy ilçesinin Taşköprü beldesinde kurulması planlanan termik santrale karşı, bisikletli protesto eylemi düzenledi. 40 kişilik grup bisikletleriyle girdikleri Yürüyen Köşk'te "Termik Santrale Hayır" pankartı açtı.

Düzenlemeler ve olası gelişmeler

- Türkiye'deki sermaye grupları Gürcistan'a HES yatırımı yapacaklarını açıkladılar. Buna göre Gürcistan'a yapılacak yatırımda pay sahibi olacak gruplar, yatırımın yapılacağı yerler şöyle:

1. EnerjiSA	Mtkvari Nerhi	200 megavat
2. Anadolu Grubu	Pravani Nehri	150 megavat
3. Nurol Grubu	Khudoni Nehri	450 megavat
4. Limak-Kolin	Tekhuri Nehri	105 megavat
5. Ağaoğlu Grubu	Paravani ile Adjarizskali	100 megavat
- Elektrik Üretim A.Ş.'ye ait Bayburt, Çemişgezek ve Girlevik (Grup 14) hidroelektrik santralının nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi 29 milyon 50 bin dolar ile Boydak Enerji Üretim ve Ticaret A.Ş. verdi. İhalelerde son durum; İznik-Dereköy, İnegöl-Cerrah ve M. Kemalpaşa-Suuçtu (Grup 1) hidroelektrik santrallerinin ihalesinde en yüksek teklifi 6 milyon 600 bin dolarla Kent Solar Elektrik verdi.
 Kayaköy (Grup 3) hidroelektrik santralının nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi 17 milyon 411 bin 500 dolarla Nema Kimya-Espe OGG verdi. 6 Mayıs:
 Kayadibi (Grup 9) hidroelektrik santralının nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi 7 milyon 644 bin dolarla İvme Elektromekanik Endüstriyel Otomasyon Sistemleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi verdi.
 Bayburt, Çemişgezek ve Girlevik (Grup 14) hidroelektrik santralının nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi 29 milyon 50 bin dolar ile Boydak Enerji Üretim ve Ticaret A.Ş. verdi.
 Esendal ve Işıklar (Visera) (Grup 15) hidroelektrik santralının nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi, 6 milyon 550 bin dolarla Demistaş Doğu Elektrik Makine İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. verdi.
 Arpaçay-Telek, Kiti (Grup 19) hidroelektrik santralının nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi, 14 milyon 700 bin dolarla Kisan İnşaat Mühendislik Sanayi ve Ticaret A.Ş. verdi.
 Haraklı-Hendek, Pazarköy-Akyazı ve Bozüyük hidroelektrik santralının nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi, 5 milyon 775 bin dolarla Sarar Giyim Tekstil Sanayi Ticaret A.Ş. verdi.

Turunçova-Finike (Grup 5) hidroelektrik santralının nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi, 2 milyon 760 bin dolarla Fides Reklam Enerji Hizmet Lojistik Turizm Sanayi Ticaret A.Ş. verdi.

Adilcevaz, Ahlati, Malazgirt ve Varto-Sönmez (Grup 17) hidroelektrik santrallerinin nihai pazarlık görüşmelerinde, en yüksek teklifi, 6 milyon 350 bin dolarla Er-Bu İnşaat ve Ticaret Kollektif Şirketi Ercan Tunç-Burhan Çetin verdi.
Kovada 1, Kovada 2 (Grup 4) hidroelektrik santrallerinin nihai pazarlık görüşmelerinde en yüksek teklifi, 56 milyon 80 bin dolarla Aksu Enerji ve Ticaret A.Ş. verdi.

Bünyan, Çamardı, Pınarbaşı ve Sızır (Grup 10) hidroelektrik santrallerinin nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi, 69 milyon 700 bin dolarla Kayseri ve Civarı Elektrik T.A.Ş. verdi.

Bozkır, Ermenek ve Göksu (Grup 7) hidroelektrik santrallerinin nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi, 86 milyon 400 bin dolarla Fırat Enerji Üretim Otoprodüktör A.Ş. verdi.

Anamur, Bozyazı, Mut-Derinçay, Silifke ve Zeyne hidroelektrik santrallerinin nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi, 13 milyon 520 bin dolarla Seba Ortak Girişim Grubu verdi.

Çağ Çağ, Otluca ve Uludere (Grup 16) hidroelektrik santralının nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi, 40 milyon 800 bin dolarla Nas Enerji A.Ş. verdi.

Engil, Erçiş, Hoşap ve Koçköprü (Grup 18) hidroelektrik santrallerinin nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi, 50 milyon 50 bin dolarla Nema Kimya-Espe Ortak Girişim Grubu verdi.

Besni, Derme, Erkenek ve Kernek (Grup 13) hidroelektrik santralının nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi, 13 milyon 800 bin dolarla Kayseri ve Civarı T.A.Ş. verdi.

Dere ve İvriz (Grup 8) hidroelektrik santralının nihai pazarlık görüşmesinde en yüksek teklifi, 5 milyon 700 bin dolarla Seba Ortak Girişim Grubu verdi.

Hidroelektrik santrallerine gelen teklif sayıları da şöyle:

1. Grup: İznik-Dereköy, İnegöl-Cerrah, M. Kemalpaşa-Suuçtu Teklif sayısı: 22
2. Grup: Haraklı-Hendek, Pazarköy-Akyazı, Bozüyük Teklif Sayısı: 9
3. Grup: Kayaköy Teklif Sayısı: 88
4. Grup: Kovada 1, Kovada 2 Teklif Sayısı: 15
5. Grup: Turunçova-Finika Teklif Sayısı: 12
6. Grup: Anamur, Bozyazı, Mut-Derinçay, Silifke, Zeynel Teklif Sayısı: 29
7. Grup: Bozkır, Ermenek, Göksu Teklif Sayısı: 54
8. Grup: Dere, İvriz Teklif Sayısı: 27
9. Grup: Kayadibi Teklif Sayısı: 60
10. Grup: Bünyan, Çamardı, Pınarbaşı, Sızır Teklif Sayısı: 56
11. Grup: Değirmendere, Karaçay, Kuzuculu Teklif Sayısı: 20
12. Grup: Koyulhisar, Ladik-Büyükkızoğlu Teklif Sayısı: 15
13. Grup: Besni, Derme, Erkenek, Kernek Teklif Sayısı: 22
14. Grup: Bayburt, Çemişgezek, Girlevik Teklif Sayısı: 54
15. Grup: Esental, Işıklar 'Visera' Teklif Sayısı: 30
16. Grup: Çağ Çağ, Otluca, Uludere Teklif Sayısı: 26
17. Grup: Adilcevaz, Ahlat, Malazgirt, Varto-Sönmez Teklif Sayısı: 9
18. Grup: Engil, Erçiş, Hoşap-Zeyne, Koçköprü Teklif Sayısı: 25

19. Grup: Arpaçay-Telek, Kiti Teklif Sayısı: 40

- Sudan elektrik üretimi, özel sektörden büyük rağbet gördü. Yapılan özelleştirme ihalesinde 45 hidroelektrik santrale gelen teklifler yarım milyar liraya yaklaştı.

DEĞERLENDİRME

Bu ayda ekoloji alanında en çok HES'ler ve termik santrallerle ilgili gelişmeler ve mücadeleler gündeme geldi. Bunun yanında üçüncü köprü için hızla yol alınırken Çevre Bakanı Veysel Eroğlu, üçüncü köprü için 573 bin ağacın kesileceğini açıkladı. Bunun yanında zeytincilik alanlarını madencilerin kullanımına açan maden yasa tasarısı meclis komisyonunda kabul edildi.

Trabzon'da, Adana'da, Gümüşhane'de kurulması planlanan HES'lerin inşaatına başlanırken bir yandan hem hukuksal mücadeleler hem de fiili mücadeleler son hızla devam etmektedir. Yargıya taşınan mücadelelerin birçoğunda köylüler lehine kararlar çıkarken şirketler verilen kararları dinlemeyerek HES inşaatlarına devam etmekte ve HES inşaatlarında çalışan işçilerle köylüler arasında Giresun Çanakçı'da olduğu gibi gerginliği tırmandırmaktadırlar. Geçen ay Yuvarlakçay'dan çekilen AKFEN firması gibi bu ay da Çalık Grubuna ait Damlapınar Eberji Şirketi'nin Güneysu'dan çekilmesi ikinci önemli kazanım olmuştur. HES yapımı devam eden her yerde köylüler, her şeye rağmen mücadeleye devam edeceklerini, derelerinin satılık olmadığını ve kazanana kadar mücadele edeceklerini açıklıyorlar. HES'lerle ilgili yapılan ihalede yarım milyara yaklaşan teklifler ve sermaye gruplarının Türkiye'nin dereleri dışında Gürcistan'ın derelerine de yatırım yapmak istemesi, HES projelerinin sermaye birikimi açısından önemini göstermektedir.

HES'lerin yanında Kastamonu'da, Bolu'da, Maraş'ta, Akkuyu'da, Sinop'ta, Yalova'da, Ege'de, Zonguldak'ta kurulan ve yapımı devam eden termik santrallere karşı da mücadeleler yükselmektedir. Kurulan termik santrallerin insanları göçe zorlamasında ve çevreye verdiği zararlara karşı tepkiler giderek artmaktadır.

Bir Yuvarlakçay direnişçisinin yazdığı şiir, mücadelenin köylüler açısından anlamını göstermektedir:

*“Su olmayınca hayat olmaz
Gökteki yıldızlar sayılmaz
Menfaat için meleklerle kıyılmaz
Susuz tencerede Çorba kaynamaz
Baskı yapanları birlikte kınıyoruz
Devletimizden bir Adalet bekliyoruz
Yediden yetmişe bir yaşam savaşı veriyoruz
Yaşasın Yuvarlakçay'ın özgürlük melekleri
Uyan Köylü Uyan
Topgözü Yuvarlakçay'da neler oluyor
Doğayı sevenler bizi yalnız bırakmıyor
Köylümüz gece gündüz bu suyla uyanıyor
Üç asırlı çınar ağaçları mezarda yatıyor”⁶*

⁶Şiirin tamamı için bakınız: <http://yesilgazete.org/2010/05/06/bir-yuvarlakcay-direniscisinden-siirler/>

ENERJİ

Gündem: Özelleştirme

- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB), Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş'nin yüzde 80 oranındaki hissesinin "satış" yöntemi ile özelleştirilmesi için Mayıs ayında ihale ilanı verdi. İhalede son teklif verme tarihi ise 19 Temmuz 2010 olarak belirlendi.
- Elektrik dağıtım ihalelerinde süreç hızlanıyor. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş için 17, Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş için 15, Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş için 15, Trakya Elektrik A.Ş için ise 21 olmak üzere toplam 68 adet önyeterlilik alındığını açıkladı.
- Maliye Bakanı Mehmet Şimşek elektrik alanındaki özelleştirmeleri “*tahsilatı arttırıyor*” gerekçesiyle savundu. Elektrik özelleştirmelerini yapısal reform olarak gördüklerini söyleyen Şimşek, özelleştirmeye sadece bir gelir kaynağı olarak bakmadıklarını kaydetti. Şimşek, özelleştirmenin değişik sektörlerde rekabeti ve verimliliği arttırmaya önemli katkısı bulunduğunu vurguladı ve verimlilik artışını şu sözlerle anlattı: “Bugün ülkenin birçok bölgesinde bazı kesimler dağıtımı sırf devlet yaptığı için elektrik parasını ödemiyor. Özel sektöre devrettiğimiz yerlerde hemen tahsilat oranları fırladı. Kayıp, kaçak oranları azaldı. Ama dağıtımın özel sektöre devredildiği yerlerde bu oran da hemen düştü. Tahsilat oranları düşüktü. Hemen yükseldi. Ödememeyi alışkanlık haline getiren ya da istismarı alışkanlık haline getiren kişiler açısından bu özelleştirmeler olumsuz ama 72.5 milyon açısından son derece olumlu.”
- Gediz EDAS’ı özelleştirme çalışmaları İzmir’de protesto edildi. Elektrik Mühendisleri İzmir Şubesi, Türkiye Enerji Su ve Gaz İşçileri Sendikası İzmir 1 ve 2 nolu Şubeler, Enerji Sanayi ve Maden Kamu Emekçileri Sendikası Enerji Sanayi ve Madencilik Hizmet Kolu Ege Şubesi üyeleri, Kemeraltı girişinde bir basın açıklaması yaparak “Adalet ve hukuksal mücadeleyi de sürdürerek İzmir ve Manisa halkıyla birlikte özelleştirmeyi Gediz’de durduracağız” dediler.
- Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş'nin (DEDAŞ) özelleştirilmesine TES-İŞ Diyarbakır 1 Nolu Şube'den tepki geldi. Özelleştirme kararı DEDAŞ İl Müdürlüğü önünde yapılan basın açıklaması ile protesto edilirken, TES-İŞ Diyarbakır 1 No'lu Şube Başkanı Ali Öncü,özelleştirme adı altında enerji sektörünün yerli ve yabancı sermaye gruplarına peşkeş çekildiğini belirtti.
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Elektrik Üretim Anonim Şirketi'ne bağlı Türkiye'nin ilk akışkan yatak teknoloji termik santrali olan 18 Mart Çan Termik Santrali'nin de özelleştirme kapsamında olmasının kabul edilemeyeceğini belirten TES-İŞ Balıkesir Şubesi Teşkilatlandırma Sekreteri Sertip Kartal, “Başta TES-İŞ Genel Merkezimizin desteği ile Balıkesir Şube Başkanlığı olarak EÜAŞ 18 Mart Çan Termik Santralimizin özelleştirilmemesi için var gücümüzle direneceğiz. Özelleştirme işsizlik yoksulluk ve yoksunluktur. Özelleştirme kamu kaynaklarının sömürenlere aktarılmasıdır. Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan bu yana alın teriyle yarattığı tüm değerlerini yitiriyor, ülkemizin tüm değer ve birikimleri sermaye sınıfına peşkeş çekiliyor. Bu ve buna benzer nedenlerden dolayı gerek santral çalışanları ve gerekse yöre halkı olarak tek vücut halinde santralimize sahip çıkacağız” dedi.

Öldüren faturalar

- Edirne’de elektrik borcunu ödeyemeyen aile, 67 yaşındaki annelerini, unutulmuş mum nedeniyle çıkan yangında kaybetti. Ödenemeyen 600 TL’lik toplam borç nedeniyle yaklaşık 6 gün süresince ailenin oturduğu evin elektriğinin kesik olduğu ve mum ışığından faydalandıkları öğrenildi.

- İzmir'de iki katlı bir evde çıkan yangında 2 yaşındaki Nazlıcan Taşer hayatını kaybederken elektriğin borç yüzünden kesik olması sebebiyle mum yakıldığı için yangın çıktığı öğrenildi.

Sermaye cephesi hareketli

- Enerji sektörü için Borsa'da yeni bir dönem başladı. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) ile gittiği işbirliği sonucunda 'TSKB Enerji Endeksi' oluşturdu ve bu endeks 3 Mayıs'tan itibaren bir yatırım enstrümanı olarak piyasaya çıktı. 3 Mayıs 2010'dan itibaren hesaplanmaya başlanacak TSKB Enerji Endeksi'nde mevcut durumda 9 şirket yer alacak. Akenerji Elektrik Üretim AŞ, Aksu Enerji ve Ticaret AŞ, Ayen Enerji AŞ, Aygaz AŞ, Enka İnşaat ve Sanayi AŞ, Petrol Ofisi AŞ; Turcas Petrolcülük AŞ, Tüpraş-Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ, Zorlu Enerji Elektrik Üretim AŞ 'nin aralarında olduğu bu şirketlerin seçiminde konsolide gelirleri içinde enerjinin payının yüzde 40'dan fazla olması ana kriter olarak belirlendi. TSKB Genel Müdürü Halil Eroğlu TSKB Enerji Endeksi'nin İMKB 100 ve İMKB 30 gibi önemli bir endeks olacağını iddia etti.
- Boydak Holding Üst Yöneticisi (CEO) Memduh Boydak, yenilenebilir enerji alanında 1 milyar dolarlık yatırımı 2 yıl içinde gerçekleştirmeyi ve bu yatırımı yüzde 40'lara varan oranda özkaynak kullanarak yapmayı planladıklarını bildirdi. Mobilya sektörünün, ana iş alanı olmaya devam edeceğinin altını çizen Boydak, "Mobilya, aslında duygusal bağlarla bağlı olduğumuz sektörlerden biri. Burada yurtiçi ve yurtdışında büyümeye devam edeceğiz. Diğer taraftan enerji, stratejik olarak büyümek istediğimiz alanlardan birini oluşturuyor" şeklinde konuştu. Enerji işinde geç kalıp kalmadıkları sorusuna ise Boydak, "Hayır, geç kalmadık. Enerji işinde hala çok büyük fırsatlar, imkanlar var. Biraz özkaynağımızı biriktirmeden başkasının parasıyla çok büyük yatırımlara girmek istemedik" yanıtını verdi.
- Türkiye ile Rusya arasındaki nükleer santral anlaşması imzalanırken, bu anlaşma Türkiye'deki sermaye grupları arası yeni bir gerilime neden oldu. Rusya'nın Mersin Akkuyu Nükleer santral yapma işindeki ortağı Ciner Holding'in devre dışı bırakılarak, AKP hükümetine yakınlığı ile bilinen AKSA'nın yeni ortak olacağı şeklindeki haberler Mayıs ayında gazetelerde yer buldu. Ciner Grubu'na ait Haberturk'teki çeşitli haberlerde AKSA'nın hedef alınması bu şüpheleri pekiştirdi.
- Türkiye'de enerji sektörü, Çinli firmaların da iştahını kabarttı. Zaman gazetesinin haberine göre, Çinli elektrik üreticileri Gürcistan'da kurdukları hidroelektrik santrallerden elde ettikleri elektriği Türkiye'ye satmak için Enerji Bakanlığı'nın kapısını çaldı. Bakanlık yetkilileri ile görüşmek için önceki gün Türkiye'ye gelen yetkililer, elektrik satışı için teklifte bulundu.

Gelişmeler-düzenlemeler

- Enerji sektöründe "ihtiyaçlar" doğrultusunda 9 yasa birden değiştirilecek. Elektrik, doğalgaz, petrol ve LPG piyasası yasalarının yanı sıra, madencilik, enerji verimliliği, yenilenebilir enerji ve enerji bakanlığı teşkilat kanunları yeniden yazılıyor. Doğalgaz Piyasası Yasası'ndaki değişim özel sektörün uzun süredir beklediği ithalatta tam serbestliği hedefliyor. Yani düzenlemeye göre, BOTAŞ'ın ithalat anlaşması olan Rusya, İran, Azerbaycan, Cezayir, Nijerya'dan özel sektör de gaz getirebilecek. Halen doğalgaz arzında BOTAŞ piyasanın yaklaşık yüzde 90'ına sahip. AKSA Enerji'nin bağlı bulunduğu Kazancı Holding Başkan Yardımcısı Mehmet Kazancı, Rus Gazprom'la ortaklık yapabilmesi için devletin doğalgaz ithalatını serbest bırakmasını istedi.

- Yasa taslağında rüzgar, güneş ve su kaynaklarıyla üretimin teşviki öngörülüyor. Her bir yöntem için farklı rakamlarda alım garantileri gündemde.
- Bir başka tartışılan konu da Devlet Su İşleri'nin yeniden Enerji Bakanlığı'na bağlı olması. Bu durum suyun tamamen HES projeleri bağlamında ele alınmaya başlayacağını gösteriyor.
- Türkiye, Brezilya ve İran arasında uranyum takasının Türkiye'de yapılması konusunda anlaşma imzalanması ardından ülkeye gelecek uranyumun hangi tesislerde saklanacağı sorusu gündemde. Uranyumun saklanacağı yer olarak Küçükçekmece'deki Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tesisleri ön plana çıkarken deprem bölgesinde kurulu tesisin radyoaktif sızıntılara gebe olduğu dile getiriliyor

DEĞERLENDİRME:

Başta elektrik dağıtım ihaleleri olmak üzere özelleştirme gündemi Mayıs ayında da ağırlığını korurken, tepkiler de ortaya çıkmaya başladı. Ancak bu tepkiler genellikle sektörde örgütlü olan sendikaların basın açıklamaları şeklindeki eylemleriyle sınırlı kaldı. Elektrik dağıtımında özelleştirme süreci hızla ilerlerken, buna karşı tepkileri özelleştirme sürecinden olumsuz etkilenecek geniş kesimlerle beraber örgütlenmedikçe bu sürecin durdurulması mümkün görünmüyor. Enerjinin neden “sosyal hak” kapsamında ele alınıp özelleştirme süreçlerinin durdurulması için mücadele edilmesi gerektiğini gösteren iki acı haber de Mayıs ayında gazetelerde yer aldı. Fatura ödenmemesi gerekçesiyle yaşanan elektrik kesintileri kentlerde ölümlere neden olurken, kırsal kesimde ödenemeyen borçların sonuçları tarım raporumuzda yer alıyor.

Mayıs ayında gündeme gelen diğer gelişmeler de sermayenin bu sektördeki çarpıcı hareketliliğinin sürmesi oldu. Hükümetin, bu hareketliliğe uygun olarak yapmayı planladığı köklü yasal değişiklikler de Mayıs ayında enerji alanındaki önemli gündemlerdendi.

ENGELLİLER

- Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın örnek model olarak ilkini Pendik'te yaptırdığı Engelliler Yaşam Merkezi'nin resmi açılışı öncesinde kuruma bağlı öğrencilerin kurumdaki hasta bakıcılar tarafından şiddete maruz kaldıkları belirlendi. Daha öncesinde 80.Yıl Bakırköy Özürlüler Merkezi'nde işkenceye uğradıkları nedeni ile sevk edildikleri Pendik Engelliler Yaşam Merkezi'nde de öğrencilerin tazyikli soğuk suya maruz kaldığı, öğrencilerden Volkan Duraklı'nın yüzünde morluk ve yaralar oluştuğu, C.A'nın ise parmağının kırık olduğu tespit edildi.
- Özürlüler İdaresi Başkanlığı 'Türkiye Özürlüler Araştırması İleri Analiz Raporu'nu açıkladı. Rapor sonuçlarına göre; Türkiye' deki engellilerin %36.3 ü okuma yazma bilmiyor, % 68'inin yaşadığı çevrede engeline bağlı herhangi bir düzenleme bulunmuyor. Bir sivil toplum kuruluşuna üye olan engelli oranı %3'te kalırken, engelliler günde 4.3 saat TV izliyor. Rapordaki bilgilere göre Türkiye nüfusunun %12.29'unu oluşturan engelliler, en yoğun olarak Marmara bölgesinde yaşıyor. Kamusal alana ulaşmanın göstergelerinden birisi sayılabilecek toplum taşıma hizmetleri, engelliler için yeterli düzeyde bulunmuyor. Bu hizmetin yakın çevrede bulunduğunu söyleyen engellilerin oranı %4 iken engelli bireylerin %20'si toplu taşıma hizmetinden haberdar değil.
- Mersin'in Silifke ilçesinde aralarında doktorların, memurlarında bulunduğu 100 kadar kişinin sağlıklı kişilere engelli raporu çıkartarak, bu raporlar üzerinden hasta bakım ücreti ve engelli maaşı aldıkları tespit edildi. Silifke Jandarma Komutanlığı ve polis ekipleri olayla ilgili sanıkları gözaltına aldı.
- İzmir'in Güzelbahçe ilçesinde belediye ekiplerince tek katlı evi yıkılan iki çocuklu ve engelli karı-koca parkta yaşamak zorunda kaldı. İzmir Büyükşehir Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nde personel olarak çalışan, Kasım 2009'da işten çıkarılan engelli baba zor durumda olduklarını ve yetkililerden yardım beklediğini belirtti.
- Sakatlar Erişim Platformu engellilerin ihtiyaçlarına uygun bir ulaşım hizmeti talebini dile getirmek için İstiklal Caddesi'nde " engelsiz otobüs" isimli maketleri ile yürüyüş yaptı. Eylemde görme ve duyma engelli yurttaşlar için sesli ve görsel uyarı sistemleri, ortopedik engelliler içinse rampa mekanizması olması gerektiği belirtildi.
- Sağlığımıza Engel Olma Platformu tarafından " Sağlık Haktır" konulu panel ve forum Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde yapıldı. Sağlık ve hukuk alanındaki uzmanlarca gerçekleştirilen sunumlar sonunda engelli birey ve ailelerinin sorduğu sorular uzmanlar tarafından cevaplandı, yaşadıkları sıkıntılara karşı gidilebilecek çözüm yolları hakkında da tartışmalar gerçekleştirildi. Forum sonunda sunum yapanların ve dinleyiciler tarafından gerçekleştirilen tartışmalar sonucunda 'Sonuç Bildirgesi' ortaya konuldu.
- Antalya'nın Gazipaşa ilçesinde 31 yaşında zihinsel ve konuşma engelli kadına tecavüz eden 59 yaşındaki kişi engelli kadının ailesinin Jandarmaya olayı haber etmesi ile gözaltına alındı.
- 2002 yılında Yalova'da 15 yaşındaki zihinsel engelli kız çocuğuna tecavüz eden kişi Marmaris'te yakalandı.
- Samsun'da 15 yaşındaki zihinsel engelli kız çocuğuna tecavüz eden 19 yaşındaki kişiye, çıkarıldığı mahkemede 19 yıl 6 aylık hapis cezası verildi.

DEĞERLENDİRME

Genel olarak engelliler sağlık, eğitim, istihdam ve toplumsal yaşam alanlarında yaşadıkları sorunlara karşı örgütlenme ve bu yolla haklarını savunma yoluna gitmekte zorluk çekiyorlar. Bu durum devletin kendi kurumunun yayınladığı ‘Türkiye Özürlüler Araştırması İleri Analiz Raporu’nda da dikkat çekmektedir. Raporda sivil toplum kuruluşlarına üye olan engelli yüzdesinin 3’te kaldığı tespit edilmiştir.

Pendik’te örnek kurum olarak açılması planlanan Engelliler Yaşam Merkezi’nde öğrencilerin hasta bakıcılar tarafından uğradığı şiddet bizlere “**engellileri düşünen**” yetkililerin şekli düzenlemelerin ötesine gitmediğini göstermektedir.

Toplumsal yaşama katılımı ve eğitimden sağlığa birçok hizmete ulaşmada önemli yeri olan ulaşım hizmetinin engellileri de kapsayarak uygun hale getirilmesi de en önemli gerekliliklerden biridir. Tüm bunlar için engellilerin haklar mücadelesinde örgütlü olarak kendini ifade yoluna gitmesi anlamlı ve önemlidir. Mayıs ayında bu konuda engellilerin çeşitli faaliyetleri gündeme gelmiştir.

BÜYÜTEÇ

32 yıl sonra Taksim’de

Uzun yıllar süren zorlu mücadelelerin ardından 1 Mayıs için Taksim Meydanı’na akan emekçiler alana sığmadı. 32 yıl sonra ilk kez İstanbul’daki Taksim meydanında düzenlenen yüz binlerce emekçinin katıldığı mitingde katılımın çeşitliliği dikkat çekiciydi. Tekel işçilerinin direnişi başta olmak üzere son dönemde güvenceli iş ve insanca yaşam talebiyle yükselen mücadeleler alana damgasını vurdu.

Taksim alanının kazanılması, emek hareketine yol gösterici bir deneyim olarak da tarihe geçti. Türkiye’de emek hareketi ve sol 1980’li yılların sonlarının 1 Mayıs’larında sürdürdüğü fiili mücadeleyle 1 Mayıs’ın salonlardan alanlara taşınmasını sağladı. Başlangıçta 1 Mayıs’larda salon toplantılarını bile terörize eden devlet, 1 Mayıs kutlamaları için çeşitli alanları göstermek zorunda kaldı. Ancak 1977 katliamının yaşandığı ve 1978’den beri 1 Mayıs kutlamaların yapılmadığı Taksim meydanı gerçek 1 Mayıs alanı olarak hep akıllardaydı. 2004 yılında, insandan arındırılmış Çağlayan Meydanı’nda 1 Mayıs’ı kutlamayı reddederek Saraçhane’ye çıkan ilerici emek güçleri ve solun büyük bir kısmı, önemli bir kırılmanın mimarı oldu. Valiliğin her türlü tehdidine karşı hayata geçirilen bu fiili direnişin sonunda, 1996 1 Mayıs’ında emekçilerin üzerine ateş açılmasının ardından yasaklanan bir başka alan olan Kadıköy Meydanı’nın 2005 ve 2006 1 Mayıs’ı için geri alınmasını sağladı. 2007’de ise ilerici emek örgütleri ve sol bir kez daha Taksim’i geri alma kararlılığını gösterdi. Yüzlerce kişinin göz altına alındığı, polisin İstanbul’u bir açık hava hapisanesine çevirdiği 2007’de binin üzerinde emekçi Taksim’e çıkmayı başarırken, İstanbul’un dört bir yanında ve Türkiye’de polis saldırısına karşı büyük direnişler yaşandı. 2008’de bu kez daha büyük bir terörle işçi sınıfının Taksim mücadelesi engellenmeye çalışıldı. 2009’da aynı kararlılığın gösterilmesi üzerine 1 Mayıs tatil ilan edildi ve Taksim direnişi bir büyük kazanımını daha elde etmiş oldu. Ve nihayet 2010’da umut en güzel elbisesiyle Taksim meydanındaydı. Fiili, meşru, kitlesel mücadele çizgisi her direnişte kazandı, kazandıkça Taksim’e yaklaştı.

Taksim 1 Mayıs’ının görkemi konusunda herkes hemfikirdi. Bu büyük gövde gösterisine damgasını vuran olaylardan biri de Tekel işçileri ve İstanbul Belediyesi’nde taşeronlaşmaya direnen itfaiye işçileri başta olmak üzere güvencesiz işçilerin, Tekel direnişindeki tavrı nedeniyle Türk-İş Genel Başkanı Mustafa Kumlu’nun konuşmasını engellemek için kürsüye çıkmaları oldu. Kumlu konuşmaya hazırlanırken alandan yükselen yuhalamalar ve bu eylem nedeniyle mitingde konuşmadı.

1 Mayıs 2010 kutlamalarını birlikte örgütleyen işçi ve kamu çalışanları konfederasyonları ise 11 Mayıs’ta Taksim’deki kutlamalar ile ilgili dün ortak bir açıklama yayınladı. Açıklamada Türk-İş başkanı Mustafa Kumlu’yu protesto ederek kürsüyü işgal eden işçilerin eylemleri de “kınanırken” bu tür yaklaşımların “teşhir ve tecrit” edileceği ifadesi de dikkat çekti. Bu tavır Taksim’i kazanan çizginin ve Taksim’de açığa çıkan gerçekliğin sendikal merkezler tarafından algılanmadığını ya da algılanmak istenmediğini gösterdi.

1 Mayıs 2010 kutlamalarını birlikte örgütleyen işçi ve kamu çalışanları konfederasyonları 1 Mayıs tüm Türkiye’de kutlandı. Taksim coşkusu farklı kentlerde düzenlenen mitinglere de yansdı. Batman, Mersin gibi kentlerde yasaklı meydanlar mitingde açılırken mitinglere güvencesizliğe ve işsizliğe karşı mücadele damgasını vurdu. Karadeniz’deki mitinglerde bölgenin yakıcı sorunu olan HES’lere karşı mücadele kararlılığı yansdı.